LIETUVIŲ DIENOS

V. STANČIKAITĖ-ABRAITIENĖ: KANKLININKAS

LITHUANIAN DAYS

JANUARY, 1964

1964 METAI, SAUSIO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius /Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois; Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Urban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto, Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland, Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N H. — K. Daugėla; New Haven, Conn. — P. Jasiukonis; Omaha, Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys; Washington, D.C. —Photo Alda, P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton,.Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without seperate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. **Single copy 65¢.**

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood 29, California • Telefonas NO 4-2910

SAUSIS, 1964 Donelaičio M. **JANUARY, 1964**
Nr. 1, (140), XV metai **Vol. XV, No. 1 (140)**

TURINYS / CONTENTS

Naujų laisvės kovos kelių beieškant. (J. Andrius). Vedamasis 3
Gyvenamasis laikas ir vizijos. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pasisakymai .. 4
J. J. Bachunas, S. Barzdukas 4
A. Nasvytis, A. Mikulskis, J. Staniškis, E. Karnėnas 5
M. Lenkauskienė, J. Puzinas 6
V. Braziulis, **Vienišo dainiaus kūrybinis kelias.** Pokalbis su Faustu Kirša. 7
Eulogija poetui Faustui Kiršai 8
Faustas Kirša, **Pelenai. Poemos ištrauka.** 9
Vytautas Alseika, **Vasario 16 gimnazijos abiturientai.** 10
L. G., **Montessori Vaikų Namai Chicagoje.** 12
D. Brazytė-Bindokienė, **Keturkojis ugniagesys.** Apysakos ištrauka. 14
Iš dailės parodų. J. Bagdono, J. Pautieniaus, T. Sparkio, Pr. Gailiaus darbai. 15
KNYGOS IR AUTORIAI. 16
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika. 18

ENGLISH SECTION

The Nation's Answer was yes, by M. Krupavičius. 21
Kanklės, Lithuanian National Musical Instrument, by D. Čibas. 22
Allies in Struggle against Communist Imperialism. 23
Lithuanian History in Stamps. Part LVIII, by A. Bernotas. 24
Lithuanians Make News. 25
Lietuvių Bendruomenės Vakarų Apylinkės suvažiavimas Los Angeles mieste. 26

VIRŠELIAI / COVERS

Front Cover - Pirmasis

Vl. Stančikaitės - Abraitienės paveikslas "Kanklininkas" yra vienas iš tų tautinių paveikslų, kurie išreiškia lietuviškąsias aspiracijas, susitelkusias įvairiais laikotarpiais. Jis simbolizuoja senąjį tautos žodį, kalbantį patirtimi, išmintimi ir bylojantį apie vaikų pareigas, semiant stiprybės š praeities, kaip sakoma mūsų tautos himne.

Vaidila arba kanlininkas yra legendarinis senosios Lietuvos dainius, kunigaikščiams priminęs jo garbingus kovos žygius, liaudžiai — apdainavęs jų didvyrius ir jų praeities kovas.

Lietuvių mene yra visa eilė kūrinių, simboliškai reiškiančių tautos siekimus bei idėjas. Vienas tokių yra A. žmuidzinavičiaus paveikslas "Regėjimas (pieštas prieš I pas. karą), kuriame iš kapų kyla padangėje Vytis — laisva Lietuva. M. K. Čiurlionio pav. "Karaliai" iškeliamas Lietuvos kaimas kaip tautos gelmių šaltinis. P. Rimšos skulptūra "Vargo mokykla" išreiškia lietuvių mokslo siekimą rusų vergijos metais, o to paties menininko "Artojas" (esąs Bostono Meno Muziejuje) simbolizuoja ilgai vergiją nešusį lietuvį ūkininką.

The painting "Kanklės Player" by V. Mrs. Stančikaitė-Abraitienė, is one of the national paintings which depict Lithuanian aspirations, which were gathered during various lifetimes. He symbolizes the mature national spirit, which ir full of experience, wisdom and speaks of the obligations of children, taking their strength from our nation's past, as it is sung in our national anthem.

"Kanklės player" is a legendary poet of old Lithuania, who reminded the dukes of great battles, and the people of their heroes.

Lithuanian art has many ways of expressing national aspirations and ideas in various symbols. One of these is "Vision" by A. Žmuidzinavičius — depicting the Vytis (Knight) above a cemetery — symbol of Lihuanian freedom. "Kings" by M. K. Čiurlionis, elevates Lithuanian country life as the fountain of national depth. Sculpture by P. Rimša "School of Hardship" depicts the desire for Lithuanian education during the years of oppression by Russia, and "Ploughman", by same artist, symbolizes the Lithuanian farmer, who for many years was held in bondage.

Back Cover - Paskutinis

Fishing boats of Lithuanian fishermen at Nida during the pre-war-days of independent Lithuania.

Nidos žvejų laivai Baltijos jūroje Lietuvos nepriklausomybės metais. Foto V. Augustinas

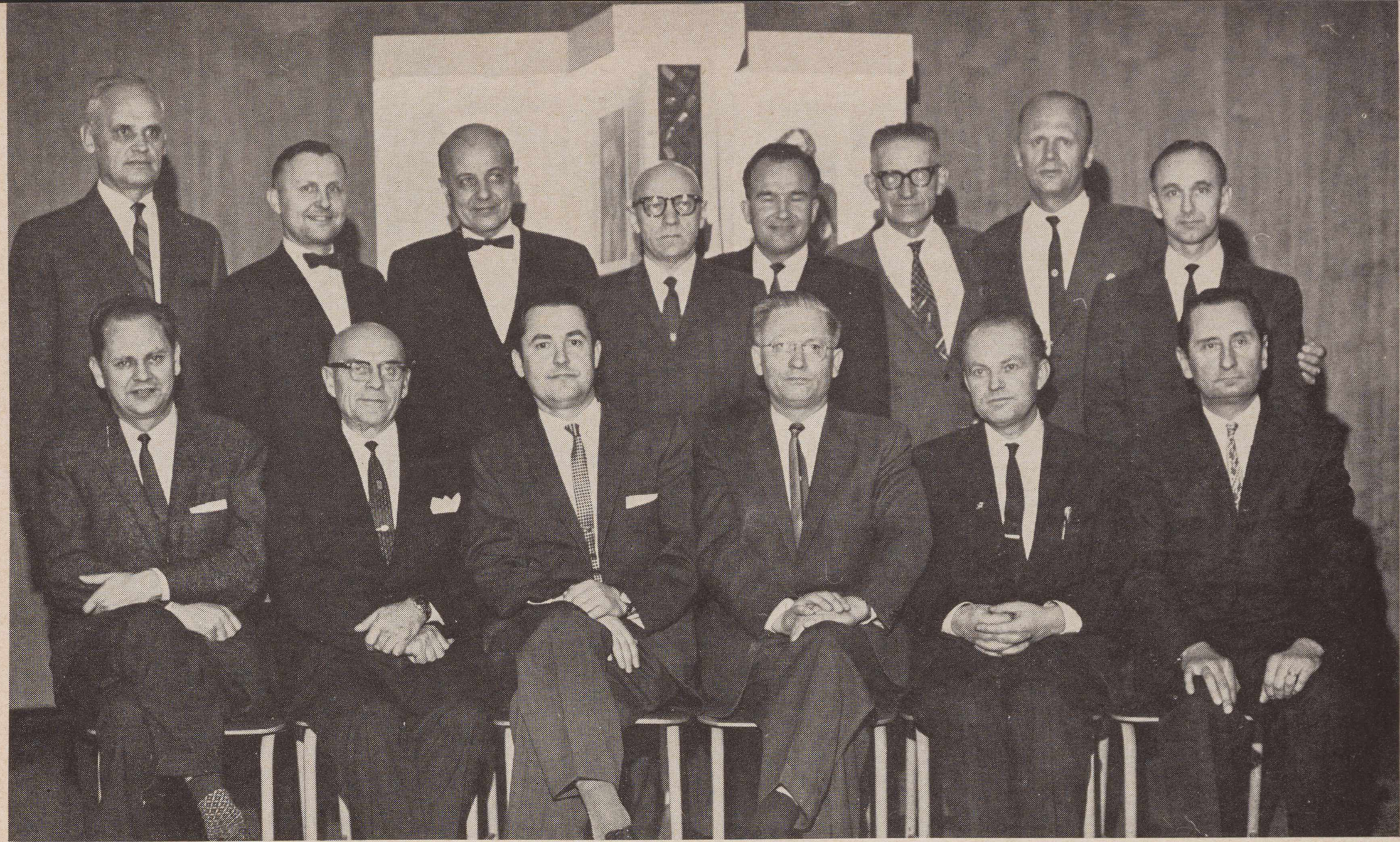

LIETUVIŲ
DIENOS

Lietuvių Fondo Taryba ir Valdyba. Iš kairės (sėdi): dr. G. Balukas, A. Reklaitis, dr. A. Razma — Tarybos pirm., T. Blinstrubas — valdybos pirm., dr. Vl. Šimaitis, J. Vaičiūnas; stovi: agr. A. Šantaras, dr. K. Ambrozaitis, dr. V. Tauras, S. Rauckinas, Z. Dailidka, J. Bagdanavičius, dr. F. Kaunas, inž. V. Naudžius. (Nuotraukoje nėra dr. P. Kisieliaus, dr. B. Poškaus, kun. B. Suginto ir J. Švedo).

Committee members of Lithuanian Foundation, Chicago, Illinois.

Naujų laisvės kovos kelių beieškant

Naujų kelių ieškojimas Lietuvos laisvinimo kovoje jau nebenaujas dalykas; juo susirūpinta prieš keletą metų. Konfliktas Amerikos Lietuvių Taryboje ir to pasėkoje šiokios tokios reformos jos sąstate, Kongreso akcijai skatinti komiteto atsiradimas, "Knygnešių Klubų" organizavimas, Bendruomenės centro organų pastangos "eiti politikon" — vis tai naujų kelių bei naujų priemonių ieškojimas mūsų valstybei atstatyti. Pagaliau paskutinioji VLIKo sesija paskyrė tam klausimui nemažai laiko, iškeldama eilę sumanymų ir siūlymų.

Mūsų manymu, pirmas ir pagrindinis "veiksnys" mūsų tėvynės laisvinimo kovoje — tai vieningumas. Jei mes ir tų kelių ieškodami eisime kas sau, manydami, kad greičiau juos rasime negu tie, skirtingesnių pažiūrų ar ideologijų mūsų broliai, tai paklysime ir iš kriksime, minsime savus takelius, gi bendrą kelią į svarbiausiąjį tikslą paliksime nuošaly, kuris ilgainiui apžels usnėmis ir erškėčiais.

Prieš 20 metų, kai visai Lietuvai ir visiems mums kartu bei atskirai kiekvienam grėsė dideli pavojai, mes, palyginti, greit radome bendrą kalbą, bendrą kelią ir veikimą. Ar dabar, Lietuvai ir mūsų broliams ir sesėms ten esantiems tie pavojai sumažėjo, ar gal jau visai išnyko? O ne! Pavojus Lietuvai nemažesnis, grėsmė mūsų tautai pranykti didėja kas dieną, tik mums asmeniškai niekas nebegraso, mes jaučiamės saugūs, materialinės šio krašto gerovės tokios viliojančios; bankų sąskaitos, apartmentai, bizniai pavergė daugelį mūsų. Iškilo puikybė, atsirado pavydo ir kartu su tuo asmeniškų sąskaitų. Tiesa, — kai kurių galvojama, — mes galime leisti sau skirti šiek tiek nuo darbo ar televizijos atliekamo laiko tautos vadavimui ar laisvės kovai (kas skambiau!..), su sąlyga, *jei mes* tai kovai vadovausime, o ne kas kitas, o ypač ne Juozas ar Jonas.

Nenorime visus, kad ir prievarta, suvaryti į VLIKą ar į Lietuvių Vienybės Sąjūdį. Ne. Tik norime, kad tie, kurie mano, kad išmintingiau stovėti šalia laisvės kovos veiksnių ar tos kovos sąjūdžių, neniekintų tų veiksnių ir jo veiklos, nekliudytų jiems dirbti. Esame per maži, kad galėtume leisti sau tokį liuksusą — skaldytis; pulverizacija mums reikštų išnykimą. Supraskime ir įsisąmonininkime, kad tik *vienybėje — galybė*. Bandykime laisvės kovos būdus ir kelius gerinti, o ne juos, tiesiamus, kapoti.

Siūlytume tokią dvejopą veiklos programą: m a ž ą j ą, kuri parodytų visus konkrečius artimosios ateities uždavinius, darbus, siekius ir organizacines bei finansines priemones jiems vykdyti; ir

d i d ž ą j ą programa, kuri sistematizuotų bendruosius principus ir schematiškai nusakytų tolimesnės ateities tikslus, uždavinius, organizacines formas ir priemones.

Toms programoms vykdyti VLIKas turėtų:

Rekonsoliduoti, apjungti ir koordinuoti visas be išimties grupes, sąjūdžius ir organizuotus vienetus, kurie tik tautos laisvės kovoje betkokia forma dalyvauja.

Įtraukti naujų, jaunų jėgų (Akademikų Sąjunga ir kt.), kad vyresniesiems vislab pavargstant, neatsirastų tuščių ar silpnų vietų laisvės kovos pazicijose.

Rasti draugų rezistentų naujai susikūrusiose valstybėse Afrikoje ir Azijoje, kurie eventualiai padėtų mums laisvės kovoje.

Įpareigoti mūsų studentiją sueiti į artimesnius ryšius su svetimų valstybių studentais, atsiųstais į šį kraštą studijoms kultūrinio pasikeitimo programoje. Ateityje jie gali būti labai naudingi mūsų laisvės bylai.

Sudaryti prie VLIKo politinių patarėjų grupę iš jaunų laisvojo pasaulio universitetuose baigusių tarptautinės teisės ir politikos mokslus, turinčius daktaro laipsnius, kurie būtų ekspertais tarptautinės teisės bei politikos klausimuose.

Dalyvauti Europos laisvų tautų sąjūdžiuose ir užtikrinti vietą Lietuvai ateities Europos valstybių tarpe.

Nedelsiant ieškoti ir rasti būdus eliminuoti betkokį lietuviškojo darbo paralelizmą, konkurencijos tendencijas ir lietuvių organizacinės veiklos pulverizaciją, siekiant moderuoti, jungti ir konsoliduoti visas lietuviškąsias jėgas, visą išeivijos Lietuvą į bendrą, efektyvią talką—kooperaciją plačiajam lietuvybės išlaikymo, tautinės kultūros darbo ir laisvinimo kovos rezervų visuotino mobilizavimo uždaviniui siekti. "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!" (*Juozas Andrius*)

Gyvenamasis laikas ir vizijos

LD redakcija, pristatydama PLB valdybos narius, paprašė kiekvieną pasisakyti kas šiuo metu aktualiausia ir ko pageidautų iš kiekvieno Bendruomenės nario.

PLB VALDYBOS NARIAI PASISAKO:

PLB pirmininkas
J. J. BACHUNAS:

JUOZAS J. BACHUNAS (BAČIŪNAS) gimė 1893 m. gegužės 24 d. Jurbarke. Atvyko į JAV 1895 m. Vidurinį mokslą lankė ir baigė vakarinėse mokyklose.

Perėjęs eilę profesijų, nuo zecerio iki lakraščio leidėjo (Lietuva), apsistojo prie vasarnamių biznio. Gyvena Tabor Farm, Sodus, Mich.

Visuomeninį darbą dirbdamas yra buvęs SLA kontrolės komisijos pirmininkas, Lietuvai Vaduoti Sąjungos organizatorius, Vilties bendrovės iždininkas ir pirmininkas, eilės kitų lietuvių (ir amerikiečių) organizacijų narys, JAV LB Tarybos narys, ir aktyvus Bendruomenės veikėjas, asmeniškai užmezgęs kontaktus su Australijos irkt. bendruomenėmis.

Visuomeniniais klausimais yra daug rašęs spaudoje ir išleidęs atskirais atspaudais, taip pat yra išleidęs kitų autorių knygų (Balučio, Olšausko ir kt. monografijas, dr. J. Griniaus Australijos ir kt. bendruomenėmis.

Mes galime surašyti didžiausius ir gražiausius PLB uždavinius, planus ir programas, bet jei stigsime tam pasiaukojusių žmonių ir lėšų, tai visa ir pasiliks tik popieriuje.

Be abejo, bendrą tikslą ir idėją, bendrą visiems kelrodį visi privalome turėti ir užsibrėžtus uždavinius nors dalinai vykdyti pagal tai, kiek galime turėti iš pasaulio lietuvių moralinės ir medžiaginės paramos.

Jei lietuviai nepraras savosios tautos išlaisvinimo idealo, išliks gyvi ir aktyvūs, sugebės savo negausias jėgas vieningai sutelkti, tai PLB lengviau galės rasti būdų ir priemonių užsieniuose lietuvių kultūrai ugdyti, tarpusavio informacijai ir bendradarbiavimui stiprinti, lietuvių mokslo, kultūros, sporto, meno manifestacijoms paremti, lietuviškojo jaunimo visuotiniam santykiavimui plėsti, kongresams, suvažiavimams ir sąskrydžiams ruošti.

Mes neprivalome savo svajojimais bėgti per toli, nei atsilikti nuo gyvenimo, o eiti su gyvenimu. Tik taip kiekvienas organizmas gali augti ir išlikti. Todėl mūsų vienas iš svarbių tikslų yra rasti glaudų bendradarbiavimą su lietuvių jaunimu visame pasaulyje. Mes ne tik įsileisime, bet visada aktyviai kviesime jaunimą į Bendruomenės eiles ir vadovybes. Dabartinėje PLB valdyboje yra ryškūs jaunosios kartos atstovai, jų sieksime vis daugiau ir niekada nesibijosime jiems "užleisti vietas".

Dėsime pastangų paruošti dirvą sušaukti laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresą visoms toms problemoms aptarti.

Patyrimas parodė, kiek daug reikšmės, naudos ir įdomumo duoda visuomeniškai ar kultūriškai įprasmintas vieno krašto lietuvių bendravimas (tiesioginis ar asmeniškas) su kito krašto ar žemyno lietuviais. Ligšiol jis yra buvs daugiau tik privatinis, atsitiktinis, tik vienu kitu atveju plačiau visuomeniškai organizuotas. Vaisiai visada buvo naudingi, įdomūs, kūrybiški.

Mėginsime dėti pastangų, kad tos rūšies santykiavimai būtų planingai organizuojami, kad kiekvienu atveju atneštų ko daugiau kultūrinės ar visuomeninės naudos.

Visiems tiems reikalams telkti, atlikti, informuoti, derinti ir aktyvinti PLB yra užsimojusi įsteigti įstaigą su nuolatiniu reikalų vedėju priešakyje. Pasisekimas didžia dalimi priklausys nuo lietuvių visuomenės dėmesio, nuolatinės moralinės ir medžiaginės paramos.

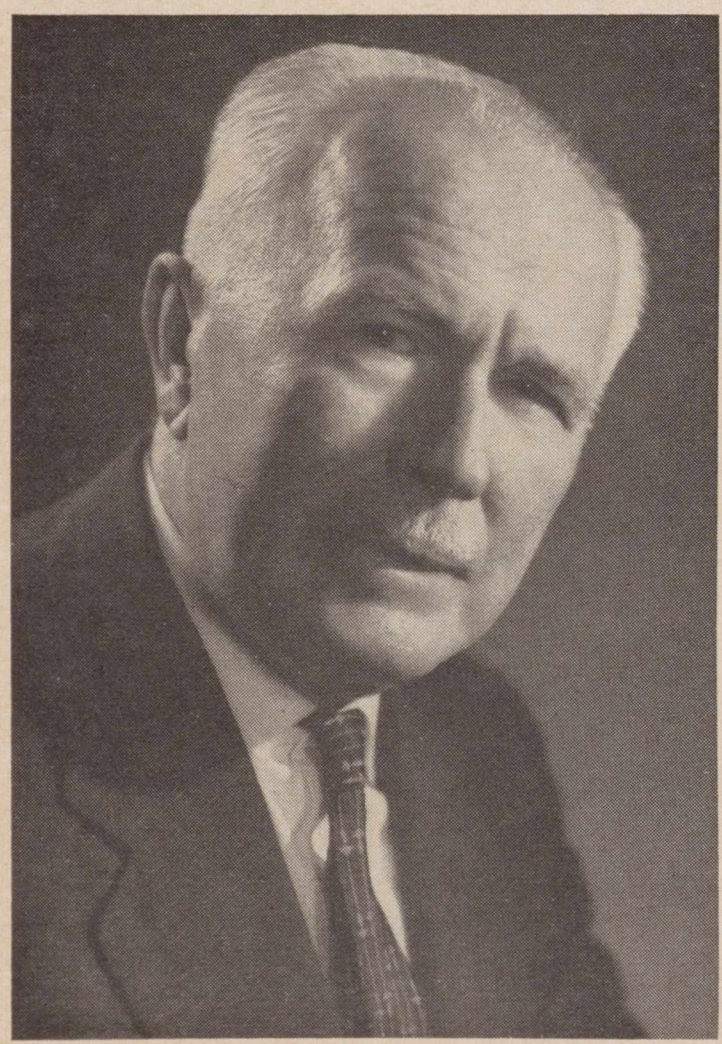

Juozas J. Bachunas

PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas
STASYS BARZDUKAS:

STASYS BARZDUKAS gimė 1906 m. balandžio 23 Marijampolės aps. Mokėsi Meškučių pradinėj mokykloj, Marijampolės gimnazijoj ir Vytauto Didžiojo un-te, kurį baigė 1929 m. Buvo mokytojas Tauragės mokytojų seminarijoj, Prienų "žiburio" gimnazijoj ir Alytaus valstybinėj gimnazijoj. Nuo 1941 m. paskirtas Alytaus gimnazijos direktorium.

1944 m. nuo bolševikų pasitraukus į Vakarus, Vokietijoje vėl lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas.

1949 m. atvykus į JAV, tuoj buvo įtrauktas į bendruomenės organzavimo darbą, iš karto Clevelande, išrinktas pirmininku, vėliau išeidamas į platesnį kelią, išrinkus į JAV LB Tarybą, kur centro valdybos pirmininku išbuvo dvi kadencijas; 1961-64 m. išrinktas JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininku.

St. Barzdukas yra vienas aktyviausių Bendruomenininkų, energingai veikiantis žodžiu, raštu ir gyvu darbo pavyzdžiu.

VIZIJA IR BŪTINYBĖ

PLB valdyba, pradėdama darbą, dėl rūpesčių, siekimų ir veiklos pasisakė deklaraciniu pareiškimu. Jis suredaguotas mano, bet sutartas visų narių. Taip pat žinomas mūsų viešumai. Bet daugiau nei liūdna būtų, jei jį teatsimintų ir juo tegyventų tik patys vieni jo skelbėjai. Toks jau mūsų gyvenimas, kad laikraščiai pareiškimus paskelbia, bet su paskelbimu juos ir užmiršta. Prie

Stasys Barzdukas su žmona

jų grįžti, juos komentuoti, svarstyti, už juos pasisakyti ar juos kritikuoti — visa šitai mūsų spaudos gyvenime kaip ir negirdėtas neregėtas daiktas. Jei būtų kitaip, kitoks, turiningesnis, būtų ir mūsų gyvenimas.

Sutinkame visi, kad Bendruomenė yra visų mūsų sutelktinio darbo dirva, o ne srovių reprezentacijos arena, todėl jai visų pirma rūpi lietuvis ir kiek lietuviui rūpi jos labas. Bendruomenės organų sudėtį pats metas vertinti pagal tai, kiek jų nariai yra pozityvūs ir pajėgūs dirbti jiems patikėtą lietuvišką darbą. Deja, mums dažnai daugiau rūpi plaukai, o ne darbai.

Štai kodėl prašau atleisti nuo smulkesnės "reikalų, darbų, planų, sumanymų" analizės, nes reikėtų iš naujo kartoti visa, kas jau yra mūsų pasakyta. Bet pro du dalyku ir dabar negaliu praeiti negirdomis.

Mūsų darbas būtų negalimas, jei negyventume Bendruomenės vizija. Vizijos vedė mūsų tautą į prisikėlimą ir gyvenimą. Vizija buvo, kai Aušra 1883 skelbė, jog ir mes esame tokie pat žmonės, kaip ir mūsų kaimynai, ir norime visai žmonijai priklausančiomis teisėmis lygiai su savo kaimynais naudotis. Vizija buvo, kai Didysis Vilniaus Seimas 1905 reikalavo visai etnografinei Lietuvai autonomijos su visuotinio balsavimo renkamu seimu Vilniuje. Vizija buvo, kai Lietuvos Taryba 1918 paskelbė atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Vizija yra Kaune ėjusio Pasaulio Lietuvio 1938 šauksmas, kilęs iš Draugijos Užsienio Lietuviams Remti, Pirmojo Pasaulio Lietuvių Kongreso ir Pasaulio Lietuvių Sąjungos rūpesčių: "Jau dabar lietuvių tautos trečdalis yra atskilęs nuo jos kamieno, tarytum pasimetęs emigracijoje. Jeigu dabar lietuvių tauta numotų ranka į tą savo sūnų trečdalį, o tas trečdalis numotų ranka į savo motiną, tai reikštų, kad mūsų tauta jau neturi jėgų ir nenori būti gyva, nenori ar negali priešintis savo mirčiai."

Taigi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra kova už trečdalio savo tautos gyvybę! Ji turėtų mums tapti būtinybė. Ar yra? Ar ne gajesnės mūsų skirtybės už mūsų likiminį rūpestį? Štai kodėl tokie giliai prasmingi šie mums šiomis dienomis atsiųsti lietuvio žodžiai: "svarstome ir niekaip nesuprantame, kaip lietuvis gali nepriklausyti lietuvių bendruomenei" (Vladas Žilėnas, Cicero).

Dr. Algirdas Nasvytis

Vicepirmininkas visuomeniniams reikalams
DR. ALGIRDAS NASVYTIS

ALGIRDAS NASVYTIS gimė 1910 m. birželio 12 d. Subačiuje, Panevėžio aps. Mokėsi Aušros gimnazijoje. Aukštuosius mokslus ėjo Vytauto Didžiojo universitete Kaune, be to, mokėsi Berlyno bei Hannoverio technikos mokyklose. Iš inžinerijos gavęs daktaro laipsnį, dirba kaip inžinierius mechanikas.

Savo specialybės mokslus dėstė Kauno V. D. universitete ir Berlyno aukštojoje technikos mokykloje.

Visuomenės veikloj reiškiasi kaip sportininkas organizatorius ir šachmatininkas.

Prieš keletą metų angliškai surašęs Sibiro tremtinės Armonienės atsiminimus, vardu "Palik ašaras Maskvoje", susilaukė pirmo tokio mūsų spados žmonėms laimėto pasisekimo: atsiminimų santrauka išspausdinta Life žurnale, Lippincot leidykla išleido knygą, be to, išėjo keletas vertimų vokiečių ir kt. kalbomis.

Dr. A. Nasvyčio bendruomeninė veikla eina nuo Vokietijos, kur buvo LB apygardos pirmininku; 1955-64 — JAV LB I, II, III Tarybų narys ir 1955-61 m. — centro vald. vicepirm.; 1961-64 — JAV LB Tarybos prezidiumo vicepirmininkas.

Vicepirmininkas švietimui
ALFONSAS MIKULSKIS

ALFONSAS MIKULSKIS gimė 1909 m. rugsėjo 14 d. Pušaloto vls., Panevėžio aps. Vidurinę mokyklą lankė Joniškėlyje. Muziką studijavo Klaipėdos muzikos mokykloj ir Kauno konservatorijoj, kurią baigė 1937 m., įsigydamas violončelisto, muzikos mokytojo ir chorų dirigento specialybes. Vėliau kompoziciją studijavo pas prof. J. Gruodį, kompoziciją ir dirigavimą — Vilniaus konservatorijoj. kompozicijos žinias gilino Stuttgarte, Vokietijoje.

Nuo 1938 m. muziką dėstė Klaipėdos muzikos mokykloje, Panevėžyje ir Vilniuje.

Buvo 1933 ir 1937 m. dainų švenčių Klaipėdoje dirigentu, 1940-44 m. liaudies ansamblio, choro ir simfoninio orkestro Vilniaus Filharmonijoje dirigentu ir tk.

1940 m. Vilniuje įkūrė Čiurlionio ansamblį, kuris, atkurtas Vokietijoje, o vėliau JAV-se, davė kelis šimtus pasaulinės ir religinės muzikos koncertų. Yra suharmonizavęs liaudies dainų bei sukūręs originaių dalykų solistams, ansambliams bei orkestrui.

Bendruomeninėje veikloje: nuo pat pradžios Tarybos narys, vėliau centro valdybos narys, nuo 1961 m. JAV LB Tarybos prezidiumo vicep.

Vicepirm. informacijai ir jaunimo reikalams
VYTAUTAS KAMANTAS

VYTAUTAS KAMANTAS gimė 1930 m. kovo 25 d. Šilutėj. gimnaziją lankė Šakiuose ir baigė Eichstaette 1949 m. Vokietijoje.

Į JAV-bes atvyko 1949 metais. 1951—53 m. tarnavo JAV armijoje. Vėliau studijavo inžineriją ir 1959 m. mechanikos inžineriją baigė kakalauro laipsniu Fenn kolegijoje Clevelande.

Reiškiasi skautų organizacijoje, kaip aktyvus akademinio skautų sąjūdžio narys ir vadovas, L. S. S-gos Tarybos narys, apdovanotas skautiškais medaliais. Veikė Clevelando Liet. Studentų Sąjungos skyriuje kaip valdybos narys, išrinktas šios org-jos garbės nariu.

JAV-bių LB II III Tarybų narys ir Prezidiumo sekretorius (1961-64).

Julius Staniškis

PLB valdybos iždininkas
JULIUS STANIŠKIS:

JULIUS STANIŠKIS gimė 1905 m. vasario 28 Meškučiuose, Marijampolės apsk. 1925 m. baigęs M. Rygiškių Jono gimnaziją, nuvykęs į Kauną studijuoti, gavo darbą un-to raštinėj. To darbo dėlei,studijuodamas Teologijos-Filosifojos fakultete, kartu lankė ir baigė buhalterijos ir kooperacijos kursus. 1931 m. baigė untą diplominiam darbui parašęs darbą "Lankeliškių parapija ir apylinkių kolonizacija".

Pasilikęs universiteto vyr. buhalteriu, kartu buvo un-to statybų (atsiėjusių per 20 mil. litų) statybos komisijos sekretorium-reikalų vedėju. 1932-36 m. studijavo teisę.

1939 m. paskirtas baigiamų statyti un-to klinikų administratorium, vėliau, išskyrus bolševikų okupacijos metus, buvo VDU klinikų dir. pavaduotoju administracijos ir ūkio reikalams.

Vokietijoje 1945-49 Eichstatto liet. gimnazijos mokytojas bei vicedirektorius; taip pat dirbo stovyklos IRO administracijoj.

Šalia tiesioginio darbo, J. St. Lietuvoje suorganizaco "Mūsų Laikraščio" administraciją, įvairioms draugijoms talkino buhalteriškai, dalyvavo spaudoje.

JAV LB centro valdybos iždininkas 1955-61; Antrosios apylinkės pirmininkas.

Iždininkui tenka tvarkyti piniginiai ir atskaitomybės reikalai. Nors nėra visai teisinga sakyti, kad be pinigo nieko negalima padaryti, bet vis dėlto didesniems darbams įvykdyti reikia lėšų. PLB valdybai jų turėtų ateiti iš atskirų kraštų lietuvių bendruomeninių valdybų. Pagal PLB konstituciją, kraštų valdybos 15% kasmet siunčia PLB valdybai. Deja, iki šiol tai darė tik JAV, Kanados ir Australijos krašto valdybos.

Lietuvių Bendruomenė kovoja už žmogų, kad lietuvis būtų ir liktų sąmoningas, darbingas, kūrybingas ir kovingas už savo tautos laisvę. Toje kovoje jis pats turi dalyvauti.

Tam reikalingų lėšų galime ir turime sukelti patys. Lietuviškam reikalui bus geriau, jei reikalingas lėšas sudės dešimtys tūkstančių po kelis dolerius, negu keliolika sumes po tūkstantinę. Tautinio solidarumo įnašų rinkimu turėtų daugiau susidomėti ir padirbėti visų kraštų ir visų rūšių valdybos. Lietuvis duoda, bet retas tepasiū-lo — reikia paprašyti.

Tikiuosi, kad kraštų bendruomenės suras būdus gauti paramos iš lietuvių masės, nes sudedamos lėšos tik tų, kurie maišosi susirinkimuose bei parengimuose, Bendruomenės likiminiam darbui nėra pakankamos.

Kiekvienam lietuviui linkiu įsisąmonininti, kad be jo paramos Bendruomenė savo paskirties tinkamai neatliks.

Alfonsas Mikulskis

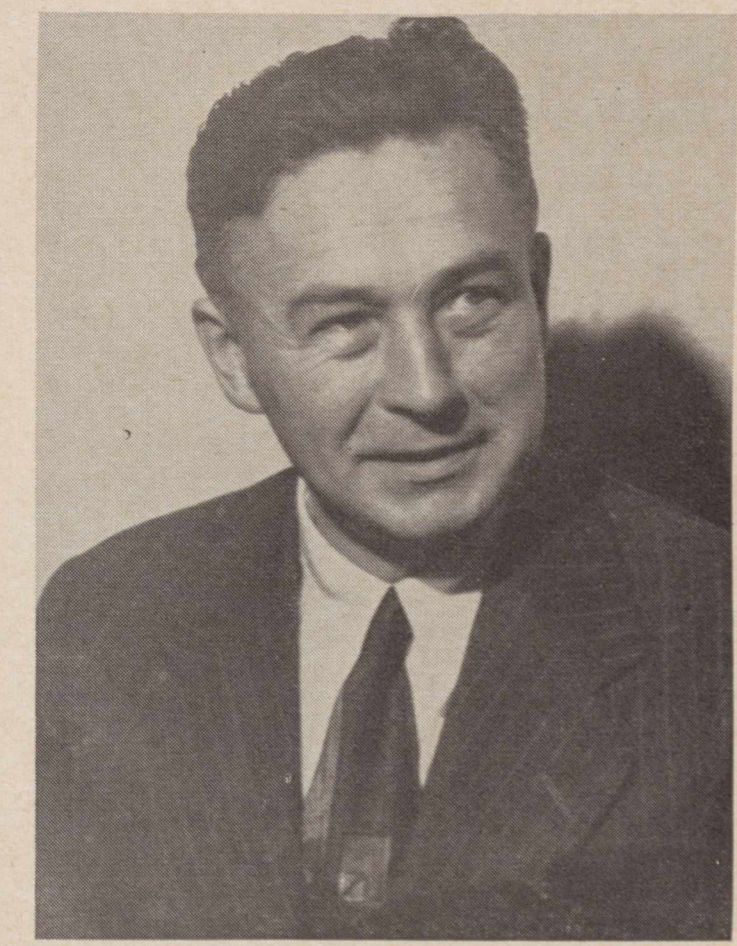

Edvardas Karnėnas

EDVARDAS KARNĖNAS gimė 1906 sausio 15 d. Vyšniave, tuomet Švenčionių aps., tame Lietuvos kampelyje, kur gimė kompozitorius

Mečslovas Karlavičius, sukūręs "Lietuviškąją Rapsodiją". Krikštytas žadiškio bažnyčioje ant Neries kranto, nes Vyšniavo bažnyčia, čia pat už tėvų namų daržo, buvo Muravjovo cerkve paversta dėl to, kad klebonas Žukas 1863 m. sukilime pas sukilėlius nuėjo.

Baigė pašto-telefono kursus, 1929 m. išlaikė gimnazijos kurso egzaminus Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijoj. Buvo pašto tarnautojas ir inspektorius. Gyvendamas ir dirbdamas Klaipėdoje, buvo M. Lietuvos kultūrai kelti "Aukuro" draugijos valdybos narys, viešosios bibliotekos vedėjas, LŠS Klaipėdos rinktinės sakalų gimnastikos instruktorius. Vilniuje buvo Čiurlionio ansamblio pirmasis pirmininkas; pirmininkavo Č. ansambliui ir atsikėlęs į Clevelandą. Bostono ir Clevelando LTB pirmininkas, JAV LB II centro valdybos sekretorius 1958-61 m.

1925 m. baigęs "Trimito" red. reporterių už akių dėstomus kursus, gavo diplomą ir bendradarbiavo Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV lietuvių spaudoje.

PLB valdybos reikalų vedėjas
EDVARDAS KARNĖNAS:

PLB valdybos reikalų vedėjo pareigos nėra sunkios, bet gana reikšmingos. Nėra sunkios visuomenininkui su raštvedybiniu patyrimu ir organizaciniu gabumų turinčiam. Reikšmingos, nes, tinkamai atliekamos, jos turi didelę įtaką į PLB valdybos stumiamo bendruomeninio vežimo besisukančius ratus.

Ne be idealizmo ir pasišventimo, ne be šimtaprocentinio tikėjimo į Bendruomenės didelę ateitį, ne be pagrindo ir meilės kiekvienam lietuviui išeivijoje aš priėmau PLB valdybos kvietimą sutikti būti jos reikalų vedėju daliniam darbui su daliniu atlyginimu.

Pilnai pritariu tiems bendruomeninkams ir "Pasaulio Lietuvio" skaitytojams, kurie sako: "Aš nesuprantu, kodėl kiekvienas lietuvis negali būti Bendruomenės nariu?"

Bendruomenėje visos lietuvių išeivijos išganymas ir lietuvybės išlikimas. Kviečiu visus tautiečius tapti aktyviais Bendruomenės nariais.

PLB valdybos sekretorė
MILDA LENKAUSKIENĖ:

MILDA LENKAUSKIENĖ (Gulbinskaitė) gimė 1933 m. kovo 29 d. Lietuvoje. Lietuvių gimnaziją lankė Blomberge ir Uchtėje, Vokietijoje. 1949 m. atvykusi į JAV-bes, įstojo į Šv. Kazimiero akademiją (Chicagoje), kurią po metų baigė. Chemijos mokslus studijavo Mundelein kolegijoje ir 1954 m. baigė bakalauro laipsniu.

Studijų metais M. Gulbinskaitė reiškėsi literatūroje, veikė ateitininkų ir skautų organizacijose, buvo Liet. Studentų S-gos pirmosios valdybos sekretorė; kaip deklamatorė dalyvavo Margučo radijo jaunimo programose, kurias vedė jos tėvelis mokyt. A. Gulbinskas.

1954 m. ištekėjo už dr. E. Lenkausko, ir nuo 1957 m. įsikūrė Clevelande. Lenkauskai augina 3 dukreles — Viktutę, Nijolę ir Sigutę. Šeimą augindama L-nė neužmiršo savo dailės pomėgių ir baigė vakarinį emaliavimo kursą.

M. L. priklauso Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos moterų pagalbiniam vienetui ir eilei amerikiečių klubų bei organizacijų. Nuo 1962 m. redaguoja Moters Pasaulio skyrių Clevelando Tėvynės Garsų radijo programoje.

"Ką naudingo savo žmonėms padarau šios mūsų sunkios tremties prailgusiu metu?

Ar visa, kas reikia, mano padaroma sau ir savo artimiesiems atlaikyti savo kalbai, Tautai ir Tėvynei ištikimybėje prieš supančias mus svetimybės bangas?" — klausė šviesaus atminimo Mykolas Biržiška.

Milda Lenkauskienė

Įeidama į PLB valdybą radau tiksliausią būdą aktyviai prisidėti prie išlaikymo lietuviškosios kalbos, kultūros ir istorijos. Prasmingas darbas yra žmonių santalkoje, kurią jungia noras dirbti Lietuvos ir visų po pasaulį pasklidusių lietuvių labui.

Kiekvienam lietuviui, ypač tremtyje mokslus baigusiam ir šeimą auginančiam, turėtų būti suprantama, kad tik bendromis jėgomis išliksime Lietuvai gyvi ir naudingi.

Linkėčiau, kad jaunesniosios kartos atstovams neišsektų iniciatyva, energija ir darbinga nuotaika, iš tėvų ir protėvių paveldėtus turtus rūpestingai saugojant ateinančioms kartoms.

PLB Kultūros Tarybos pirmininkas
DR. JONAS PUZINAS:

JONAS PUZINAS gimė 1905 m. rugsėjo 18 (spalio 1) Svaronių vsd., Deltuvos vls., Ukmergės aps. Mokėsi Ukmergės gimnazijoje, Vytauto Didžiojo universitete Kaune, Heidelbergo universite Vokietijoje, kur 1934 m. baigęs proistorės mokslus, gavo filosofijos daktaro laipsnį. Disertacija: "Vorgeschichtsforschung und Nationalbewusstsein in Litauen."

Nuo 1939 buvo Vytauto D. un-to asist., docentas, vėliau Vilniaus un-to e. o. profesorius ir Humanitarių mokslų fakulteto dekanas. Vokietijoj — Pabaltijo un-to lietuvių sektoriaus prorektorius ir rektorius.

Be profesūros, Lietuvoje dr. P. yra buvęs Kauno Miesto Muziejaus konservatorius ir direktorius,, Vytauto D. Kultūros Muziejaus priešistorinio skyriaus vedėjas, archeologinių kasinėjimų vykdytojas (1934-44).

Tarp kitų, yra parašęs ir išspausdinęs šiuos veikalus: Naujausių proistorinių tyrinėjimų duomenys (habilitacinis darbas), Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje XIX a. gale ir XX a. pradžioje, 1935; Aisčiai istorinių šaltinių šviesoje, 1948; Baltų kraštai arabų raštų šaltiniuose, 1950; Lietuvių kilmės teorijos amžių būvyje, 1950.

Atvykęs į JAV 1949 m. dirbo kaip draudimo įstaigos tarnautojas, vėliau buvo pakviestas L. Enciklopedijos redaktorium.

Lietuvių Bendruomenės veikloje aktyvus JAV LB I Tarybos narys ir prezidiumo vicepirmininkas (1955-58) nuo 1962 m. — PLB Kultūros Tarybos pirmininkas.

Mūsų išeivijos kultūrinis veikimas, lituanistinis švietimas, mokslas ir menas, nors ir dažnai susiduria su įvairiomis kliūtimis bei sunkumais, kylančiais dažniausiai iš mūsų pačių tarpo, yra pakankamai gyvas.

Mūsų rašytojai, dailininkai, muzikai, teatralai, spauda ir kiti kultūros darbininkai atlieka didžiulį darbą mūsų tautinei kultūrai išlaikyti ir jai ugdyti.

Baigiama leisti Lietuvių Enciklopedija yra nuostabus mūsų intelektualinių pajėgų santalkos vaisius.

Kultūros Taryba su didelėmis viltimis žiūri į Baltų Instituto, Liet. Kat. Mokslo Akademijos ir Lituanistikos Instituto vykdomus bei ateičiai planuojamus darbus. Pageidautina, kad tos mokslo institucijos kiek galint glaudžiau bendradarbiautų ir, jei būtų įmanoma, apsijungtų vienoje Laisvojo pasaulio Lietuvių Mokslo Akademijoje.

Kultūros Taryba džiaugiasi, kad visa eilė jos iškeltų klausimų susilaukė pritarimo lietuvių visuomenėje ir kai kurie dalykai jau pradedami įgyvendinti.

Yra pajudėjęs ir Lietuvių Kultūros Centro reikalas. Atseit, iš planavimo ir nutarimų stadijos pamažų pereiname į mūsų svarbiųjų kultūrinių uždavinių vykdymą.

Iš Lietuvių Bendruomenės ir šalia jos esančių lietuvių PLB Kultūros Taryba laukia visokeriopos paramos, ypač pozityvių patarimų ir nuoširdžios talkos darbe.

Dr. Jonas Puzinas

DR. A. NASVYTIS ir A. MIKULSKIS savo pasisakymus atsiuntė pavėluotai, visą numerio medžiagą jau paruošius spaudai; iš V. Kamanto nieko nesulaukėme. Likusius atsakymus spausdinsime kitame LD nr.

VIENIŠO DAINIAUS KŪRYBINIS KELIAS

Vytautas Braziulis, Cleveland, Ohio

Faustas Kirša mirė...

Mirė Vienišas Dainius, mums gyviesiems palikęs turtingą kūrybinį lobį ir šviesius atsiminimus apie savo taurią asmenybę. Mirė Vienišas Dainius, sulaukęs garbingo 72 metų amžiaus, gaila, nespėjęs išsakyti savo taurios kūrybinės širdies godų...

Mirusio Dainiaus atminimui skiriamas šis "pavėluotas pokalbis", kadaise pravestas keliaujant drauge su Dainiumi Bavarijos aukštųjų kalnų tarpekliais, parašytas Ravensburge, prie žydriojo Bodeno ežero krantų. Pokalbio rankraštis buvo pasiųstas Dainiui patikslinti į Liubeką, ten dėlei Dainiaus negalavimų sulaikytas virš metų, prasidėjus emigracinei karštligei padėtas į rašančiojo "archyvą" geresniems laikams, buvo kaip ir visai dingęs.Atsitiktinai surastas, viešai perteikiamas Fausto Kiršos mirties dienoje...

"Pavėluotas pokalbis nepavėluota proga" skaitytojams teikiamas tokiu pavidalu, kaip jis buvo parašytas, iš jo išjungiami klausimai, paliekant tik Dainiaus savo metu patikslintus atsakymus...

Gimiau 1891 m. vasario 13 d. Senadvaryje, Antalieptės valsčiuje, Zarasų apskrity. Tėvas — rusų kariuomenės orkestro muzikantas. Dūdą pūtė. Tėvas, stipraus ūkininko sūnus, jaunas buvo mandras, buvaunas, linksmas. Vėliau, po kariuomenės, pasidarė maldingas. Kaip piligrimas, su batais ant pečių, pėsčias vaikščiojo bažnyčion. Mirė, mane palikęs vienų metų, jau šeštą vaiką, palyginti, jaunas vyras.

Gimiau ir augau ant Šventosios krantų, kur Šventoji teka per Žuvintų ežerą. Vanduo, kalnuotumas, miškai, šlaitai — mano vaizdai, — prisirišimas, begalinis liūdesys ir grožio kančia.

Mokiausi Vilniaus slauname mieste. Atostogaudavau pas kunigą dėdę. Šventumas ir nuodėmių baisumas — man labai artimi. Mėgau matematiką ir literatūrą. Vėliau — Maskva ir Berlynas. *) Daugiau skaičiau mokslinius veikalus negu literatūrą. Tas, kas kvepia filosofija, mano poezija.

Pirmas eilėraštis atspausdintas "Ateityje" 1912 m., o eilėraščius pradėjau rašyti 1908 metais. Jaunystėje Maironis ir Lermontovas patraukė poezijos srovėn.

Prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą bendradarbiavau "Vilties" dienraštyje. Važinėjau korespondentu lenkų lietuvių byloje į kaimus. 1918 m. vokiečių okupacijos metu išleidau "Verpetus"; pirmoji mano poezijos knyga.

Laikraščių redagavimas man pavogė daug laiko ir jausmų, širdies ir mokslinimosi. Nesigailiu. Viskas Lietuvai, Lietuvos kultūrai. Buvau tas jautis, kuris verčia pilką velėną ir dar per strėnas gauna. Džiaugiuosi, kad buvau pirmose pozicijose dėl kultūros reikalų. Prieš akis stovi eilė žmonių, kurie šypsosi iš tavęs, kad nedirbi ten, kur karštas pinigas krinta į delną. Tai buvo seai, mano pirmas eilėraštis buvo išverstas svetima kalba ir atspausdintas. Bekalbant su vienu ministeriu pajuokavau, kad tai yra propaganda už Lietuvą, turėtumėte man sumokėt. Ministeris labai rimtai tą posakį priėmė ir pasakė: — "Argi už tokius dalykus kas moka pinigą?.."

Tiesa, be kitų darbų atsidūriau teatro direktoriaus kėdėje Šiauliuose. Mėgau ir mėgstu teatrą iš tolo. Teatro virtuvėje pabūti visai kitas dalykas. Mūsų teatro liga visą laiką buvo rusiškumas. Kovos teatro intrigose platesniu mastu buvo kilusios dėlei rusų įtakos. Šiauliai — kas kita. Provincijos teatras. Aš ten buvau vokiečių okupacijos metu. Tai buvo teatro vegetavimas ir kova, kaip išgelbėti aktorių nuo darbo ir mobilizacijos. Šiauliai paliko gražiausius atsiminimus. Šiaulių teatro vadovas Ipolitas Tvirbutas ir tremtyje (Kaselyje) turėjo savo studiją. Bet kaip menkos priemonės jam ten buvo!

Kai bėgo pusė lietuvių iš savo krašto, ir aš atsidūriau tremtyje. Dirbau vokiečiams juodadarbiu fabrike. Pažinau vergo darbą. Be galo naudinga. Dirbau nei dėl pinigo, nei dėl idėjos. Mitau pusbadžiu, kaip visi, kurie tik su kriukiu rankoje išėjo į pasaulį. Dirbant fabrike gimęs koks skambantis ketureilis man buvo stiprybė ir paguoda ir alkio numalšinimas. Dvasios niekas negali užmušti. Ir dabar nusiminimo valandą džiaugiuosi šį tą padaręs. Gyvenimo realybė mane atgrasė nuo prašmatnumų, išmislų. Žmogus pats sau sudaro pinkles, varžtus, galvosūkius ir nebeišbrendamus minties rūkus. Pamėgau paprastumą, gėlę purvyne, Dievo žodį keiksmų jūroje...

Nepriklausomybės metais mes nutolome nuo dvasinės kultūros ir užmiršome pagarbą tiems milžinams, kurie prikėlė Lietuvą. Aš ilgai nešiojau mintį — rasti formą ir stilių toms negerovėms išsakyti. Bandymai davė "Pelenus", gal piktus, gal žiaurius, kur pasakyta, kad "mes žūsime kaip džiova". Mes dabar džiūstame katastrofoje, bet mes būtume žuvę išsigimime. Ši katastrofa mus atgimdė, naudinga, jei žiūrėti amžiais ir tautos vertybėmis.

Ką dirbu? Aplinkybėms susidėjus, bent kiek aiko skiriu visuomeniniam darbui. Nuo literatūros, nors ir žiauriausiomis valandomis, negaliu pabėgti. Nuotrupomis apkaupau širdies gėlą. Paruošiau spaudai "Šventuosius akmenis". Tai daugiau idėjinis pasaulis. Nuo Tėvynės ilgesio, Lietuvos tragedijos, pabėgti negalima. Nuolat prie jos grįžtu, nes toji šmėkla nuolatos stovi prieš akis. Klabenu į didesnes formas. Visa egzistencija aš nepabėgu iš savęs ir nenoriu pabėgti. Šiandieną naujoji literatūra kvepia senumu. Po visų srovių ir žmonių fizinio netikrumo — poilsis yra klasikai. Ten mažiau nervų, daugiau kūrybos.

Literatūros premija man netikėtas dalykas. Ir "Tolumų" neredagavau tokiai pagarbai. Jeigu būčiau taip galvojęs, "Tolumos" būtų buvusios artimesnės premijai. Kaip dabar matau partinius siekius literatūroje, prašmatnaus literatūros elito galvų kėlimą virš debesų, kur saulė sumažėja, man darosi nejauku. Aš jau išaugau tą amžių, kada rageliai auga; o beaugdami jie turi ką nors badyti... Džiaugiuosi, kad "Tolumas" apipavidalino dailininkas Viktoras Petraičius. Jis "ne iš šio pasaulio" davė nuostabius vaizdus šiai dienai ir tolimiems laikams. Jis yra savas, naujas, gal ne visų mylimas, bet tikras savo kelyje.

Mano raštai — mano veidas. Neskelbiau ir nesiekiau jokios literatūros srovės. Gyvenamo laiko srovės ir aplinka daro įtakos į žmogų ir gyvenimą. Kultūra — dienos skėtis: jos šešėlyje ir mintis bręsta ir javas auga. Dantė, Šekspyras, Dostojevskis, — jų pasekti negalima, jie šviečia; galima jų šilumoj gyventi ir kurti. Sroviniai rašytojai kvepia žurnalizmu, veidrodžio šuke. Šauksmas, patosas, išradingumas — ne poezija, arba mažosios scenos poezija. Patsai Dievas, kai kūrė pasaulį, nešaukė, bet tarė: "Tebūnie taip..."

Pirmas kritikas ir pats geriausias kritikas yra rašytojas, poetas, nes tik jam prieinamos pasaptys ir išgyvenimai. Joks humoristinis laikraštis taip linksmai nenuteikia, kaip mokytojų armėgėjų recenzijos apie poeziją. Jauną rašytoją visokios pastabos jaudina, subrendusį — reikia kitaip vertinti. Nemokša kitą moko. Išmintingas — rimties ieško.

Apie tremties lietuvių iteratūrą esu žavinčios nuomonės. Daug mūsų jaunų talentų išryškėjo, daug vyresniųjų pakilo arčiau ekstazės, arčiau poeto viršūnių. Tiesa, gal susiaurėjo tematika, bet atėjo gilesnis galvojimas, nuostabus susimąstymas pastovesniais dalykais. Tėvynės meilė atgijo spindėjimu ir aistra. Kai kurių priekaištas, kad Tėvynės išdainavimas yra mūsų poezijos smukimas, yra daugiau negu nesusipratimas. Adomas Mickevičius — viena kova dėl Tėvynės, didžiausia auka Tėvynės meilei. Dantė — ar ne toks buvo? Svarbu ne apie ką kurti, bet kaip kurti. Paradoksalus Sartre tik rezistencijoj pajutęs aisvę. Man kiek liūdesio sukelia jaunųjų poetų nutolimas nuo mūsų dvasios. Dažnai jie dainuoja svetimų tautų godas, tarytum tai būtų nauja. O būtų nepaprastas reiškinys, jeigu būtų nauja ir sava. Žaviuosi beletristais — Andriušiu, Vaičiulaičiu, Jankum, Škėma, Katiliškiu ir kitais. Jie auga savo žemės skoniu ir sultimis.

Pabaiga sekančiame psl.

*) Studijos universitetuose.

Faustas Kirša (vidury) **svečiuose pas rašytojus Ravensburge 1948 m., kai jam buvo paskirta literatūros premija už "Tolumas". Iš kairės: Ben. Babrauskas, Bern. Brazdžionis, Jurgis Jankus, F. Kirša, Antanas Gustaitis, Balys Auginas ir V. A. Braziulis, šiame spl. spausdinamo pokalbio autorius.**

FAUSTAS KIRŠA (1891 — 1964)

Mūsų organizaciniame gyvenime daug pasidarbavo poetas Stasys Santvaras. Skriausdamas pats save, geriausias, gal būt, valandas jis skyrė rašytojų organizacijos darbui. Jam padėka už pasiaukojimą. Jo poezijos knyga "Laivai palaužtom burėm" yra viena nuoširdžiausių ir pakiliausių minčių bei vaizdų tremties išraiška.

Savo kūrybiniame kelyje esu sutikęs daug visokių veidų. Su vienais suartėjęs, su kitais prasilenkęs. Artimiausi bičiulystės saitai mane savo metu siejo su Baliu Sruoga. Su Baliu Sruoga gal dešimt metų pirmais nepriklausomybės metais draugavau kaip su broliu. Darbai ir mintys rišosi, pynėsi bendrame literatūros ir kultūros darbe. Tai buvo žmogus nepaprastos kūrybinės galios. Daug turėjo savyje, bet mėgo kitus pasekti, kitų mintis panaudoti specifiškai savo stiliumi, aštrumu ir akumu. Jo įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą turės sulaukti plačios apybraižos. Nors mūsų pažiūros daug kur skyrėsi, bet abu pypkes rūkėm, vaikščiojom, įvairius klausimus sprendėm ir vykdėm, viens antram įtakos darėm. Ir... išsiskyrėm ligi visiško nepažinimo viens antro ilgiems metams, o tai būta amžinai...

Kiekvienas rašytojas turi nespausdintų raštų archyvą. Mano archyvas turėjo poemų ir daug eilėraščių, dienynų bei užrašų. Per pirmąją komunistų okupaciją vienu ypu viskas žuvo. Mat, buvau viską padėjęs Kauno Kunigų Seminarijos rūmuose. Gailiuos, kad žuvo gausi korespondencija su man brangiais žmonėmis, kurių žodžiai šiandien ir literatūrai būtų brangūs. Adomas Jakštas, Balys Sruoga, Liudas Gira, Kazys Puida, Motiejus Gustaitis, Kazys Binkis ir daugelis kitų. Per karus netekau kruopščiai surinktų tris kartus trijų savo bibliotekų. Tai baisiai skauda. Dabar neberašau dienoraščių ir neberenku knygų.

Tai tokia Vienišo Dainiaus gyvenimo ir kūrybinių godų autobiografinė išpažintis...

* * *

Iš padangių, iš aukštųjų, tolimojo
Nusileido baltos gulbės... /krašto

Kai šios gulbės 1921 metais nusileido "Aidų aidužių" rinkiniu A. Vitkauskytės knygyno languose, jų autorius Faustas Kirša įėjo į lietuviškąjį Parnasą kaip šaunus meilės trubadūras, kai kieno pramintas lietuviškuoju Heine.

Faustas Kirša — vienas žymiųjų pomaironinės kartos poetų, homme de lettre par excellence, visą gyvenimą ištikimas savo vienintelei mylimajai — lyrikos mūzai, daugiau kaip 40 metų kilmingai nešęs poezijos krivulę.

Mirė Faustas Kirša — žmogus, bičiulis, organizacijų narys.

Faustas Kirša poetas — liko knygose, širdyse ir literatūroje.

"Statau, statau aš didį rūmą..." tarė Faustas Kirša 1918 metais pirmajame savo poezijos rinkiny "Verpetuose". Rūmą papuošė: Aidų aidužiai, 1921, Suverstos vago, 1927, Giesmės, Maldos ant akmens, Piligrimai, 1936, Tolumos, 1947, Vokietijoje, Šventieji akmenys, 1951 m., JAV-se, Rimgaudo žygis, 1932, Pelenai, Pabėgėliai; eilė vertimų...

Paminėjus poeto vardą, atsimenam atminty likusius vardus: Kambarys, kuriame aš dainuoju, Laiškas obelaitėms, Rudens Lietuvoj, Smūtkelis, Pavakariais Dievulis eina, Mes gedime tėvų ir partizanų (Mano malda), Aš palikau tėvų statytą namą...

Tai poeto vardas ir veidas, kurį paliko Faustas Kirša, ne visuomet ir ne visų suprastas, klaidingai interpretuotas, dekadentu vadintas, o lietuvių literatūra ir kultūra rūpinęsis kiekvienu savo darbu, kiekviena pastanga ir kiekvienu plunksnos mostu.

Faustas Kirša — pirmasis žymiųjų grožinės literatūros žurnalų — Baro, Sekmosios Dienos, Dainavos, pirmojo kritikos žurnalo Pradai ir žygiai — redaktorius.

Ir visuomet poetas.

Faustas Kirša — L. Meno Kūrėjų Draugijos, Lietuvių Rašytojų Draugijos, Bostono Kultūros klubo—narys ir pirmininkas; vienas iš satyros teatro Vilkolakio steigėjų, Šiaulių teatro direktorius...

Ir visuomet — poetas.

Literatūros lektorius, bibliotekininkas, laisvas pilietis, antrojo pas. karo sūkuriuose tremtinys, JAV-bių ateivis, paprastas darbininkas, pensininkas Bostono City Point...

Ir visuomet — poetas.

Gimęs 1891 m. Aukštaitijoje, Antalieptės vls., didelę gyvenimo dalį praleidęs Vilniuje ir Kaune, nuolat sugrįždamas į gimtuosius Zarasus, tremties keliuose jų skaudžiai pasiilgęs, baigdamas 73 amžiaus metus, sunkios ligos prispaustas, po dviejų operacijų, katalikiškai aprūpintas Faustas Kirša paliko šią ūkanose paskendusią Atlanto pakrantę šių metų sausio 5, 5 val. 55 min. ryto. Kūną laikinai priglaudė Forest Hill kapinės, kur niekad nečiulba lakštingala, kur nėra varguos pasirėmusio lietuviško Rūpintojėlio, kur negirdėti Aukštaitijos ežerų pliuškenimo, kur niekad nesipraus ir nesitaškys jaunystėje nusileidę baltos gulbės...

Ir išskrido baltos gulbės
Į padanges, į aukštąsias tolimojo
krašto...

Faustas Kirša

PELENAI

Trečia knyga

P I R M A G I E S M Ē

PIRMA GIESMĒ pasakoja apie lyros sutrupinimą, giesmės prasmę, Nemuno sroves, Birutės jūrą, carų Lietuvą, Antros Respublikos žiedus, keršto antplūdžius, birželio grožį ir ašaras, išvežimus į Sibirą, atsiskyrimą ir viltį. (Šiame puslapyje telpa posmai tik iki birželio grožio. Red..)

V A D A V I M A S

Valio, dalgele, dobiluos,
Žiedai ant pradalgėlių!
Žvaigždelės vakarą myluos
Laukų aidus ir darbo gėlą.

Pakils ugnelė ant smilties,
Dalgele išpustyta!
Kertu barelį iš peties
Sidabro ašarom barstytą.

Atslenka audros iš rytų,
Barus nuvėtys vėjai...
Nors marios plėšytų krantus,
Dalgelę rankai patikėjau...

O lyra vieniša kaip žemė sopulinga!
Ne meilės paslapčiai, — žiedai ant kapo sninga
Su verkiančiais varpais, su žodžiais nemariais —
Kas iš tautos gelmių, ir mirs tas su kariais.
Kas krikštytas sūnum, to krikšto vardas dega —
Joks priešas ant kaktos jam išdaviko rago
Nenupaišys... Tokia iš tėvo paslaptis, —
Jaunuolio garbanas tėvų dvasia šlakstys.

Ir kas malda? Ir kas tas šventas žodis?
Prieš žemę prarastą, — ką šauks šarvotos odės?
Kam tyruos dar tuščiai pašūkaus išmintis?

Oi ne, ne karo giesmę skambins kanklių stygos,
Ne vaizdus mėtytus ir iščiulptus iš knygų:
Savais garsais šauks žodžiai kraujo ir širdies,
Naujuos sietynuose naujas žaizdas palies.
Neskolintos čia žaizdos, mintys ne kartono,
Kai prakeikta dalia nuo Reino ligi Dono
Lietuvį išmetė galiotis lig mirties,
Lyg būtų prarasta, kas buvo jo paties.

Kai ašara ant grumsto krenta kaip našlaitė,
Nei paukštis neužgaus, tik raus veidai įkaitę,
Kaip vyrų žūstančių ant Margirio pilies.

Ak, kaip dažnai per Nemuną laivelis plaukė:
Vieni lydėjo jį, kiti jo grįžtant laukė.
Balandžiai virš galvų virpenosi ratu,
Ir medžiai su mergom lingavo nuo krantų.
Ir saulė ant irklų su peteliškėm žaidė,
Ir brukės po dugnu smalsi banga dviveidė,
Bet statmenu vairu tvirta, laisva ranka
Praskyrė vandenį į dvi srovių šakas.

Neskyla Nemunas, nors skaldo jį kas dieną
Ir svetimi laivai ir pūvančios skerdienos:
Jis slepia amžinas dainas ir pasakas.

Iš Vilniaus Joninių vainikai kaip rožančiai
Atsisupa lig Kauno žydinčiais pakrančiais.
Miesteliai, sodžiai, grįčios darbu ir daina
Alsavo amžiams kaip šaltinio puriena.
Artojai ir tėvai žvelgimais erdves raižė
Ir duonos trupiniui klojimuos varpas aižė.
Nery ir Nemune skersai ir išilgai
Jaunimas krikštavo ir maudėsi žirgai...

Širdie, nubusk! Širdie, pajusk! Dangus paraudo.
Šilkiniai debesiai šiaurės pamėnuos maudos.
Ir kelias debesynuos šmėkliški veidai.

Audrų nusvilintos Birutės Jūrų kopos
Vietoves vėjais varto kaip kaleidoskopas.
Ant briedžių pėdsakų šarvuos taurų ragais
Lietuviai šiaurėn stojo kautis vanagais:
Čia žvilgsniai buvo drąsūs, širdis prirakino
Lašeliai gintaro ant balto smėlio gryno.
Čia kartos amžius tvėrė smėliu ir giria
Ir džiaugsmą garbino su midumi taure.

Praėjo priešų minios, karžygiai ir kriviai.
Toj puotoj gyvuliai ir paukščiai — jų dalyviai.
Kiek buvo laisvėj džiaugsmo, džiaugsmo ir kare.

Po Lietuvą — žiema, — giedojo dainius didis,
Nors saulės buvo daug, javuos gulėjo brydės,
Žirgai kaip rentiniai ir vaišino bet ką,
Skanėstus papuošė ir duona ir druska.
Bet volungė laisva nelinksmino, kai suokė,
Ir laisvas gomurys nekėlė laisvo juoko.
Ne žodžiai šūkavo, pasakė daug tyla,
Ir plaukė ašarom pavasario sula.

Tai caras vergė žmones, bandymų gadynė, —
Lietuviškas mintis satrapas kojom mynė;
Ir Lietuva vargais rasojo k aip uola.

Giedrėjo prarajos, kalnai rūstybės švito,
Sudegintos krauju nuo rankų grandys krito,
Ir laisvė plaukė per marias ir per šilus,
Ir purtė džiaugsmas mus, kaip žirgas brizgilus.
Išlaisvintas akis nužėrė lobių žemė —
Savo ranka ir nuodėmes ir auksą sėmėm,
Savam akiraty brangi ir dargana,
Ir grūdo kiautas rankoj — džiaugsmo atmaina.

Ak, kaip trumpai, kaip žvaigždės krintančios liepsnelė,
Sušvitus laisvė niaukės ašarom ant kelio...
Vėl atgimė plasnoti ilgesio daina...

Antra Respublika žiedais smiltis nudaigstė:
Pražydo Lietuva ir ašarom ir aikštėm.
Javų ir gėlynų per amžius mums gana,
Tik ašarų našta — valdovų dovana.
Daug amžių vėtrų marios supo mūsų kraštą,
Po žydinčios tylos nauji verpetų grąžtai
Kiekvieną širdį, sąmonę ir net sapnus
Paženklino mirtim per kruvinus klanus.

Antra Respublika — tai ne sapnų gražybė,
Tai šiurpo eisena beprotnamio menkybių,
Tai Kaino giminė atsirišė sparnus.

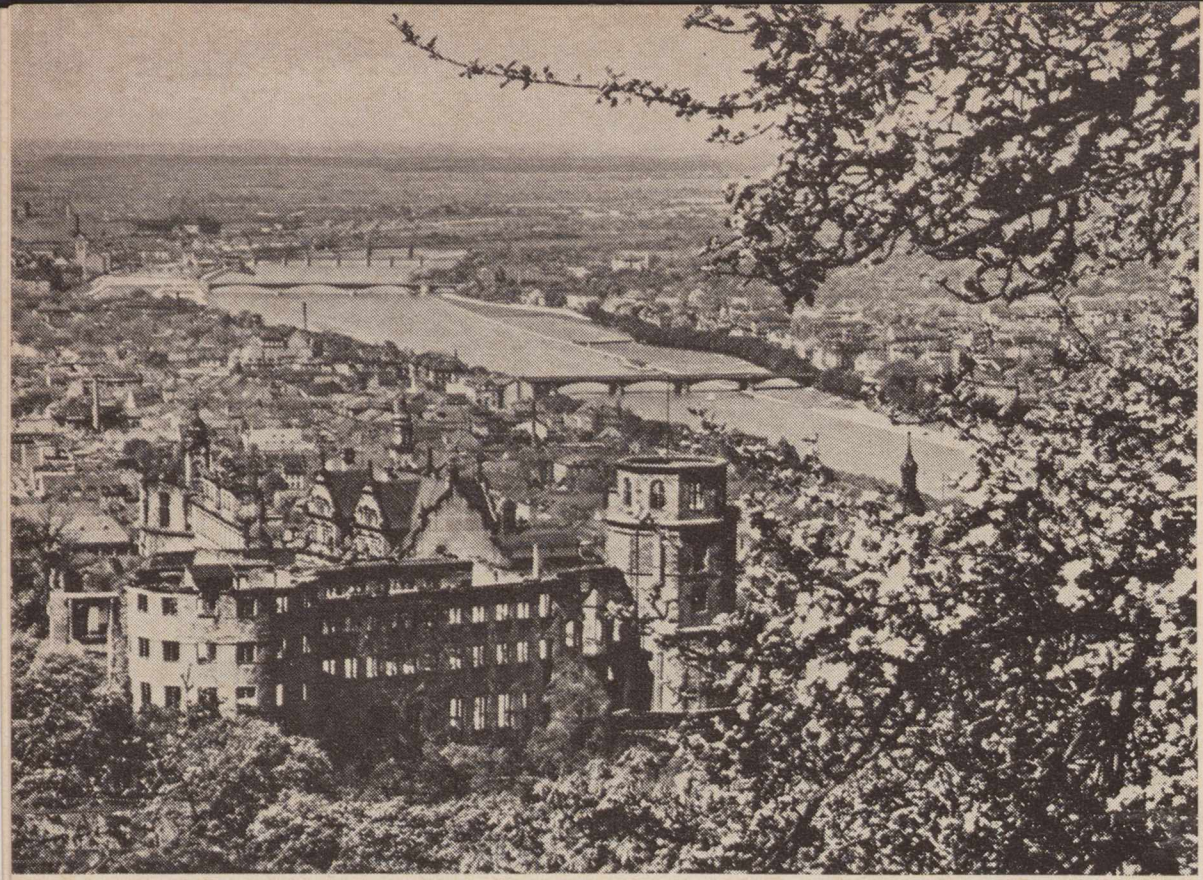

Heidelbergas, studentų miestas, paskendęs pavasario žiedų tvane.
Heidelberg, Germany, in springtime. Many former students of the Febr. 16th High School attend the University of Heidelberg.

Ką veikia

VASARIO 16 GIMNAZIJOS BUVĘ AUKLĖTINIAI

Studijuoja sociologiją, mediciną, technikos mokslus, siekia būti atominės fizikos specialistais ir chemijos daktarais

Vytautas Alseika, Vokietija

Vasario 16 Gimnazija — vienintelė visame pasauly. Visiems rūpi jos išsilaikymas, reikiamas mokslo lygis, tinkamas abiturientų parengimas. Taip, abiturientų klausimas dabar ypatingai aktualus — siekiama, kad jų būtų ir kad nepasikartotų praėjusių metų nesėkmė. Tai paaiškės jau greitu laiku.

Savo ruožtu, tiek "Liet. Dienų" redakcija, tiek— atrodo, sutampant nuomonėms, — ir šių eilučių autorius susidomėjo ligšiol šį lietuviškumo židinį baigusių likimu: kur jie studijuoja, kokiomis mokslo šakomis domisi, kaip atrodo jų kasdienis gyvenimas, kokie planai ateičiai, ar jie eventualiai reiškiasi ir visuomenės gyvenime? Tai klausimai, kurie parūpo ir į kuriuos atsakymo ieškota, aplankius ir pasikalbėjus su visa eile pastarųjų metų Vasario 16 gimnazijos abiturientų.

Pagal mūsų spaudoje anksčiau paskelbtus duomenis (plg. "Į Laisvę", 1957 m. nr. 13-50) **pirmoji abiturientų laida buvo išleista 1952 m.** Jokios laidos nebuvo 1953 m., nes teko prisiderinti prie vokiečių mokyklų taisyklių (įvesti ir IX-ją klasę). Gimnazija iš Diepholzo buvo perkelta į Huettenfeldą, Rennhof pilį 1954 m. sausio 3 d., tad jau sukako lygiai dešimtmetis, kaip gimnazija dirba Huettenfelde.

Abiturientų ligi 1957 m. buvo išleista 24 (penkios laidos). Iš viso ligi 1962 m. buvo 10 laidų, ir abiturientų skaičius — 1958 - 1962 siekė 19, tad turimais duomenimis bendras abiturientų skaičius siekia 43. Abiturientų skaičius paskirais metais siekia 4-5, bet yra buvę ir mažiau, pvz. po du (1960 m.).

Visuomenei, aišku, įdomu, ką gi veikia tie per 40 jaunų žmonių — auklėtinių mokyklos, kurią išlaiko laisvojo pasaulio lietuviai, į kurią kreipiamos ne tik aukojančių akys ir kuri visai teisingai laikoma lietuvybės ugdymo židiniu Vokietjoje.

Gauti žinių apie visus abiturientus, su dauguma jų pasikalbėti — kiek keblesnis dalykas, tad šių eilučių autoriui rūpėjo pažinti bent apie 10 jų — o tai jau turėtų sudaryti gana tikslų vaizdą. Dar reikia atsiminti, kad ne visi gimnazijos abiturientai studijuoja Vokietijoje ar kituose euripiniuose kraštuose — jų dalis gyvena JAV-se ir ten siekia mokslinių laipsnių.

Kaip toliau skaitytojui paaiškės, ne vienas Vasario 16 gimnazijos abiturientų ne tik gilina mokslus, siekia diplomų, bet ir labai pozityviai reiškiasi visuomenės gyvenime ar teikia vilčių, kad mūsų visuomenė netrukus susilauks ne tik stiprių pajėgų toje ar kitoje srityje, bet ir reikalingų mūsų vyresniosios visuomenės talkininkų bendruomenėje ar politikoje.

O dabar — vienas kitas žvilgsnis į Vokietijoje studijuojančius ir dar kiek žinių apie kitus, su kuriais neteko kalbėtis.

Heidelbergas — ne tik romantiškas miestas ties sraunaus Nekaro krantais, su žinomosios pilies griuvėsiais. Tai labai vertinamas viso pasaulio studentų miestas, ir čia vis rasime studijuojančių lietuvių. Beveik kiekvienais mokslo metais čia semiasi mokslo bent apie 15 lietuvių, ir jų bent pusę sudaro atvykę iš JAV-bių — beveik be išimties medikai. Kita pusė — tai Vokietijoje gimnaziją baigę. Šiuo metu Heidelberge studijuoja net penki Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai.

Šaltoką praėjusių metų gruodžio mėnesio dieną susitinkame tarptautiniuose, gerai įrengtuose studentų namuose, Hauptstr. 231. Tai puiki vieta ne tik įdomiai praleisti laisvalaikį, bet ir pabendrauti ne tik savųjų tarpe, bet ir su svetimtaučiais, iš daugelio pasaulio kraštų, studentais.

Pirmasis jų ir vienas įdomiausių abiturientų, maloniai talkininkavęs sukviesti kitus kolegas, tai **Gerardas Bauras.** Jis gimnaziją baigė 1961 metais. Jo laidoje buvo ir kitas heidelbergiškis, Henrikas Dičpetris, Muenchene studijuojanti Regina Sakalauskaitė, Zigfridas Počiulis ir Jonas Kokštas. Iš Bauro ir jo kolegų sužinau, kad be penkių Huettenfeldo auklėtinių, dar esama trijų merginų, ne taip seniai atvykusių iš Lietuvos, ir šeši "amerikiečiai", bene daugiausia iš Čikagos, dar iš Detroito ir iš tolimosios Kalifornijos (J. Jurgilaitė). Tai gražus 15 lietuvių būrys, tik esą, gaila, kad iš JAV atvykę laikąsi nuošaliau, gal dėl amžiaus skirtumo (jie — vyresni), gal dėlto, kad šie arba vedę arba atvykę su žmonomis ir pn.

Ką pasakoja pats Bauras? Jis, kiek primenąs filmų aktorių Paul Newmann, pasirodo, jau antri metai studijuoja sociologiją ir politinius mokslus. Darysiąs doktoratą ir, jis sako, — aišku, — lietuviška tema! Teko su Bauru plačiau išsikalbėti, dar susitikus Kalėdų eglutės iškilmėse gimnazijoje. Jis viskuo domisi, seka mūsų mokslininkų straipsnius, jam įdomi ir antropologija ir archeologija, norėtų užmegzti ryšį su dabar Kalifornijoje gyvenančia dr. M. Alseikaite-Gimbutiene. Gimnazijoje gavęs pundą lietuviškų žurnalų, juos išsivežė į Heidelbergą. Dėl doktorato jis tikisi gausiąs iš vyresniųjų patarimų ir kt. Per metus 5 mėnesius jis praleidžia Šveicarijoje, prancūzų dalyje, ties Ženevos ežeru, ten turįs mielų moteriškų ir vyriškų draugų. Jo materialinės sąlygos, ypač ryšium su kelionėmis į Šveicariją, nėra blogos. Jis gauna, kaip ir kiti, iš vokiečių vad. Honeffer stipendiją. (ši stipendija teikiama, jei abu tėvai uždirba ne daugiau kaip 750 DM, be to, statomi mokslo pažangumo reikalavimai).

Henrikas Dičpetris, su Bauru mokęsis drauge nuo V klasės, pasakoja daugiau apie studentų gyvenimo sąlygas. Jis pats jau antri metai studijuoja mediciną; viso teks mokytis 6-7 metus. Kadangi gyvenęs Anglijoje, jis vokiečių stipendijos negauna; jo sąlygos jau sunkesnės. Jis sako, kad tos stipendijos duodamos visiems, bet ypač darbininkų vaikams, tačiau... jų tarpe studijuojančių nedaug; visoje Vokietijoje, sako, studijuoja tik 2% darbininkų vaikų, gi pačiam Heidelberge studijuoją tik 200 darbininkų šeimų vaikai. Daugiausia studijuoja vidutinių tarnautojų ar valdininkų dukros ar sūnūs.

Kiek kaštuoja studento pragyvenimas? Minimumas — 150-200 DM, t. y. 35 - 50 dol., o kambariai Heidelberge brangūs ir sunkiai gaunami — jie vidutiniškai mėn. kaštuoja 90 DM ir daugiau. Reikia atminti, kad iš 130,000 miesto gyventojų esama per 11,000 studentų. Jei dar prie reikalingųjų išlaidų pridėsime

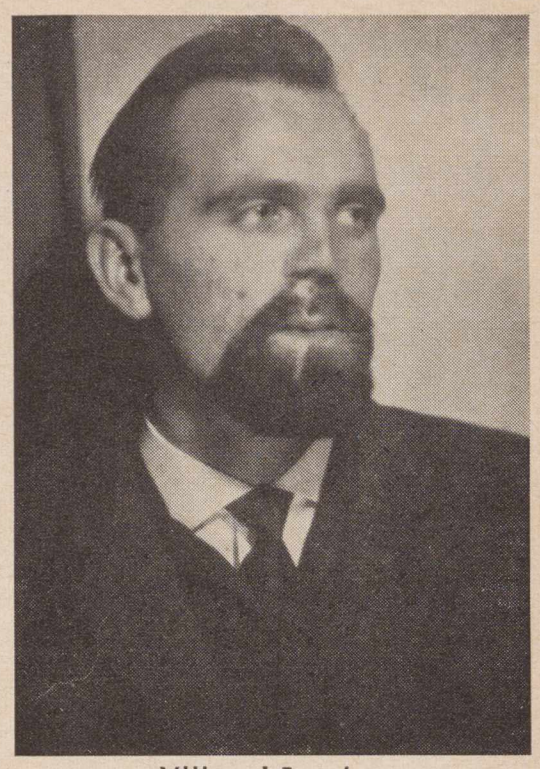

Vilius Lėnertas.

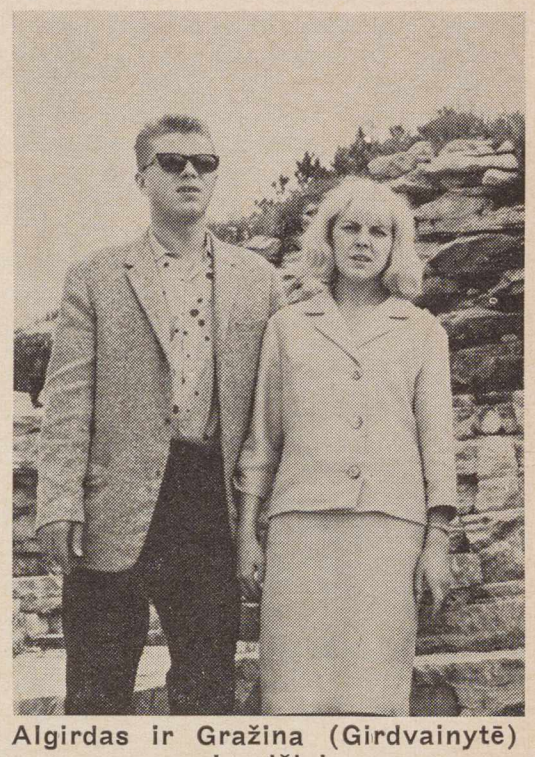

Algirdas ir Gražina (Girdvainytė) Jasaičiai.

Dičpetris ir Juozas Naujokas.
Former students of the February 16th Lithuanian High School in W. Germany.

Buvę Vasario 16 gimnazijos abiturientai — Heidelbergo studentai (iš kairės): Bronius Čepulevičius, Gerhardas Bauras, Henrikas

Kalėdų šventėms Vasario 16 gimnazija surengė eglutę. Pastatytas kun. Br. Liubino parašytas veikalėlis "Kūčios svetur". Režisavo mok. E. Tamošaitienė, dekoracijas piešė dail. A. Krivickas, gimn. inspektorius. Nuotraukoje — vaidintojai, autorius, režisierius ir dailininkas: Iš kairės — L. Subačiutė, - Laimutė, A. Starukas - tėvas, E. Maščinskas - svečias iš Australijos, A. Gumuliauskaitė ir I. Steinbachaitė - mišrios šeimos mergaitės, mokyt. A. Krivickas, mokyt. E. Tamošaitienė. dir. kun. B. Liubinas, A. Gležaitė - Valterienė-našlė, R. Tamošaitytė - motina, A. Janulytė - viešnia, A. Subačiutė - Aušrelė, B. Girdvainytė - senelė, V. Plučaitė - mergaitė, L. Bajerytė - viešnia.

Performers of the Christmas program at the Febr. 16th High School and their teachers.

įsigytinas knygas, susisiekimą, skalbyklą, atrodo, kad studentui mėnesiui reikėtų bent 30 DM. Tad nereikia stebėtis, kad kai kurie studentai lietuviai (žinoma, ne iš JAV atvykę) vasaros metu uždarbiauja, o Bauras kelis mėnesius yra dirbęs konduktorium tramvajuje. Iš lietuvių pašalpos gaunama tik atsitiktinai, kartais studijuojančius paremia kuopų vyrai.

Du vasario 16 gimnazijos abiturientai Heidelberge studijuoja chemiją, vienas jų — doktorantas. **Juozas Naujokas** brandos egzaminus yra išlaikęs dar Lietuvoje, 1958 m., o Vasario 16 gimnazijoje — 1960 m. Jis studijuoja chemiją ir numato ruošti doktoratą iš fizinės chemijos; ir dar daugiau — ateityje jis numato gilintis atominės fizikos srityje. Jo studijos trunka 18-20 semestrų, daug laiko tenka praleisti laboratorijose. Heidelbergas turi vieną iš geriausių chemijos institutų; ne be pagrindo šeši vokiečiai — Nobelio premijų laureatai, chemijos, fizikos ar medicinos atstovai.

"Kaip įsigyjate brangias mokslo knygas?" paklausiau. — Tenka skolintis, buvo atsakymas, — be to, perkame antikvariatuose, už pusę kainos.

Tai vis jaunesnieji buvę abiturientai — Bauras 24-rių, Dičpetris ir Naujokas — po 23 metus amžiaus. "Senis" jų tarpe, tai pasižymėjęs chemijos srityje **Vilius Lėnertas** — 26 metų amžiaus vyras. Gimnaziją baigęs 1957 m., kitais metais jis toje pat mokykloje laikinai mokytojavo, 1962 m. įsigijo chemijos diplomą, o šiuo metu rašo doktoratą iš chemijos. Maža to — savam išsilavinimui, kaip pats sako, Lėnertas dar klauso filosofijos kursą (4 semestrus). Jis tikisi šių metų Kalėdoms jau gauti chemijos daktaro laipsnį; numato ir vėliau likti universitete ir gal habilituotis. Vilius Lėnertas — ilgametis skautas (paskautininkis), pernai vyko vadovu į Graikiją su keliais moksleiviais ir studentais skautais; jis mano, kad Heidelberge susiradus keliems skautams, reikėtų steigti korporaciją. V. Lėnertas atkreipė dėmesį ne tik kaip gabus chemikas ir matematikas, užpernai jis išrinktas nariu į PLB Vokietijos Krašto Tarybą. Mokslą jis, atrodo, geba suderinti ir su visuomenine lietuviška veikla.

Bronius Čepulevičius — tai jau niausias iš Heidelberge studijuojančių Vasario 16 gimnazijos abiturientų (21 m.). Nuo 1963 m. jis studijuoja matematiką ir fiziką. Jis sako, kad pirmuosius 4 semestrus vokiečių Honeffer stipendija siekia 195 DM (arba netoli $50), gi vėliau ji yra kiek didesnė. Čepulevičius dar gaunąs paskolą iš Liet. Katalikų Sielovados Direktoriaus. Ateity jis numato būti gimnazijos mokytoju. Jis skautas (įsteigęs draugovę Memmingene) ir ateitininkas ir, pasirodo, bent penkių JAV lietuviškų laikraščių bendradarbis.

Lietuviai studentai Heidelberge turi savo "Gintaro" klubą ir dažnai renkasi tarptautiniuose studentų namuose. Sėkmingai yra pasirodę kaip šachmatininkai, yra nugalėję kitus svetimšalius. Dalyvauja sporte ir kaip krepšininkai yra žaidę su Vasario 16 gimnazija ir su JAV armijos sportininkais. Kai kas praktikuoja lengvąją atletiką ir judo.

O kaip **kultūrinė saviaukla?** Taip, jie seka vokiečių spaudą, tačiau jiems rečiau tenka matyti lietuviškąją. Kai kurie dar nėra matę nei "Aidų", nei "Lietuvių Dienų" žurnalų. *) O jiems toji spauda tikrai reikalinga ir būtų gera, kad ar patys laikraščiai, ar kas iš tautiečių jos pasiųstų ar užsakytų (Adr. Litauische Stud. Gruppe "Gintaras", International Stud. Club, 69 Heidelberg, Hauptstr. 231). Į teatrus — operą ar dramą studentams daroma 50% nuolaida (į kinus nuolaidos nėra).

Dar viena — "Kokia Jūsų nuomonė apie Vasario 16 gimnaziją?" Daug priklauso nuo abituriento asmenybės (sako Bauras), gali daug pasiekti savo jėgomis. Pripažįstama, kad gimnazijoje esama ir silpnų pusių (mokytojų trūkumas), tačiau pastaruoju metu lygis yra pagerėjęs ir šiais metais turėtų būti keli nauji abiturientai (Lėnerto nuomone). Žinoma, būtinai reikalinga naujų mokytojų! Brandos egzaminus išlaikyti Huettenfelde juk sunkiau negu pas vokiečius (teigia Čepulevičius). Gimnazijoje vis dėlto rasime ir nemaža talentų (mano Dičpetris). Heidelberge apsilankius, matyti, kad tų talentų ir žadančių jėgų netrūksta.

Iš Heidelbergo ta pačia Nekaro upe persikelkime į kitą miestą — Tuebingeną. Čia iš Muencheno persikėlęs studijuoja **Vincas Bartusevičius** (24 m. amžiaus). Vasario 16 gimnaziją baigęs 1959 m., Filosofijos fakultete jis studijuoja sociologiją, istoriją, psichologiją. Gyvena bendrabutyje, gauna minėtą vokiečių valdžios stipendiją. Ateityje numato dirbti mokslo ar pramonės srityje.

Bartuševičius — vienas iškiliausių abiturientų visuomeninės veiklos požiūriu. Nuo 1960 m. jis Vokie-

Nukelta į 17 psl.

Šalia senųjų barakų kyla naujas Vasario 16 gimnazijos pastatas.

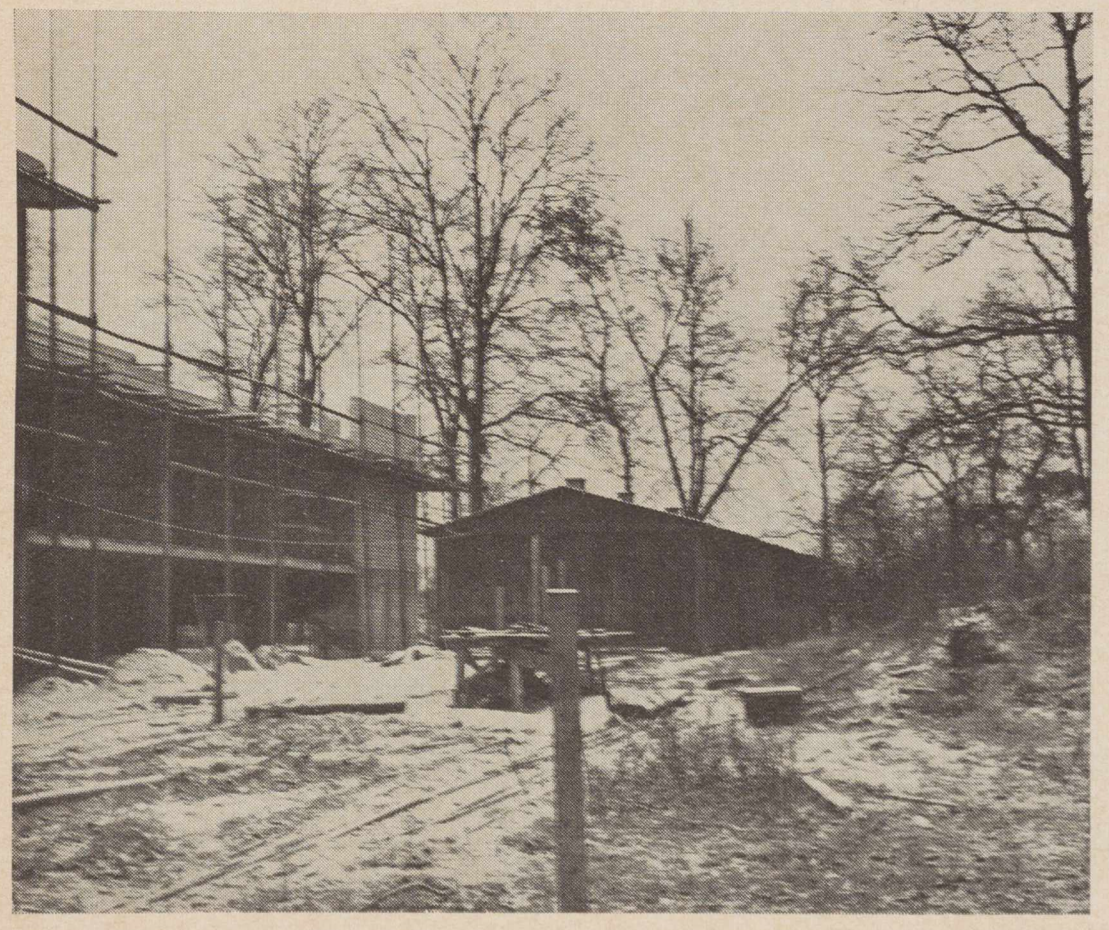

Vincas Bartusevičius.

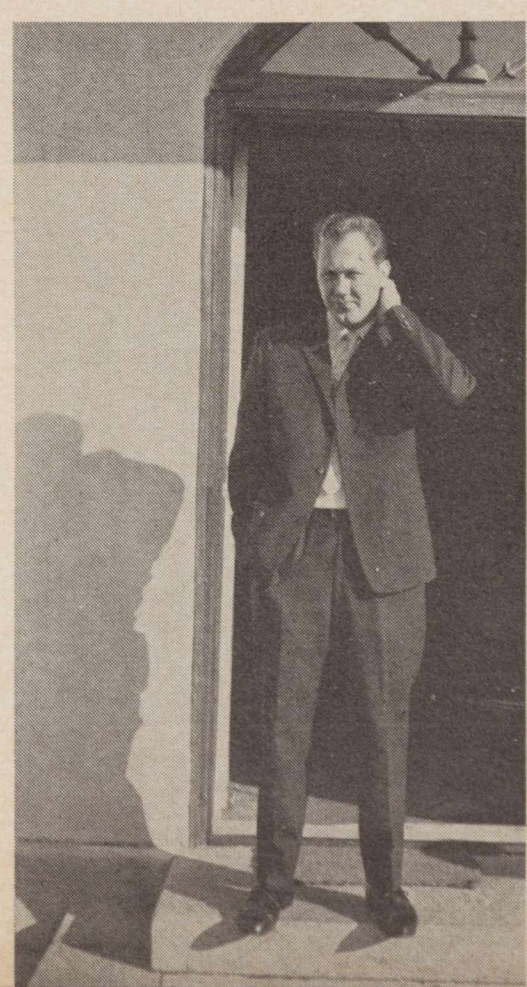

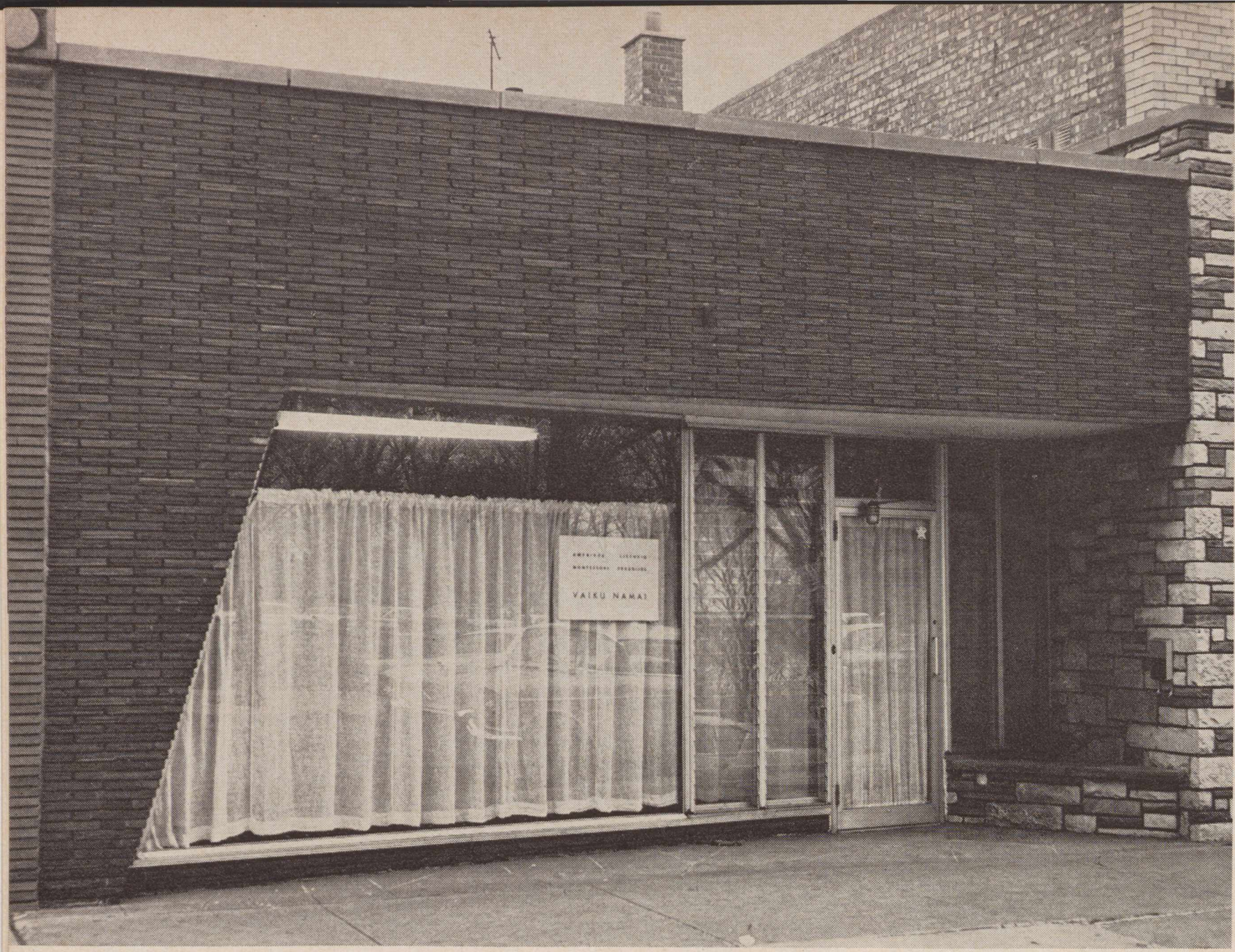

AL Montessori d-jos Vaikų Namai Chicagoje, pirma didesnio pobūdžio lietuviška ikimokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo įstaiga. Vaikų Namus suorganizavo mokyt. S. Vaišvilienė, pirko dr. L. Kriaučeliūnas su galimybe juos patogiomis sąlygomis perimti Montessori draugijai.

American Lithuanian Montessori society's Children's School in Chicago.

Vaiko gyvenimas — kopimas aukštyn. Pirmosios pakopos: atpažinti save, pažinti aplinką, aptarnauti save; apsirengti, nusirengti, atsidaryti duris, pasisveikinti, atsisėsti-atsistoti be triukšmo, valgyti, nusiplauti rankas...

MONTESSORI VAIKŲ NAMAI CHICAGOJE

Visos nuotraukos **VL. JUKNEVIČIAUS**

Vaikų Namų įsigijimas buvo ilgalaikis ir vienintelis Amerikos Lietuvių Montessori draugijos tikslas. Tam buvo rengiami parengimai, parodos ar išvykos į gamtą; taip sutelkta minimalinė suma. Galutinai namus įsigyti su savo mecenatiška parama į pagalbą atėjo dr. L. Kriaučeliūnas, pačiame Čikagos lietuvių centre — 2743 W. 69th St., nupirkdamas vienaaukštį namą ir jį išnuomodamas AL Montessori drjos Vaikų Namams. Pastatas buvo atremontuotas ir pritaikytas miesto ir pedagoginiams reikalavimams.

Vaikų Namelių vedėja yra mokytoja **Stasė Vaišvilienė**, šiauliuose baigusi Mokytojų seminariją, vėliau mokytojavusi Žemaitijoje, o tremtyje — Vokietijoje, Anglijoje, Kanadoje ir pagaliau, Chicagoje. Montessorinius kursus baigė Greenwich, Conn. *) Jos padėjėjomis Vaikų Namuose yra mokyt. J. Juknevičienė ir R. Slapšienė.

Nuotraukoje Vaikų Namelių atidarymo metu sėdi (iš kairės): S. Vaišvilienė — Vaikų Namų auklėtoja, kun. E. Abromaitis, atlikęs pašventinimo ceremonijas, V. Orentienė, I. Kriaučeliūnienė, AL M. d-jos vicepirm.; antroje eilėje: T. Blinstrubas, L. Fondo vald. pirm., J. Jasaitis, ALB centro vald. pirm., J. Ignatonis, ALB ventro vald. švietimo pirm., P. Vėbra, ALB Čikagos apyg. pirm., dr. L. Kriaučeliūnas, sudaręs sąlygas namus įsigyti.

METODAS

Apytikriai Vaikų Namus lanko apie 34 vaikai, dviem darbo grupėm: nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos ir nuo 1 val. p. p. iki 4 val. p. p. Lankančiųjų skaičius svyruoja daugiausia dėl esamų transportacijos sunkumų, nes vaikus turi suvežti tėvai. Kas turi nuosavą susisiekimo priemonę, vaikus atveža ne tik iš artimos apylinkės, bet ir iš tolimesnių Chicagos dalių ir priemiesčių (Palos Parko, Willow Springs, Oak Lawn ir kt.).

Auklėjamasis darbas Vaikų Namuose prasideda vos tik vaikui peržengus slenkstį: jiems yra rodoma, kaip gražiai pasisveikinti, nusirengti ir pritaikytose mažose spintelėse pasikabinti savo drabužius. Ir tai didelis darbas! Nes vos tris

AL Montessori d-jos Vaikų Namų pašventinimas ir oficialus atidarymas įvyko1963 m. gruodžio 7 d. Nuotraukoj svečiai atidarymo metu.

AL Montessori d-jos Vaikų Namuose, Chicagoje, darbai įvairūs, dirbami prie žemų, vaikų ūgiui pritaikytų staliukų, ar ant kilimėlių, ant grindų. Šitoks įvairumas duoda galimybės būti visokiose padėtyse, kas taip svarbu jaunam, augančiam vaiko kūneliui.

Nuotraukoje auklėtiniai susikoncentravę ties pojūčių lavinamąja medžiaga. Dirbdami su ja, vaikai susiformuoja dydžio, ilgio, storio ir kitas sąvokas.

Rožinio bokštelio statymas atlieka daugeriopą paskirtį: lavina akį dydžių pažinimui, rankų kontrolę ir koordinaciją, duoda motyvą veiklai, juslinį formos ir dydžio pajutimą, santykį tarp dydžio ir svorio, turtina kalbą, lavina rankų raumenis, matematinę atmintį ir kt.

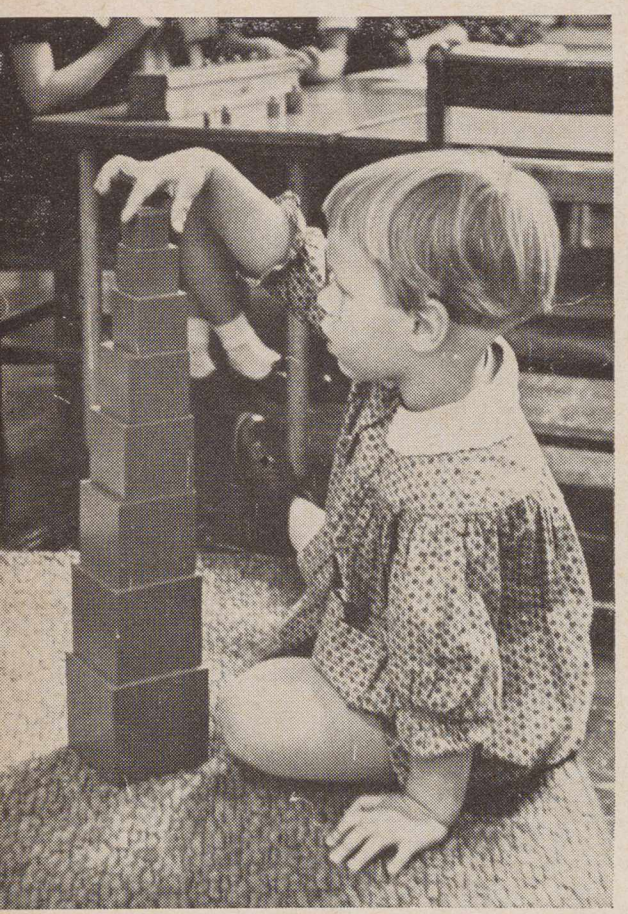

metukus turinčiam mokinukui yra ilgas ir komplikuotas procesas paeiliui nusivilkti žieminius drabužius, juos tikamai pasikabinti, tik su nedidele mokytojos pagalba.

Nusirengę vaikai eina į didįjį kambarį, apstatytą mažais staliukais, kėdutėm, lentynom ir įvairiom darbo priemonėm. Čia kiekvienam vaikui yra skiriama individuali priežiūra, ugdoma jo iniciatyva ar iššaukiamas susidomėjimas vienam ar kitam užsiėmimui. Niekur vaikas nėra stumiamas prievarta ar grasinimu. Jaunesnieji, kurie yra pilni konstruktyvios energijos, skalbia, šveičia staliukus, stato bokštelius, ar, dviem pirštais vedžiodami, šiurkštaus paviršiaus raides, jau žengia pradiniu alfabeto susipažinimo keliu. Kiti karpo, klijuoja, piešia ar tiesiai ant grindų pasitiesę spalvotus kilimėlius, iš raidžių dėsto žodžius ar iš skaičių — net tūkstantines sistemas.

Kitaip sakant, su jauniausia amžiaus grupe pradedant, vyksta praktiški namų ruošos darbeliai, kurių pasėkoje vaikas, pilstydamas vandenį iš ąsočio į dubenėlį, mokosi kontroliuoti savo veiksmus ir palaipsniui, priemonių dėka, vis kopdamas į komplikuotesnį priemonių apvaldymą, eina per didelį ir svarbų intelektualinio auklėjimo laikotarpį.

Tai rupi ir siaura Montessori metodo apybraiža. Kiekvienas vaikas Montessori sistemoje yra individas, reikalaujantis skirtingo priėjimo ir supratimo. Todėl neįmanoma visą Vaikų Namų veiklą sudėti į tam tikrus rėmus, kuriuose pašalinis žiūrovas ar skaitytojas galėtų tinkamai ir teisingai viską suprasti.

Vaikų Namus būtų galima pavadinti vienakalbe mokykla, nes viskas vyksta tik lietuvių kalba. Jaučiant trūkumą vaikiškos literatūros lietuvių kalba, mokytojos pačios iškarpė spalvotų paveiksliukų, sudėjo juos tarp peršviečiamų plastikinių lapų, pridėję atitinkamus užrašus, paruošė vaikų naudojimui. Didžiausia tokių knygelių nauda yra ne pasakų inscenizavimas ar fantazijos ugdymas, bet grynai vaiko lietuviško žodyno praplėtimas.

Šeštadieniais Vaikų Namuose veikia ir lituanistinė mokykla, kur pamokos dėstomos montessoriniu būdu. Mokiniai nesuskirstomi skyriais, bet leidžiami kopti aukštyn pagal sugebėjimą ar pradinį lituanistinių dalykų žinojimą. Čia turima apie 30 nuo 6 iki 13 metų amžiaus mokinių.

Amerikos Lietuvių Montessori drjos valdybą sudaro: J. Gribauskienė — pirm., J. Kriaučeliūnienė — vicepirm., narės — J. Juknevičienė, D. Mieželienė, J. Kerelienė, L. Germanienė E. Baršketienė. V. Namų tvarkymo komisiją sudaro V. Germanas, E. Baršketienė ir vedėja S. Vaišvilienė. **L. G.**

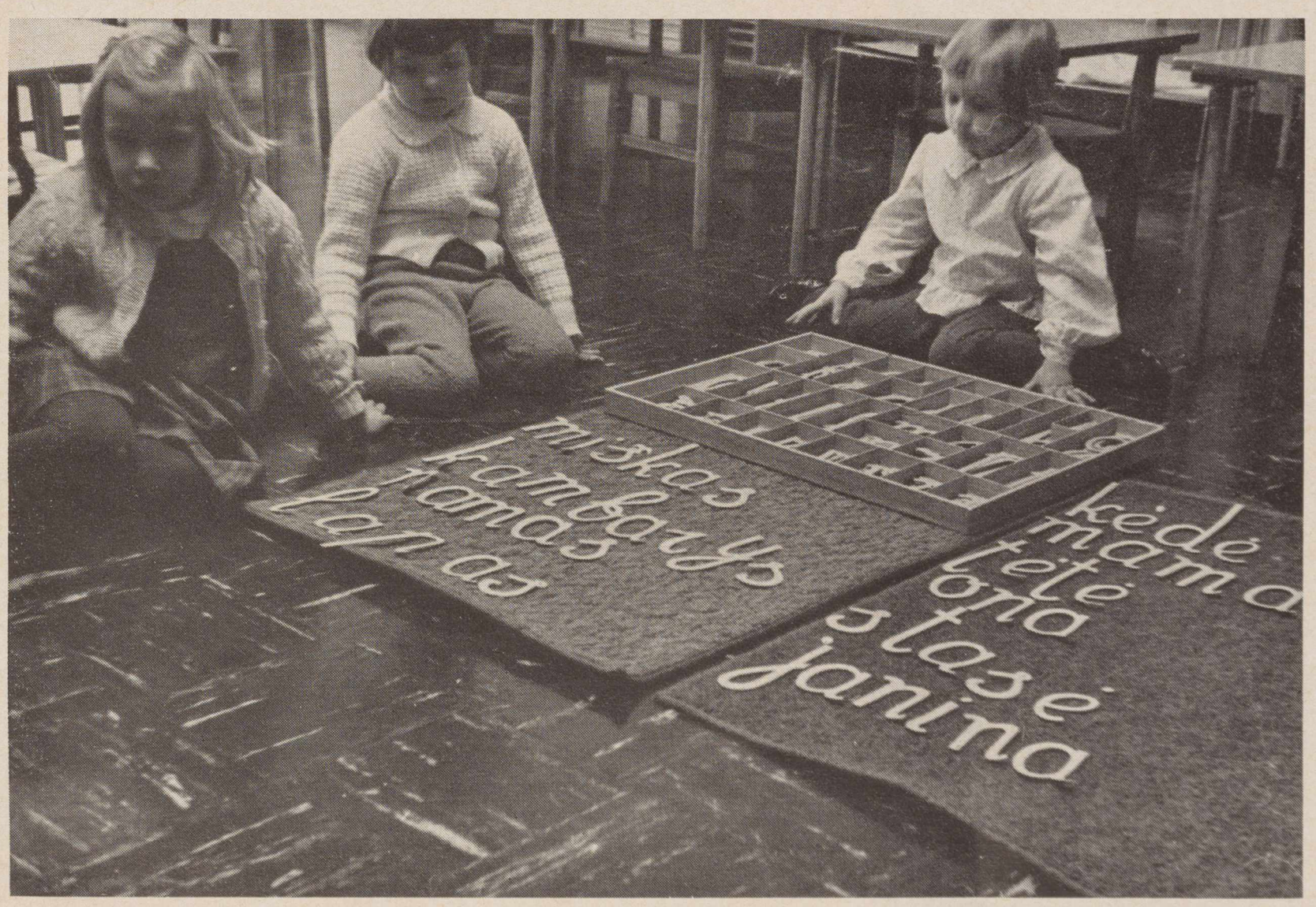

---

*) Montessori mokytojų paruošimo centras Greenwich, Conn. veikia jau treji metai. Mokslas juose vyksta 9 mėnesius, mokestis — $1.000. Baigę kursus gauna Tarptautinį Montessori diplomą, kuris duoda teisę organizuoti Montessori klasę ir dirbti Montessori metodu su vaikais 3-8 metų amžiaus.

Dr. M. Montessori metodu vaikai dažniausiai pirma pradeda rašyti, o tik vėliau skaityti. Pirma tiesioginio rašymo stadija yra vedžiojimas raidžių, iškirptų iš stiklo popieriaus, priklijuotų ant didelių lygaus popieriaus lapų, žodžių nagrinėjimas garsais, jų sudėjimas iš judamų raidžių, kaip matome nuotraukoje.

Danutė Brazytė - Bindokienė

KETURKOJIS UGNIAGESYS

PIRMOJI PAŽINTIS SU UGNIAGESIŲ BŪSTINĖS ĮNAMIAIS

Senojo ugniagesio patarimu vyrai nepasinaudojo ir Gyvulių Globos Draugijos nepašaukė. Šuniuką nutarė pasilikti bent iki ryto. Įtaisė jam guolį kartoninėj dėžėj prie krosnies, paglostė maloniai pakalbino ir paliko. Kai visi išsiskirstė, mėlynasis katinas atsargiai priselino prie dėžės ir ėmė apžiūrinėti atvykėlį. Šunų jis, žinoma, prisibijojo ir vengė, bet toks mažas, baukštus padarėlis neatrodė per daug pavojingas.

— Kuo tu vardu? — murktelėjo katinas pro ūsą.

— Nežinau! — bailiai suunkštė šuniukas.

— Tai gražiausia! — nustebęs rainis net atgal atšoko. — Kaip gali būti toks neapsišvietęs?

— Buvome penkiese, — verkšlendamas aiškino šunytis.—Mano brolius ir seseris išsinešiojo žmonės, o manęs niekas nenorėjo. Buvau nereikalingas, tai nė vardo nedavė...

— Aš vadinuosi Pelių Pabaisa! — pasipūtė katinas. Tas vardas Jam labai tiko ir dėlto nepraleido progos nepasididžiavęs.

— Manau, supranti kodėl? Kai mane ugniagesiai parsinešė, septintosios komandos būstinėje knibždėte knibždėjo pelės, o dabar...

— O dabar, — skubiai įsiterpė šunelis norėdamas pasirodyti, koks gudrus esąs, — nei vienos neliko!

— Nevisai, — numykė Pelių Pabaisa ir mirktelėjo viena, žaliai spindinčia akimi. — Atvirai kalbant, aš tyčia pasilikau keletą nelaičių, kad vyrai nepamirštų, kad labai reikalingas čia esu.

Šuniuko akys švytėjo pasigėrėjimu. Net katinui smagiau pasidarė. Jis pagalvojo, kad truputį padirbėjęs galėtu šitą nevykusį šuneliuką perauklėti pagal savo principus. Būtų visai įdomu, nes ugniagesių būstinėje Pelių Pabaisa gerokai nuobodžiavo. Į gaisrus vyrai jo nesivežėdavo, o tas pačias peles per dienas vaikyti įkyrėdavo.

— Aš tave imu savo globon! — iškilmingai sukniaukė mėlynasis katinas. — Rytoj pradėsiu tavo mokymą ir aukėjimą, užtat gerai išsimiegok. — Tai pasakęs vikstelėjo aukštyn savo puikią uodegą ir nužingsniavo per aslą. Bet netrukus stabtelėjo, kažką pasvarstė ir vėl grįžo.

— Dar vienas dalykas, — tarė nusižiovaudamas, lyg tai jam labai svarbu nebuvo. — Žmonės kartais yra abai neapdairūs ir mane šaukia tik Pabaisa, nekreipdami dėmesio į pilną, garbingą mano vardą. Būk atsargus, kad pats tokio įpročio negautum. Aš nepakęsiu!

Šunelis nuoširdžiai prižadėjo katino norus gerbti. Pelių Pabaisos globa jis buvo taip patenkintas, jog naktį miegojo ramiai. Nedejavo, necypė apleisto pamestinuko skundu.

Savo žodį katinas išlaikė. Vos tik rytinės pamainos ugniagesiai spėjo išgirsti netikėto nakties įvykio istoriją ir su rastinuku susipažinti, po skanių pusryčių prisistatė Pelių Pabaisa, liepdamas šuniukui sekti paskui jį.

— Jeigu žadi čia kiek ilgiau pasilikti, turi tinkamai būstinę pažinti, — paaiškino.

Pirmiausiai juodu apėjo salę, kurioje buvo laikomos net trys ugniagesių mašinos, puikiausiai nušveistos, nublizgintos. Ant mašinų buvo sukabinėtos kopėčios, prožektoriai, visoki kabliai, kirviai ir dar kitoki daiktai, kurių pavadinimų nei pats katinas nežinojo, tik neišsidavė. Kitame kambaryje, kur buvo įrengta valgyklėlė vyrams, prie lango kabojo vielinis narvelis su pilkasparne paukštyte. Ji nerūpestingai siūbavosi mažoje sūpynėlėje ir švilpavo taip linksmai, net dulkės šoko saulės spindulio juostoje.

Šunelis susižavėjęs atsisėdo po narveliu ir, pakreipęs vieną juodą ausį, ėmė klausytis. Jam taip gražu, tiesiog graudu pasidarė, kad neiškentęs iškėlė aukštyn nosį ir užkaukė, uždainavo pritardamas. Paukštė bematant nutilo. Nustebusi pažvegė žemyn, bet užmačiusi šalia dainininko sėdintį mėlynąjį katiną, skubiai pasitraukė į narvelio gilumą.

— Ar nenutilsi! — pasipiktino Pelių Pabaisa. — Kas per balsas! Galima apkursti.

— Atsiprašau, — sumurmėjo susigėdęs šuniukas, — bet pasakyk, gerbiamasis, kas ten tokia?

— Tai kanarėlė Švilpa,— paniekinančiai mostelėjo uodega katinas. — Ja neverta per daug domėtis, vistiek pasiekti neįmanoma

— Ar tu moki siena aukštyn lipti? — atsargiai pasiteiravo Švipa.

Šuniukas papurtė galvą.

— Jis nieko naudingo nemoka, — suniurnėjo katinas.

— Aš galiu pamėgdžioti arbatos virdulio šnypštima ir visas vyrų švilpaujamas gaidas, — pasigyrė kanarėlė. — Gal nori būti mano draugas?

Šunelis džiaugsmingai malė smaila uodegyte. Tiek daug draugų jis niekuomet nebuvo turėjęs.

— Eime! — piktai kniauktelėjo Pelių Pabaisa. — Kol esi mano globoje, aš pats parinksiu tau draugus.

Pamestinukas atsiduso ir klusniai nusekė paskui savo globėją, niekaip nesuprasdamas, kodėl katinas Švipos nemėgo.

Iš dailės parodų

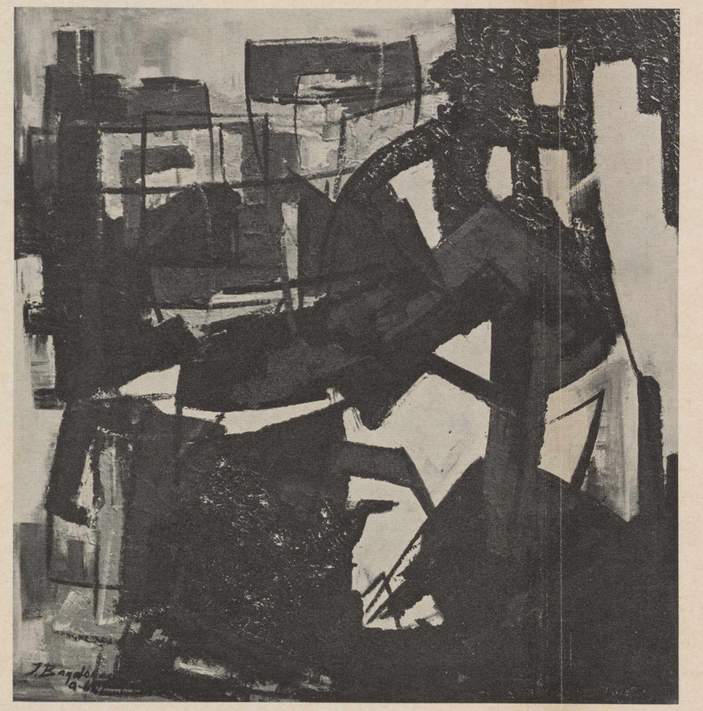

J. Bagdonas. KOMPOZICIJA. Iš parodos dailininko studijoje, Washingtone.

° °

Mūsų meno gyvenimas gyvas, įvairus ir modernus.

Žiūrovas dažniausiai yra konservatyvus — jam patinka "tikri ir pripažinti" autoriai ir kūriniai. Eilinis lietuviškasis žiūrovas sakosi mėgstąs "klasikinio" meno atstovus; jiems "klasikinį meną" atstovauja ir Leonardo da Vinči, ir Rubensas, ir Žmuidzinavičius... Kas uždraus jam tai daryti? Tokių pat ar panašių "klasikų" jis ieško ir dabarties mene. Bet menas nėra kopija ar imitacija. Nauji kūrėjai ieško naujų kelių ir stilių. Tai atspindi ir mūsų menininkų darbai. Jų įvairumui parodyti ir LD kartkartėmis deda nuotraukų iš parodų. Kas patinka, tepasirenka patys žiūrovai.

Tadas Sparkis. ŠIENAPJŪTĖ. Iš parodos dailininko studijoje 1963 m. XI. 22— XII.15.

Juozas Pautienius. ŽMONOS PORTRETAS. Iš L. Dailininkų Sąjungos parodos Chicagoje.
Už šį portretą paskirta pirmoji premija.

Pranas Gailius. PER TAMSIĄ NAKTĮ. Iš parodos Čiurlionio galerijoj,

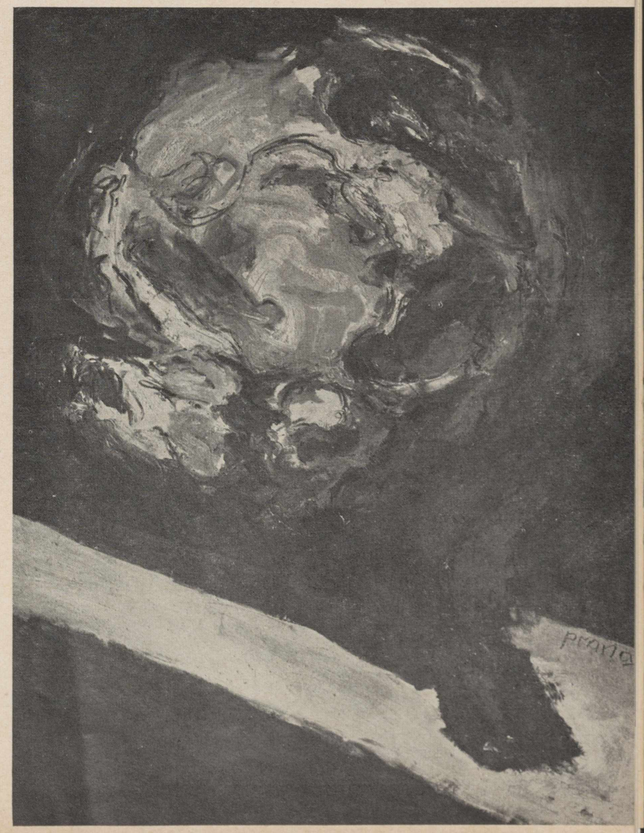

KNYGOS IR AUTORIAI

Danutė Brazytė-Bindokienė

D. Bindokienė yra autorė šio nr. 14 psl. spausdinamos ištraukos iš apysakos vaikams "Keturkojis ugniagesys", kurią netrukus išleidžia "Lietuvių Dienų" leidykla.

Gimusi 1932 m. gegužės 14 d. Bartininkuose, Vilkaviškio aps., Danutė Lietuvą paliko savo vaikystės dienose, bet per visus tremties metus išnešiojo gyvą jos meilę ir gimtosios kalbos jausmą. Literatūrinius bandymus pradėjusi gimnazijos suole, jaunoji rašytoja bendradarbiavo ir bendradarbiauja jau eilę metų lietuviškoje spaudoje — Ateityje, Drauge, Moteryje, Lietuvių Dienose.

Augindama tris savo mažus skaitytojus — Algirdą, Vytautą ir Antaną, ji pastebėjo trūkumą lietuviškų skaitinių mažiesiems. Jos pirmasis didesnis beletristinis darbas rodo autorės sugebėjimą pasakoti vaikui suprantama kalba ir kartu duoti literatūrinį stilių.

"Keturkojis ugniagesys", iliustruotas taip pat jaunos menininkės Z. Sodeikienės, bus gražus įnašas į negausią mūsų mažųjų literatūrą.

LITERATŪROS PREMIJOS

— "Draugo" romano 13-to konkurso premija paskirta **Juozui Kralikauskui** už romaną "Mindaugo nužudymas". Jury komisiją sudarė Clevelando literatai ir kultūrininkai: V. Mariūnas, pirm., V. Rociūnas, sekr., nariai — A. Augustinavičienė, V. Kavaliūnas (pernai laimėjęs "Draugo" romano premiją) ir P. Balčiūnas.

Prieš porą metų J. Kralikauskas yra laimėjęs to paties konkurso premiją už romaną taip pat iš Mindaugo laikų — "Titnago ugnis". Ten autorius užimponavo originaliu bandymu atkurti laiko dvasią, panaudojant senąsias kalbos ypatybes ir archajinį žodyną bei sintaksės formas. Naujasis romanas parašytas šių dienų literatūrine kalba, pasižymįs originaliomis stiliaus priemonėmis, ir naujumais, autoriaus pradėtais 1937 m. jo novelių rinkinyje "Septyni kalavijai".

Kiti J. K. romanai yra: Urviniai žmonės, Šviesa lange — abu iš Kanados lietuvių gyvenimo ir darbo.

— Antroji "Draugo" poezijos premija šiais metais paskirta poetui **Kaziui Bradūnui** už rinkinį "Sidabrinės kamanos". Jury komisiją sudarė New Yorko ir apyl. literatai: Leonardas Andriekus, pirm., V. Volertas, sekr., nariai: Paulius Jurkus, Alfonsas Samušis ir Stasys Yla. Premija skiriama už veikalą iš iš prisiųstų rankraščių, pasirašytų slapyvardžiu. Premijai buvo prisiųsta 12 rankraščių.

K. Bradūnas yra gerai žinomas Lietuvoje pradėjęs ir tremtyje išaugęs poetas. Jo pirmas eilių rinkinys "Pėdos arimuos" atspaustas 1944 m. Lietuvoje. Per 20 metų jis yra išleidęs apie 10 poezijos knygų. Už rinkinį "Svetimoji duona", 1946, autoriui paskirta Liet. R. Kryžiaus premija, už "Devynias balades, 1955 — Aidų premija, o "Morėnų ugnys", laimėjo Liet. Rašytojų D-jos premiją. Per laiką išsiveržęs iš tradicinio ketureilio, K. Bradūnas susikūrė savą fragmentinę miniatiūrą, jai temų ieškodamas nuo dirvožemio plutos iki archeologinių podirvio genties gelmių. Liaudiniai motyvai modernizuojami šiųlaikinės dvasios elementais.

Abi premijos po $1000. Jų mecenatai A. ir E. Razmai ir J. ir E. Evans-Ivanauskai. Premijos bus įteiktos literatūros šventėje kovo 22 d. Iki to laiko bus išleistos abi knygos.

— Montrealio L. Akademinio Sambūrio Vinco Krėvės vardo literatūros premija, skiriama kas dveji metai, šiais metais (už 1961 ir 62) teko **Algimantui Mackui** už eilių rinkinį "Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai". Komisiją sudarė: Alfredas B. Pusarauskas, pirm., Jonas Adomaitis, Jurgis Jankus, Vyt. A. Jonynas ir H. Nagys.

A. Pagėgio slapyvardžiu A. Mackus debiutavo išleisdamas labai silpną rinkinį Elegijos. (1955?). Išleidusį "Jo yra žemė" bičiuliai autorių sutiko kaip lietuviškos pasimetusios kartos reprezentantą. Pastarajame rinkiny daug manieros, blasfemijos ir amerikiečių beatnikų beverčio sekimo.

Premijos įteikimo vakaras — sausio 25 Montrealyje.

Anksčiau Krevės vardo premijos yra paskirtos J. Aisčiui, J. Mekui, M. Katiliškiui ir V. Ramonui.

SORBONA PAGERBIA MILAŠIŲ

Paryžiuje, knygų rinkoje pasirodė naujas, 139 puslapių, veikalas apie O. V. de L. Milašių. Knyga pavadinta "Milosz en quête du Divin", jos autorius — Jacques Buge. Knyga išleista su Recherche Scientifique parama, gaunama — Librairie Nizet, 3 bis, Place de la Sorbonne, Paris (Ve).

Knygos turinyje yra šios dalys: Įžanga; Šaltiniai (1. Lietuva, Milašiaus giminės lopšys, 2. Kūdikystė Lietuvoje, 3. Studijos Prancūzijoje); **Poezija** (1. Nusiminimo ir pasibiaurėjimo poemos, 2. Mistinis šauksmas, 3. Dieviškas teatras, 4. Mistinės sausros periodas /simfonijos/; **Metafizika** (1. 1914.XII.14 d. iliuminacijos naktis, 2. pirmos poemos po iliuminacijos, 3. Neasmeninis metafizinis palikimas, 4. Tyla ir atsivertimas į katalikybę; **Mokslas** /Grįžimas į šaltinius/ (1. Lietuvos folkloro vertimai, 2. Antroji iliuminacija, 3. Mūsų motina — IBERIJA, 4. Pranašiškas palikimas, 5. Paskutinė poema); **Milašiaus portretas** (1. Žmogus, 2. Poetas. 3. Mąstytojas); **Priedas** — nepaskelbti laiškai, asmeniniai dokumentai, Milašiaus gyvenimo chronologija, bibliografija, cituotų vardų sąrašas.

Jacques Buge, gimęs 1933, 1948 m. išlaikė konkursą į Paryžiaus mokytojų seminariją, kur tęsė studijas kaip valstybės stipendininkas. 1951 m. gavo filosofijos bakalauratą. Nuo 1953 m. mokytojauja Paryžiaus priemiestyje Saint-Maurdes-Fosse's.

Nuo 1954 m. plačiai bendradarbiauja įvairių tautų žurnaluose, domisi specialiai poezija, pats yra poetas. Jam poezija atrodo kaip intuityvinis būdas pažinti pasaulį — cosmos; nagrinėja poezijos ir mistikos santykius, nuo 1956 m. metų visą savo darbą koncentruoja apie lietuviškąjį poetą mistiką Milašių. Yra laikęs 5 paskaitas apie Milašių, 1959 parašė veikalą "O. V. de L. Milosz", o nuo 1959 ruošė savo žymiausią darbą "Milosz en quete du Divin"

LD žurnale apie L. Milašių esame spausdinę kito svetimtaučio darbo ištrauką — S. M. Guise: Milosz, Lithuanian Diplomat... French poet. Tame pat nr. (1959 m. kovo mėn.) išspausdinta keli to paties autoriaus vertimai į anglų kalbą.

Beje, šių metų kovo 2 dieną sueina 25 metai nuo Milašiaus mirties.

Jacques Buge

—Andre Silvaire leidykla, 20 rue, Domat (Ve) Paris, pernai metais išleido **O. V. de L. Milašiaus lietuviškų pasakų rinkinį** "Contes Lithuaniens de la mère L'Ove". Knygai viršelį piešė dail. Antanas Mončys.

—Pernai metų gruodžio 24 Riversides mieste, Kalifornijoj, mirė ilgesnį laiką sirgęs poetas **Kleopas Jurgelionis,** jaunystėje pasirašinėjęs Kalėdų Kaukės slapyvardžiu.

Laidojimo apeigos atliktos Riversidėje, iš kur, sudeginus kūną, palaikai išvežti palaidoti pagal jo paties valią į Chicagos liet. tautines kapines.

1916 m. metais išleidęs pirmą ir vienintelį poezijos rinkinį "Glūdiliūdi", K. Jurgelionis, gyvendamas JAV-se, į lietuvių literatūros gyvenimą neįsijungė, bet eiles rašė visą gyvenimą, spausdino perijodikoje, išvertė ir rankr. paliko O. Kajamo Rubajatus. (Daugiau — kitame nr.)

MOKSLINIAI DARBAI LIETUVIŠKOMIS HUMANITARINĖMIS IR TEISĖS TEMOMIS

Iš didelio aukštuosius mokslus einančių lietuvių skaičiaus nemažai jų baigia magistro ar daktaro laipsniais. Tam be atitinkamų egzaminų būtinai reikia parašyti mokslinį darbą. Neminint tiksliųjų mokslų, kaip medicina, chemija, fizika ar inžinerija, daugelis baigia teisės bei humanitarinius mokslus. Jeigu pirmiesiems nėra galimybės ar progos temas imti iš lietuviškojo gyveni, mo, tai pastariesiems dirva čia gana plati ir dėkinga.

Štai tik keletas akademikų, kurie savo mokslo studijų baigimo rašto darbams pasirinko lietuviškas temas: A. Musteikis apie XVI a. protestantizmą Lietuvoje, K. Jurgėla apie Amerikos santykius su Lietuva Nepriklausomybės pradžioje, K. Ostrauskas apie J. Biliūną, E. Sennas apie Nepriklausomos Lietuvos kūrimąsi, J. Stukas, A. Klimas, L. Valiukas ir kt. Teko girdėti, kad net nematę Lietuvos, pasirinkę tokias temas, kaip Lietuvių Tautos Taryba ir Vasario 16 (ir rinkę medžiagą tiesiogiai iš Tarybos narių).

Jeigu K. Ostrauskas galėjo tezei tema paimti J. Biliūną, kodėl negalėtų atsirasti tokių, kurie pasirinktų K. Donelaitį, iki šiol vienintelį lietuvių kūrėją, įeinantį į pasaulinės literatūros istoriją, bet labai mažai težinomą ir tepažįstamą. Jubiliejus būtų geriausia proga Donelaitį įtvirtinti jo amžiaus kitų tautų kūrėjų eilėse. Mokslinės tezės čia turėtų didelės reikšmės.

"Sėjos" žurnale (1953 nr. 5-6) Z. Z. siūlydamas studentams pasirinkti mokslines tezes iš nepriklausomos Lietuvos laikotarpio, tarp kitko rašo: "Džiugu, kad šia kryptimi padaryta graži pradžia. Pvz., filosofijos daktarai politiniuose moksluose: T. Remeikis parašė didžiulį veikalą tema "Lietuvos komunistų partijos istorija", dr. Mačiuika — "Lietuvos sovietinimas", dr. L. Sabaliūnas — "Lietuvos 1938-1939 metai" ir pan. Patartina, kad mūsų studiozai savo moksliniuose veikaluose panagrinėtų kad ir tokias temas:

1. Lietuvos Steigiamasis Seimas,
2. Lietuvos respublikos vykdomoji valdžia,
3. Nepriklausomos Lietuvos teismai,
4. N. L. savivaldybės,
5. " " vartotojų kooperacija,
6. " " kredito kooperacija,
7. " " žemės reforma,
8. Demokratinė 1922 m. Lietuvos konstitucija,
9. Vokiečių okupacija Lietuvoje 1941-1944 metais,
10. A. Smetonos valdymo metai Lietuvoje, ir t.t. ir t.t.

Kiekvienoje mokslo srityje galima rasti prasmingą temą iš nepriklausomos Lietuvos respublikos gyvenimo. Rašant šia tema, būtų surinkta ir paskelbta naudinga medžiaga, o taip pat laisvųjų kraštų mokslo pasaulin būtų įneštas indėlis iš lietuviškojo lobyno. Rimtai parašytas veikalas ir jame nurodytieji šaltiniai pasitarnautų, beruošiant nepriklausomos Lietuvos — 1918-1944 metų istoriją. Iš antros pusės, Lietuvos valstybės laikotarpis iki šių dienų dar moksliniai neištirtas ir neaprašytas, užsienio moksliniam pasauliui jis dar mažai žinomas, tai šitokie darbai ypač aktualūs ir vertingi." **S. K.**

Pabaltijo tautų bičiulis

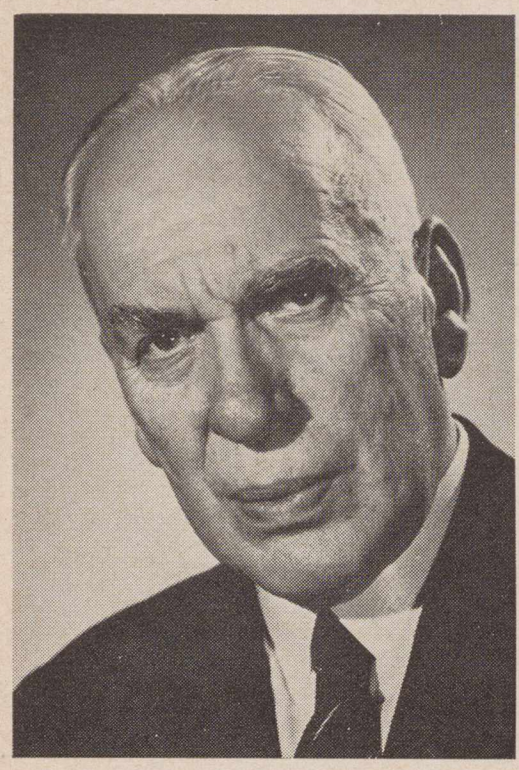

PROF. BIRGER NERMAN

Spalio 6 Stockholme sukako 75 m. žymiam švedų archeologui, Skandinavijos geležies amžiaus tyrinėtojui prof. Birgeriui Nermanui. Jubiliatas yra nuoširdus ir nusipelnęs pavergtųjų tautų, ypač Pabaltijo, bičiulis.

Prof. Birger Nerman Pabaltijo klausimais susidomėjo dar tada, kai po I-jo pasaul. karo šie kraštai iš naujo kėlėsi savarankiam ir nepriklausomam gyvenimui. Tam jį paskatino jo specialybė — archeologija, kurios dėka jis turėjo progų lankytis Pabaltijo kraštuose ir juos geriau pažinti.

1923-25 m. jis buvo pakviestas archeologijos profesorium į Tartu universitetą Estijoj. Vėliau atliko archeologinius kasinėjimus Latvijoj ir Lietuvoj. Kasinėdamas Apuolės piliakalnį 1931-32 metais artimai bendradarbiavo su Lietuvos praeities tyrinėtojais prof. Volteriu ir gen. Nagevičium.

Kaip archeologas prof. B. Nerman yra pasižymėjęs Gotlando salos tyrinėjimais. Savo veikaluose taip pat plačiai nagrinėjo Skandinavijos ir Pabaltijo ryšius. Iš jų paminėtini: Die Verbindungen zwischen Skandinavien und Ostbaltikum in der jungeren Eisenzeit, 1929; Swedish Viking colonies in the Baltic 1934; Die Voelkerwanderungszeit Gotlands, 1935; Grobina-Seeburg Ausgrabungen und Funde, 1958.

Remdamasis savo ilgamečiais tyrinėjimais prof. B. Nerman mano, kad trys Pabaltijo tautos priklauso seniausiems Europos gyventojams, kurie jų dabartinėse gyvenamosiose vietose užtinkami jau nuo akmens amžiaus. Sprendžiant iš daugeriopų archeologinių radinių, matyti, jog šios tautos nuo seniausių laikų priklausė Vakarams ir į juos nuolat linko.

Už nuopelnus Lietuvai 1932 prof. B. Nerman buvo Respublikos Prezidento aktu apdovanotas III laipsnio Gedimino žymeniu.

Po II-jo pas. karo prof. Nerman kaip niekas kitas Švedijoj pasitarnavo Pabaltijo tautų laisvės reikalui, jį nuolatos keldamas spaudoj ir visuomenėj, skleisdamas tiesą apie Sovietų okupaciją, pavergtųjų tautų laisvės siekimus, organizuodamas medžiaginę paramą Švedijon atvykusiems pabaltiečiams kultūrininkams. Tuo tikslu yra išleidęs seriją brošiurų. Iki šiol jis pirmininkauja Švedijos pabaltiečių komitetui, kuris veikia nuo 1943 m.

Prof. B. Nerman yra įtakinga asmenybė ne tik kaip mokslininkas, bet ir kaip visuomenės veikėjas. Kai 1961 m. buvo iškilęs Chruščiovo vizito Skandinavijoje klausimas, jis sudarė ir pirmininkavo vadinamam Rugpiūčio komitetui, kuris sukėlė tokią nepalankią visuomenės nuotaiką, jog Chruščiovui neliko nieko kito, kaip vizitą atšaukti. Pastaruoju metu vėl kalbama apie Chruščiovo kelionę Skandinavijon. Bet "Rugpiūčio komitetas" budi. Kaip prof. Nerman neseniai spaudos atstovams pareiškė, viskas paruošta tai dienai, jeigu Chruščiovas išdrįstų pa-

Ilgiausių metų garbingam sukaksirodyti Švedijoj.
tuvininkui! (ELI).

VASARIO 16 G. ABITURIENTAI...

Atkelta iš 11 psl.

tijos Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas ir vienas leidinio "Ateitin" (neperiod. leid. rotatorium, leidžiamas V. S. At-kų S-gos ir siuntinėjamas visiems studentams Vokietijoje ir kt.) redaktorių. "Kaip vertinate gimnazijos vaidmenį?" Lietuviškumo atžvilgiu, — jis teigia, — ji man asmeniškai turėjo didelės įtakos. Dar ji buvo reikšminga ir bręstanti pasaulėžiūros atžvilgiu. Visų trūkumų ir nepriteklių nepaisant, jo nuomone, persveria pozityvūs gimnazijos darbo vaisiai; tai pateisina ir sudėtas ar dedamas aukas.

Lietuviškos spaudos Vincas paskaito tik atostogų metu nuvykęs pas tėvus į Luebecką; studijų mettu jos negauna.

Pabaigai — **šiek tiek informacijos apie kitus abiturientus.**

Regina Sakalauskaitė (1961 m. abit.) Muenchene studijuoja chemiją ir biologiją. Algirdas Jasaitis (1959 m. ab.), neseniai vedęs Gražiną Girdvainytę, 1960 m. abiturientę, Muenchene studijavo ekonominius mokslus. Dar ekonomiją studijuoja Hamburge Jaunutis Klimaitis (1959 m. ab.) ir Arvydas Lingė (1959). Rudolfas Brinkis studijuoja inžineriją (statybą) Hannoveryje, Tamara Kelerytė — pradžios mokyklos mokytoja (abu 1959 m. ab.). Kiti toliau mokosi kituose Europos kraštuose, pvz. Algirdas Jonutis — studijuoja medicinę Šveicarijoje, Edita Šverinaitė — meną Paryžiuje. Vienas studijuoja Romoje.

Apie 10 Vasario 16 gimnazijos auklėtinių abiturientų gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Pirmoje eilėje žymėtinas buv. "Ateities" žurnalo redaktorius **Rimvydas Šliažas,** dabar ruošiąs germanistikos doktoratą; toliau — **Edmundas Vasiliauskas,** Liudas Venclova; pirmasis Rochesteryje įsigyjęs chemijos BA laipsnį, antrasis studijuoja inžineriją. Elena Neimanaitė Čikagoje vakarais studijuoja sociologiją.

Suminėjome keliolika buvusių Vasario 16 gimnazijos buvusių auklėtinių abiturientų. Jie liudija, kad gimnazija išleido visą eilę gabių, ambicingų jaunuolių bei merginų, kurie veržiasi į mokslo aukštumas. Kol kas jie nedingę nė lietuvybei. Bet tolimesniu abiturientų lietuviškumo palaikymu reikėtų daugiau susirūpinti.

Belieka tikėtis, kad tas lietuviškumo židinys Vakarų Vokietijoje ir ateityje ugdys ir išleis ne vieną laidą jaunuolių, ir kad jis nuolat bus jo vadovų stiprinamas, o pasaulio, ypač Amerikos lietuvių remiamas. To jis vertas.

---

*) "Lietuvių Dienų" žurnalas gimnazijai yra siuntinėjamas; reikia stebėtis, kodėl mokiniai jo nemato? Jei kas užsakytų, LD administracija siuntinėtų ir "Gintaro" klubui. Iš viso, atrodo, reikėtų rūpintis ne vien finansine, bet ir lituanistikos — knygų bei laikraščių parama. Ir siųsti reikia ne pasenę, bet naujausi leidiniai, kad jaunimas jaustų gyvąjį lietuvių kultūros pulsą.

Redakcijos prierašas. LD redakcija prašo savo bendradarbius ir skaitytojus padėti "surinkti" po visą pasaulį išsiskirsčiusius Vasario 16 gimnazijos buv. auklėtinius ir parodyti, kiek jie reiškiasi lietuvių bendruomenėje. žinome, kad tai nelengvas uždavinys, bet manome, kad visiems padedant. palengva, būtų galima tai padaryti. Juos pačius, tėvus, draugus ar pažįstamus prašome atsiųsti aprašymus ir foto nuotraukas. Labiau pasireiškiančius parodysime atskirai, iš kitų, kiek bus įmanoma, sudarysime bendrą reportažą.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

3207 So. Halsted St. VIctory 2-4226

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd. ● RIchmond 9-8281

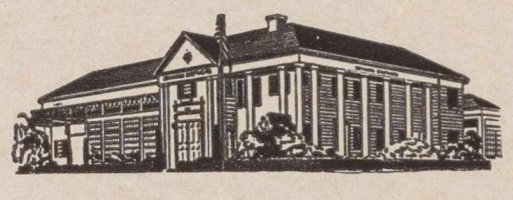

Lietuvis Laidotuvių Patarėjas
ADOLPH CASPER

Namų Telefonas
284 - 6489

CLEM'S MARKETS

● Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.

● Importuoti lenkiški kumpiai ir kitos iš Lenkijos prekės: alus, vynas, silkės, grybai, įv. sriubos.

● Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais specialiai pagamintų lietuviškų dešrų piknikams, bankietams, vakarienėms.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

Clem Taberski, savininkas

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

Naujos knygos

Atsiųsta paminėti

Jeronimas Ignatonis, **Lūžiai.** Romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje. Spaudė Draugas, 1963. 304 psl. Kaina $3. Viršelio aplanką piešė P. Jurkus.

Leidėjų žodžiais, "autoriaus čia iškeliama gili šeimos persiskyrimo problema ir naujas susijungimas, regimas plyšys, laiko paverstas tiesiog atvira žaizda, kurią yra atvėrę du skirtingi pasauliai — Vakarų laisvė ir komunistinė prievarta."

Alfonsas Tyruolis, **Metų vingiai.** Lyrikos rinktinė. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. 1963. 184 psl. Kaina $3. Viršelio aplanką piešė P. Jurkus.

Ši rinktinė sudaryta iš autoriaus poezijos rinkinių, ir rankraščių (paskutinieji), skirtų žmonos atminimui. Eilėraščiai sudėti chronologine tvarka ir sudaro A. Tyruolio kūrybinio veido vaizdą.

Laimutis Švalkus, **Didžioji auka.** Kovojančios Lietuvos 3-jų v. drama. Išleido "Šaltinis", Londonas, 1963. Kaina 3/6 arba 0$.50. Gaunama: 21, The Oval, Hackney Rd., London, E. 2, Greit Britain ir pas knygų platintojus. Turinys iš 1918-1950 m. laisvės kovų ir bolševikinių trėmimų. Scenoje trunka apie pusantros valandos.

LIETUVIAI TARPTAUTINĖJE PARODOJE DETROITE. Lietuvos paviljoną organizavo Detroito Lietuvių Kultūros Klubas.

Tarptautinio Instituto Rūmuose pernai metų lapkr. 21—24 d. įvyko "Old World Market" paroda, kurioje tarp 13 tautų dalyvavo Lietuva, Latvija ir Estija. Paroda vyko jūros ir laivyno ženkle, todėl ir lietuviai iškėlė Klaipėdos uostą. Paviljone, kurio sienos buvo iškabintos lietuviškais audiniais, matėme daug gintaro dirbinių, medžio drožinių ir kt. tautodailės. Paviljoną rengė, kaip ir visada, D. Kultūros Klubas, meninę dalį tvarkė V. Mingėla, L. Mingėlienė, J. Baublys ir J. Augaitis.

Prekybinės dalies vadovė buvo Stela Hotra, jai padėjo Rose Bilaitis, Catherine Stokus, Mirga Michaels, Eleanor Michaels, Valentina Hotra, Marija Gilvydytė, Liucija Puskepalaitienė, Marilyn Bilaitis ir Ldija Mingėlienė.

Apskaičiuojama, kad tarp 9.600 parodos lankytojų buvę tik 33 lietuviai. Iškeliant gausesnio lankymo reikalą, tenka dar pridurti, kad laukiama didesnės asmeninės pagalbos lietuviškąjį skyrių rengiant; turintieji lietuviškos tautodailės prašomi negailėti juos parodyti ir svetimtaučiams — juk tai Lietuvos propaganda!

Nuotraukoje: R. Bilaitis ir L. Mingėlienė.
J. Gaižutis foto

Pranciškonų gimnazijos Kennebunkporte šių metų paskutiniosios klasės mokiniai (iš kairės): E. Daniliūnas, R. Gudinskas, L. Česnaitis, K. Mačiulaitis, R. Dilba, Š. Gavelis, S. Rastonis. Stovi: J. Petraitis, J. Šipaila, K. Nornaišas, J. Šlapkūnas, V. Valaitis, J. Koklys ir R. Paulaitis.

Senior class members of the Franciscan Fathers' high school in Kennebunkport, Maine.

PRANCIŠKONŲ LIETUVIŠĄJĄ GIMNAZIJĄ BAIGIANTIEJI

Hartfordo Lietuvių mišrus choras, vadovaujamas Jurgio Petkaičio.

I eil.: I. Gylytė, Z. Dapkienė, E. Kriščiukaitienė, Z. Dreslienė, G. Pileikienė, D. Banevičienė, dir. J. Petkaitis, Iz. Simanauskienė, Kriščiūnienė, E. Tijunėlienė, J. Navasaitienė, E. Miniukienė, A. Belazarienė; II eil.: A. Petkaitis, A. Dragunevičius, K. Zavickas, P. Simanauskas, J. Kodis, G. Simonaitis, M. Palubinskas, Br. Steponavičius, K. —Jurkevičius, I. Simonaitis ir V. Petravičius. Choras yra dainavęs ir kitose liet. kolonijose. Šiais metais rengiasi Pasaul. parodos Lietuvių Dienos koncertui. Foto P. Jaras

Lith. choir of Hartford, Conn., under direction of J. Petkaitis.

HARTFORDO LIET. CHORAS RENGIASI DAINŲ ŠVENTEI

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

Dalis Pedagoginio Lit. Instituto studentų ir lektorių montuoja 1863 m. sukilimui ir sukilėlių atminimo parodos lentą. Iš kairės: dail. A. Valeška, A. Dundulis, M. Drunga, Š. Valiukėnas, A. Lesniauskaitė, D. Šukelytė ir mok. Domas Velička. Foto V. Noreika

Some students and teachers of the Lith. Education Institute preparing for the exposition to commemorate the 1863 revolution in Lithuania.

VAINIKAS DONELAIČIUI PAMINĖTI. Sausio 1 d. Chicagos Kristijono Donelaičio lituanist. mokyklos mokiniai, mokytojai, tėvų komiteto nariai ir švietimo vadovai padėjo vainiką prie žuvusių paminklo, minėdami didžiojo "Metų" autoriaus Donelaičio 250-tą gimtadienį. Taip įspūdingai pradėti Sukaktuviai Donelaičio 1964 metai, kuriais šis rašytojas bus minimas kiekvieno lietuvio, besididžiuojančio lietuviškuoju kūrybiniu genijum.

Aukurą uždegė mokyt. Bugaveckienė, vainiką padėjo V. Trinkus, E. Pocius, L. Jadviršytė, R. Valiukėnaitė, kartu dalyvaujant mokytojui J. Širkai ir ALB švietimo vadovui J. Ignatoniui.

Foto V. Noreika

VAINIKAS KRISTIJONO DONELAIČIO METUS PRADEDANT

Detroito Dramos Mėgėjų sambūrio nariai, suvaidinę H. Ibseno 3 v. dramą "Norą". Irena Laurus (Kristina), Algis Gladkauskas (dr. Rankas), Vincas Žebertavičius (Helmeris), Rasa Lišauskaitė (Nora), Algis Pesys (Krogstatas), žemai — režisierė Z. Arlauskaitė-Mikšienė. (Nuotraukoje nėra dekorat. S. Iljesevičiaus ir Z. Dargelytės).

Performers of the Ibsen's draama in Detroit, Mich. and director actress Mr.s Z. Mikšys.

TORONTO VYRŲ KVARTETAS

jau 8 metai linksmina JAV ir Kanados publika modernių dainų repertuaru. Iš kairės: Zubrickas, Rožaitis, Vrublevičius, Bražys. (Vadov. muzikas Gailevičius). Sausio mėn. pakviestas konsertuoti Detroite ir Rochestery.

The male quartet of Toronto.

Delhi (Canada) Lietuvių Šaulių būrys, dalyvavęs lapkr. 24 d. pamaldose už žuvusius Lietuvos karius. Kartu paminėtas JAV prez. Kennedy.

Members of Lithuanan "Šauliai" club in Delhi, Canada.

Nuotraukoje: Gediminas Rugienius (laiko vėliavą), S. Beržinis, B. Sližys, S. Augustinavičius, P. Augaitis, Stp. Jakubickas, P. Ąžuolas, D. Žogas, A. Augustinavičius, J. Žogienė, V. Pečiulis ir Jakubickienė. ..Būrio steigėjas (1961 metais) ir jo dabart. pirm. yra S. Jakubickas.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS
Sausis 1964

LD ŽURNALO ADMINISTRACIJA **širdingai dėkoja visiems, nedelsiantiems atnaujinti prenumeratą ir atsiųsti mokestį už 1964 metus.**

Atsiuntę prenum. mokesčio po $10 įrašyti į Garbės prenumeratorius:
M. Aukštaitė, A. L. Lapinskas, M. Rėklaitis, kun. P. Sabulis, kun. J. Švagždys, M. Venis.

3 METAMS UŽSIPRENUMERAVO
J. Dabrega, Lith. American Club, Manchester, N. H., M. Karasa, V. Pečiulis, S. Stephan.

2 METAMS UŽSIPRENUMERAVO
J. Briedis, A. Juška.

Atsiuntė aukų LD paremti:
Kun. A. Sabas — 6.00, A. Patamsis ir J. Tamašauskas po 4.00, K. Bačauskas ir A. Šimutis po 3.00, kun. J. Dakin ir K. Seliokas po 2.00, J. Botyrius, M. Šimkus ir P. Vičiulis po 1.00. Visiems malonus ačiū.

— **Jonas Jasaitis,** JAV LB c. valdybos pirmininkas iš Chicagos dalyvavo Vakarų Apygardos suvažiavime, kuris įvyko sausio 25 ir 26 dienomis Los Angeles mieste. Eilėje kruopščiai parengtų referatų, kuriuos skaitė vietos bendruomenininkai, J. Jasaitis keliais atvejais kalbėjo, išdėstydamas Bendruomenės gyvąsias problemas ir uždavinius, keliamus gyvenamojo laiko ir aplinkybių.

Susirgusį ir negalėjusi suvažiaviman atvykti PLB pirm. Bachuną atstovavo sekr. **Milda Lenkauskienė,** kuri paskaitė S. Barzduko parengtą referatą.

Lit. švietimo klausimu paskaitytas J. Ignatonio referatas, taut. gyvybės išlaikymo šeimoje, mokykloje ir k. klausimais referatus skaitė J. Kojelis, I. Medziukas, dr. Avižienis. (žiūr. foto reportažą 26 psl.)

Apygardos pirmininkas, suvažiavimą surengęs, yra K. Liaudanskas.

—Porą dienų svečiuodamasis Los Angelėse J. Jasaitis aplankė LD redakciją ir leidyklą, Lietuvos konsulą ir apvažinėjo po apylinkes.

—JAV L. Bendruomenės Los Angelės Apylinkės dešimtmečiui paminėti sausio 26 d. Lietuvių Namų salėje surengti pietūs, į kuriuos atsilankė apie 70 asmenų, jų tarpe — Lietuvos konsulas su ponia, LB centrų atstovai, buvę Apyl. pirmininkai, organizacijų atstovai, daug svečių. Dabar LB L. A. Apyl. pirm. yra A. Skirius.

— **Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba** Los Angelėse kovo mėn. 15 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. šv. Kazimiero parap. salėje rengia viešą **Kristijono Donelaičio 250 metų sukakties minėjimą.** Programoje: paskaita apie Donelaičio poemą ir jos vietą pasaulio literatūroje, "Metų" poemos vertimai įvairiomis kalbomis, Donelaičio asmuo ir kt.

To paties vakaro metu bus pranešti ir pagerbti Lietuvių Rašytojų Draugijos 1963 metų literatūros premijos mecenatai.

Premijos įteikimo vakaras bus rengiamas skyrium.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

7243 South Albany Ave., Chicago 29, Ill.
Tel. HE 4-4076

Šie metai — Lietuvių Fondo sustiprinto vajaus metai!

Lietuvių Fondas užbaigė 9163 metus su $104,000.00 kapitalu.

LF vadovybė kviečia visus lietuvius LF vajaus talkon. Suburtomis jėgomis, su pasišventimu ir pasiaukojimu siekiame, kad LF šių metų būvyje savo nariais ir kapitalu keleriopai padidėtų ir artėtų prie tokios sumo, kuri galėtų duoti 50-70 tūkstančių kasmetinių palūkanų lietuvių švietimui, mokslui ir kultūrai remti.

Mieli lietuviai, lietuvės! Nedelskime! Kuo greičiausiai įsijunkime į LF pilnateisiais nariais ir savo paaukotais fondui įnašais tapkime realiais ir nuolatiniais lietuviškų reikalų rėmėjais. Leiskime mūsų sukrautam LF kapitalui dirbti už mus didelį darbą mūsų tautos gyvybei užtikrinti. Tą darbą ir auką padaryti mus įpareigoja mūsų pavergtoji tėvynė. Pagaliau tai mūsų, kaip gyvosios ir sąmoningosios tautos dalies, yra šventa pareiga ir tautinė garbė.

Fondo vadovybė kviečia mūsų visuomenę, LB vienetus ir lietuviškas organizacijas kuo greičiausiai suorganizuoti LF vajaus komitetus tose lietuvių kolonijose, kur tokie komitetai dar nėra sudaryti.

Į LF vajaus komitetus, atsižvelgiant vietinių sąlygų, įtraukti:

1) žinomus autoritetingus visuomenės veikėjus, dvasiškius, profesionalus, prekybininkus ir pan.

2) Didesnį skaičių pasiryžusių asmenų, kurie lankytų lietuviškas šeimas, verbuodami naujus narius į LF.

3) Spaudos darbuotojus, laikraščių redakcijų atstovus, fotografus, vietos radijo valandėlių vedėjus. Jie alkininkautų vajaus vietiniam komitetui, informuodami visuomenę apie vajaus komiteto darbus ir vajaus eigą.

Visi LF vajaus komitetai, kurie jau sudaryti ir veikia, ir tie, kurie bus suorganizuoti, kviečiami savo veiklą išvystyti kuo plačiausiu mastu. Kiekviena lietuviška šeima, verslo įmonė ar įstaiga turi būti LF vajaus komiteto narių aplankyta, išaiškinta jai fondo reikšmė ir paprašyta aukos. Reikėtų paraginti mūsų gausias organizacijas ir lietuvių parapijas, kad ir jos taptų LF nariais.

Ištvermės ir sėkmės visiems LF darbuotojams!

LF TARYBA LF VALDYBA

Renkame Nepriklausomybės paminklus

Šiuo metu Lietuvoje laisvąjį gyvenimą liudijančių paminklų miestuose ir miesteliuose nebelieka: okupantai baigia išgriauti. Bet liko jų nuotraukos. Jos dabar yra tikri istoriniai dokumentai ir komunistinio barbarizmo liudininkai.

Skaitytojai, turintieji tų nuotraukų, prašome atsiųsti LD redakcijai — jos bus perfotografuotos ir panaudotos (Originalai bus tuojau grąžinti). Dvigubai būsime dėkingi, jei aprašysite apie tų paminklų statymą, iškilmes, pažymėsite autorius ir kt.

NAUJI LD PLATINTOJAI:
CHICAGOJE:

Ignas Sakalas — 7356 S. Campbell, GR 6-4095.
ir Lietuvos Vyčių salėje — 2453 W. 47th St. VI 7-9495.
Helen Naujoks, maisto produktų krautuvė, 1439 49th Ct. Cicero, Ill.
Juozo Jucaičio krautuvė, 4559 S. Hermitage St. Tel. 376-0110.
Balys Pakštas — Pakšto salėje ir užeigoje, 2801 W. 38th St.
A. Semėnas — "Daina" krautuvėje, Bridgeporte, 3321 So. Halsted St. Tel. CL 4-5665.
Nuo seniau platina LD žurnalą ir kitus leidyklos leidinius:
Draugas, — 4545 W. 63rd. St.
Balys Brazdžionis — 2646 W. 71st St., tel. PR 8-5374.
J. Karvelis — 2715 W. 71st St., tel. 471-1424.
I. Sinkevičiutė — "Marginių" krautuvė, 2511 W. 69th St., telef. HE 4-5758.
TERRA krautuvėje — U. ir V. Civinskai, 3237 W. 63rd St., telef. 434-4660.
Stangenbergo krautuvė—1447 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY
HELEN MOCKUS-MOTUŠIS
5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD California
New Telephone: NOrmandy 5-3351

LIETUVIŲ DIENŲ LEIDYKLOJE

— **Paulius Jurkus** baigė suredaguoti lietuvių dailininkų albumą, kuriame yra 52 dailininkų ir skulptorių kūrybos foto nuotraukų, keletas jų spalvotų. Tekste yra dailininkų kūrybos aptarimai lietuviškai, parašai lietuvių ir anglų kalbomis; be to, skyrium duodami trumpi dailininkų aptarimai angliškai.

Veikalas turės apie 150 didelio formato (kaip LD žurnalas) puslapių, labai gero popieriaus, kietais viršeliais įrištas.

— Baigiama spausdinti **D. Brazytės-Bindokienės** apysakaitė vaikams "Keturkojis ugniagesys". Iliustravo Z. Sodeikienė.

— **Daumanto Čibo** apysaką jauniems skaitytojams "Kalvis žaižaras" iliustruoja dail. A. Korsakaitė.

— Patiems mažiesiems skaitytojams LD leidykla rengiasi išleisti **Vytės Nemunėlio** parašytą knygelę "Mažoji Abėcėlė" su spalvotais piešiniais.

— Aktorė ir rež. **Birutė Pūkelevičiūtė,** Monteral, Canada, visą atliekamą laiką skiria "Auksinės žąsies" filmo montavimui. Pats filmas iki šiol turi 1125 scenų, kurių dalis perfotografuojamos ir tikrinamos. Padaryta 10000 pėdų ilgio filminė juosta.

Apie šią didesnio masto lietuvišką filmą bei jo pastatymą tikimės ateityje gauti daugiau žinių.

B. Pūkelevičiūtė už inscenizuotą pasaką "Aukso žąsis" yra laimėjusi dramos konkurso premiją; veikalas statytas Chicagos lietuvių scenoje. Anksčiau ji yra išleidusi originalų poezijos rinkinį "Metūgės", o "Draugo" romano konkurse laimėjo premiją už romaną 'Aštuoni lapai".

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

4½% DIVIDENDAI PASIUNČIAMI KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

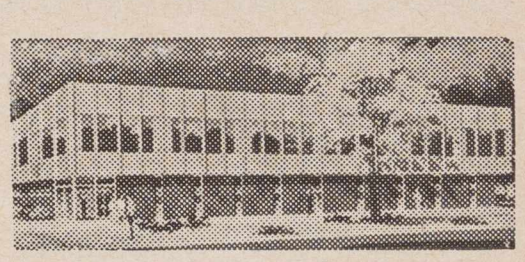

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court
Cicero 50, Illinois
JUOZAS GRYBAUSKAS
sekretorius
Tel.: 656-6330 ir 242-4395

ANTANAS F. SKIRIUS
REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE
Kreipkitės telefonu NO 4-2919
arba įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Hollywood 29. Calif.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į
BEACON MOTOR HOTEL
Arti prie
Beach. Westwood, Beverly Hills & Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California
EXbruck 4-9144 EX 4-2986
Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

P. V. RAULINAITIS
Real Estate-Insurance-Tax Returns
Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.
NO 2-5433, Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

Lithuanian Christmas tree at the Los Angeles International Institute's "Christmas Around the World" exposition. From left: Mrs. M. Mikėnas, Mrs. A. Variakojis and her daughter, Mrs. N. Enk and her son.

Budėtojos lietuviškajame kambary prie lietuviškos eglutės Los Angeles Tarptautiniam Institute surengtoj pernai metų kalėdų programoj.

The Nation's Answer was "Yes"

The struggle of the Lithuanian nation for independent statehood has deep historical roots. Although history is silent about the initial attempts of the Lithuanian tribe at political organization, records are available about the existence of a number of small independent principalities in the 9th — 11th centuries. A.D. A document dating back to 1219 bears the signatures of twenty-one dukes representing such principalities. And in 1251 King Mindaugas united these principalities into a single Lithuanian State.

During the Middle Ages, the Lithuanian State stretched from the Baltic Sea to the Black Sea and played an important role in European affairs. Faced with the growing expansionist pressure of their neighbors, Lithuania and Poland entered into union... The decline of the Lithuanian-Polish Commonwealth led to its enslavement and partition by Austria, Prussia and Russia, at the close of the 18th century. Most of the territory of Lithuania fell to Russia; exploitation and genocide became the fate of the Lthuanian people. Three large-scale revolts erupted against the Russian rule — in 1831, 1863, and 1905. They were cruelly suppressed, but Lithuanian did not give up the struggle for independence.

It was in 1918 that independence was achieved at last. Yet freedom had but a short day in Lithuania: in 1940 the country was again seized by the Russian Bolsheviks, underwent at a three-year occupation by Hitler, and has remained in the Soviet colonial prison camp ever since. On the day Lithuania's freedom was throttled, the population again girded itself for a long period of resistance. Representatives of the Lithuanian political parties established the Supreme Committee for Liberation of Lithuania, which conveyed its aims and tasks to the nation in a special manifesto. The nation's answer was a overwhelming "yes".

The toll of foreign occupations in Lithuania has been very grim. The population has decreased by one third. Only one bishop remains in five R. C. bishoprics, the number of priests has gone down by 45%, a single seminary is permitted to function, churches are being closed. The faith of the other religions has been the same. The Lithuanian farmer has been transformed into an indigent proletarian.

Lithuania's cry for help is but little heard in the West. Yet the "self-evident truths" enshrined in the American Declaration of Independence apply to the Lithuanian people as well, who are created equal, who are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, including Life, Liberty and the Pursuit of Happines. Those in the West, who affirm their allegience to these truths, cannot close their eyes to the agony of people who are brutally denied the basic human rigths.

Lithuanian guerillas have waged without foreign aid whatsoever a fifteen-year armed struggle against the Bolshevik oppressors. Our duty is to continue their struggle with the same devotion and pereseverence. We have faith that with God's help we will regain for our nation its unalienable rights and that with His blessing we will recreate a free independent Lithuania.

Rt. Rev. M. Krupavičius. From: "Twenty Years' Struggle for Freedom of Lithuania".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
JANUARY / SAUSIS 1964

Plaque "Kanklēs player", carved by D. Čibas. (A gift presented to Lithuanian musician and composer Juozas Žilevičius.)
Dovana muzikui J. Žilevičiui — D. Čibo išdrožta lėkštė "Kanklininkas"..

KANKLĒS

LITHUANIAN NATIONAL MUSICAL INSTRUMENT

If you ever attend a good concert of Lithuanian folk music and hear the vibrating strings of "kanklēs", turn your head toward your neighbours. You will be surprised seeing tears in their eyes. Some will not be able to control them, will wink frequently, and afterward will silently take out a handkerchief and unnoticeably wipe away those tears.

And you will wonder: why are the listeners so emotional? What prompts their tears?

If you'll try to ask one or another, most likely no one will be able to explain. They may only say that neither the violin, nor tones of any other musical instrument will touch the heart of a Lithuanian as the soft musical notes of the strings of "kanklēs".

Why? Why?

I don't believe I'll be able to answer that. But I myself feel deeply moved when in the sounds of "kanklēs" I once again hear the life of my native land: the peaceful rushing of great forests, the first breeze of the early morning, the rustling of spring and rivers, the splashing of the waves in a lake, the far off ringing of bells, tales of old folks, songs of youth. It seems to me, that in the tones of "kanklēs" there sound the joys and sorrows of my country, experienced over thousands of years.

The history of "kanklēs" is quite long. This string musical instrument was already in use many thousands of years ago by Lithuanians and Latvians, when both still remaining Baltic groups lived as one family and used a common language. At that time the Finns borrowed this instrument and its name. Over thousands of years poets sang their songs, accompanied by the "kanklēs", in huts of hunters, farmers, and fishermen, as well as the castles of their lords and defenders.

Through the years these countries separated. The common Baltic language branched out into Lithuanian and Latvian. But "kanklēs" were still heard at home gatherings, the parties of young people, and tale telling times among the old people.

Only one hundred years ago instruments with louder tones began to take over the "kanklēs". They were better suited at changing, more noisy gatherings. And so, slowly, "kanlēs" gave way to the violin, clarinet, piano. It seemed for a time that the last musicians of "kanklēs" will die and the strings of this instrument will be silent forever.

But this did not occur. When Lithuania arose, more accurately, when Lithuanians became more active, the longing for one's own music grew. True patriots regarded it as an honor to keep "kanklēs" at home. For example, until World WarI, in the middlesized town of Kaunas 2000 "kanklēs" were manufactured and sold. At that time music lovers presented poet Maironis with the instrument, which be treasured until his death. Not only teachers and professionals, but common laborers as well, learned to play the instrument, attended special courses, played at concerts. Textbooks appeared. Later the Music School of Kanklēs was established, whch had a music course for three years. The instrument, which at that time had five strings, was adapted to play more complicated musical pieces. Thus concert "kanklēs" with 22 and more strings were manufactured. Soon enthusiasts began using even bigger "kanklēs", forming orchestras of this instrument.

The oldest "kanklēs" in existance were made in the 12th century, but most instruments remain from the 18-19th century. Its box was made from a willow, birch, or elm, and the upper board, to sound better, from a firm spruce. "Kanklēs" are made in a similar way at the present time.

Among Lithuanian Americans the

Continued on page 24

Cocer for album "Kanklēs from Lithuania". Pictured on the cover are: O. Mikulskis, conductor, Dalia Martus, Guoda Stuogis, Irena Navickas,Silvia Obelenis, Gidonė Bačiulis, Ramunė Širvaitis, Rasa Unguraitis, T. Idzelis.
Lietuvos kanklių plokštelės įmautės viršelis su kanklininkėmis.

SIDZIKAUSKAS AT SAIGON CONFERENCE
President of the Vietnam National Assembly opens the APACL Conference.

V. Sidzikauskas in conversation with President Ngo Dinh Diem.

Vietnamo prezidentas Diem atidaro Azijos antikomunistinės lygos konferenciją.

V. Sidzikauskas kalbasi su P. Vietnamo prezidentu Ngo Dinh Diem.

ALLIES IN THE STRUGGLE AGAINST COMMUNIST IMPERIALISM

The ninth Conference of the Asian People's Anti-Communist League's Conference took place on October 23-31, 1963, in Saigon, South Vietnam ACEN (Assembly of Captive European Nations) was represented by Vaclovas Sidzikauskas, member of the ACEN'S General Committee and Chairman of the Committee for a Free Lithuania.

The conference was held just prior to the overthrow of Vietnam's government, during which President Ngo Dinh Diem, one of the strongest fighters against communism in Asia, was killed. During his meeting with Lithuanian Freedom Committee's chairman, Mr. V. Sidzikauskas, he expressed his pleasure in meeting an ally against the common enemy of the free world. He understood well the communist intentions in Asian countries, but unfortunately, he was not understood by Americans, the strongest executioners of the fight against communism and who, deceived by their political advisors, took a part in the destruction of a loyal ally.

Here we reprint some excerpts about the conference from ACEN bulletin, No. 103-104, 1963.

"The global character of the Conference was reflected in the large number of nations represented: Australia, Republic of China, Hong Kong, Iran, Japan, Jordan, Republic of Korea, Macao, Malaysia, New Zealand, North Borneo (Sabah), the Philippines, Singapore, Turkey, Thailand, and the Republic of Vietnam. Observers came from Chile, the Federal Republic of Germany, India, Italy, Laos, Lebanon, Liberia, Saudi Arabia, United States or America. Among the organizations taking part in the Conference was the Hungarian Freedom Fighters, represented by Maj. General Bela Kiraly.

The discussions at the Conference centered on the Sino-Soviet rift and the strategy of Communist expansionism. Many delegates underscored the importance of the captive peoples of East-Central Europe in the overall struggle against Communist imperialism. In his address, on October 2nd, Mr. Sidzikauskas called the spirit of resistance of the captive people in Europe "a most important factor in today's global conflict and a forceful deterrent against any Soviet or Chinese aggression plans." He stressed that this spirit of resistence "must be nourished by a clear-cut and dynamic Western policy in support of self-determination for all the oppressed peoples."

The ACEN delegate also submitted a draft Resolution on the solidarity with the Captive Nations of East-Central Europe. The Resolution, adopted by acclamation, urged the governments of the free nations not to recognize the **status quo** in East-Central Europe, and to promote in the United Nations universal application of the right of nations to self-determination.

The Conference gave impressive proof of the awareness of Communist danger among the peoples of Asia and importantly contributed to the cooperation of anti-Communist forces throughout the world. The next APACL Conference will be held in Taipei (Taiwan), in October, 1964.

At the invitation of Mr. Ku Cheng-Kang, President of APACL and Head of its Chinese delegation, Mr. Sidzikauskas spent a week in Taiwan, on Nov. 3-10. The ACEN delegate Sidzikauskas had an opportunity to observe some of the economic echievements of the Republic of China and to visit the Chinese armed forces on the island of Quemoy.

Mr. Sidzikauskas' sojourn in Aaiwan was climaxed by a private audience with Generalissimo Chiang-Kai-shek. The leader of the free Chinese expressed a special sympathy for the captive nations of East-Central Europe and an admiration for their resistance; he stressed interdependence of the fate of Asia and Europe.

Generalissimo Chang Kai-shek and V. Sidzikauskas at private audience.

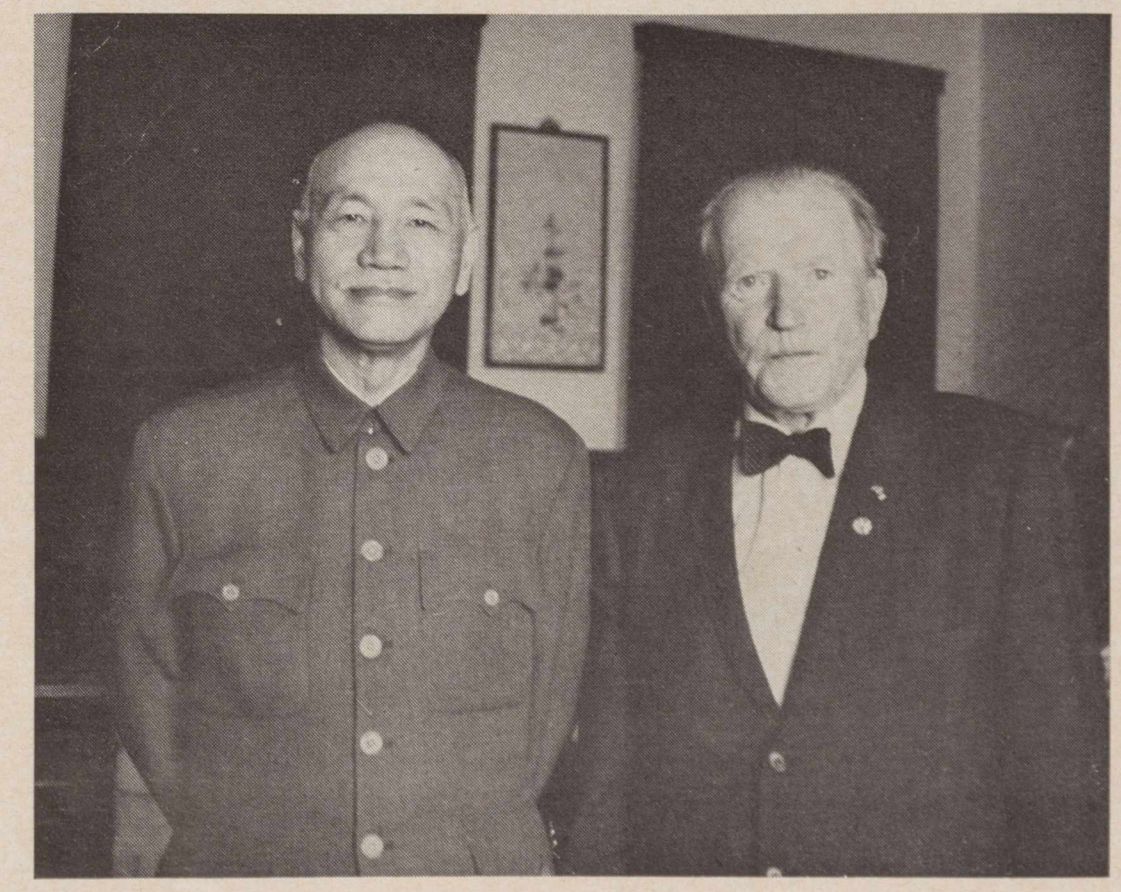

• • •

● American Lithuanian Roman Catholic Alliance is sponsoring a **religious art exhibit** on March 7-15 at the Holy Cross Parish Art Gallery in Chicago. Works of 20 artists will be exhibited.

● **Rt. Rev. Vincas Mincevičius** has been assigned to head the Vatican pavillion at the World's Fair in New York this summer.

● **E. V. Kamantas** is employed by the Huston Assoc. firm.. He has been assigned to organize the department of mechanics. The Huston firm designs factories, shooes, and other buildings.

1. Mykolas Šleževičius, the Second Lithuanian Prime Minister of 1918. Design by Adomas Varnas. — M. Šleževičius, antrasis Lietuvos Ministeris Pirmininkas 1918. A. Varno piešinys. **2. One of the first Lithuanian stamps. The first Lith. Stamps were issued on December 27, 1918 in Vilnius.** — Vienas pirmųjų Lietuvos pašto ženklų. Pirmieji Lietuvos pašto ženklai buvo išleisti Vilniuje 1918 m. gruodžio 27 d. **3. Vincas Mickevičius-Kapsukas, Moscow's emissary, who built a secret Lithuanian Communist government in Vilnius in 1918.** — Maskvos agentas V. Mickevičius-Kapsukas, 1918 m. gruodžio mėn. Vilniuje sudaręs slaptą komunistinę "Laikinąją Lietuvos vyriausybę".

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By A. Bernotas, Waterbury, Conn.

Part LXIII

The situation of the first Lithuanian government was very difficult: there was nothing left by the German occupational forces, everything had to be started anew. The entire governmental structure had to be organized, starting with small communities in the country and ending with top ministries in the capital. The police force had to be built. Prime Minister Augustinas Voldemaras soon went abroad to organize diplomatic ties with foreign countries and to receive their recognition for this new state, and Mykolas Šleževičius was appointed as new Prime Minister. Šleževičius reorganized the Ministers' Cabinet, appointed new members, and continued organizing various offices of the state.

The withdrawing Germans left the state's treasury empty and the government saw no other help than to look for a loan abroad. Negotiations with the German Reich began, and on December 30, 1918, Lithuanian government received a long term loan of 115 million marks. Of course, the value of the ostmark or ostrubel at that time was very low and it fell day by day.

For the country's safety the militia was organized, which later was named police. An army at first was not foreseen, only border-militia to protect the country's boundaries, but soon, as the dangers of invasion from abroad menaced the country, the government decided to organize an army, and on November 23, 1918, released an order to start the army's organization on a voluntary basis. Following the government's proclamation, hundreds of returning former Russian army servicemen — officers and men enlisted into the Lithuanian army. Lithuanian youth-volunteers of the country followed them.

At the end of 1918 the Germans started a quick withdrawal from all occupied eastern territories, and the Russian Bolshewik army followed them. In the German army itself the discipline at this time had fallen: so called soldier's-councils were organized which did not obey the orders of their officers. In Vilnius and its vicinity the Polish volunteers started to organize and their purpose was to fight the approaching Bolshewiks and to incorporate the territory into Poland. The former active member of the Lithuanian Social Democratic Party and now an active communist, emissary Vincas Mickevičius-Kapsukas, arrived in Vilnius, sent by the leader of the Russian Communist Bolshewik party, Vladimir I. Lenin. His purpose was to organize communists in Vilnius and to help the approaching Russian army. On December 8, 1918, he built his secret "Temporary Lithuanian Revolutionary People's Government" and remained in Vilnius.

Four various governments were located in Vilnius at the same time: the actual Lithuanian government, the Polish partisans, the Mickevičius-Kapsukas' Bolshewiks and the withdrawing German army. Furthermore, in southern Lithuania, in Gardinas and elsewhere White-Russian army and partisans started to organize themselves.

On January 1, 1919, three officers and seven honor-guards of the new Lithuanian army for the first time raised the Lithuanian flag atop of the Gediminas-Castle in Vilnius. Unfortunately, some days later the flag had to be taken down, because the Bolshewik army stood already at the gates of Vilnius. The Lithuanian government and the volunteers of the army quickly withdrew to Kaunas, there to organize further steps to defend the country.

On January 5-6, 1919, the Russian-Bolshewik army occupied Vilnius and the rest of eastern Lithuania. In Vilnius, V. Mickevičius-Kapsukas, supported by Russian bayonets, was the actual boss. All noncommunst activities were suspended, the papers closed, the remaining Lithuanian patriots arrested and imprisonned. (Later V. Mickevičius-Kapsukas was the "leader" of the united "Lithuanian-White Russian republic" and still later he settled in Moscow.).

The Bolshewiks occupied the Vilnius territory and were pushing deeper into Lithuania. They attacked Poland, Latvia, and Estonia as well, and these countries were also forced to organize their defense.

(To be continued)

Mr. and Mrs. Konstanty Jutt, Westfield, Mass., who celebrated their 50th wedding anniversary. The solemn high mass of thanksgiving was celebrated at St. Casimir's Church in Westfeld on Sunday, Oct. 20 by three of the couple's sons, all priests. Pope Paul VI sent his personal papal blessings to celebrators. Pictured from left: Rev. Julius A. Jutt, Mr. and Mrs. K. J. Jutt-Jutkevičius, Rev. J. C. Jutt, Rev. Anthony A. Jutt.

Jutkevičiai iš Westfield, Mass., atšventę savo 50 metų vedybų sukaktį, su savo trim sūnumis kunigais. — Julium, Jonu ir Antanu.

KANKLĖS...

Continued from page 22

music of "kanklės" was popularized by composer Antanas Vanagaitis and his theatrical group. Several records of "kanklės" music were published at that time.

At the present time "kanklės" orchestras are found in the Čiurlionis Folk Ensamble, led by Alfonsas Mikulskis, in Cleveland, the Dainava Encemble and Youth Center Ensemble, both of Chicago. Individual players of the instrument and also small groups can be found elsewhere among Lithuanians.

Last year the National Kanklės Ensemble, under the leadership of Mrs. O. Mikulskis, recorded fourteen favorite Lithuanian folk song and hymn melodies. In order to fully understand and appreciate my story about "kanklės" it is necessary to listen to this record. *)

Play, "kanklės", to give joy and to move deeply. Let your sounds take our thoughts to the shores of the Baltic, where the indestructible Lithuanian nation takes its life from deep, centuries old, roots.

D. Čibas

*) It is available at $4.95 for stereo and $3.95 for Hi-Fi at this address: Tautinis Kanklių Ansamblis, 197 Renwood Ave., Euclid, Ohio 44119.

The organizers of a concert of religious music presented at St. Joseph's Church in Waterbury, Conn. Left to right are E. Hinze, Mrs. E. Carosella, the Rev. A. E. Gradeck, St. Joseph's pastor, Alexander J. Aleksis, director, Miss Marcella Andrikis, president of St. Joseph's choir, J. Samoska.

Relginės muzikos rengėjai Waterbury su kompozitorium A. J. Aleksiu.

«LITHUANIANS MAKE NEWS»

Mr. and Mrs. J. Valiūnas, director of the "Neris" Corporation, place a wreath on the grave of S, M. Gandhi during their recent visit to India.

● A new building of the Catholic Center of Boston was opened with ceremonies, to which the local press was invited. The center was described by the papers as a "New Star" on Franklin St. This structure was originally bought to house the many offices of the Catholic Center. The building was completely uninhabitable and had to be rebuilt. Lithuanian architect **E. Manomaitis** solved the problem which many architects shunned. He rebuilt the structure completely, leaving only two original walls. Now it is one of the most beautiful building in downtown Boston. Artist **Mrs. A. Kašuba** constructed an eight foot tall "Queen of Missions" in mosaic. The mosaic is located beside the main entrance which is also decorated by a fountain. This Cathodic Center was under the directorship of Boston's Cardinal Cushing and at the present time it is administrated by Rt. Rev. William F. Glynn.

● December 1st the art exhibit of artist **Vytautas K. Jonynas** was opened at the Fordham University. The artist is displayeing 13 watercolors, 2 color lithographs, 5 wood carvings and a sculpture of St. Francis of Assissi. The themes are varied. Nature, religion, love of his native country — all are present in his works. Artist Jonynas has established an art studio in Queens, N. Y., which has decorated more than 50 churches in the U. S. His work was selected to decorate the outside architecture of the Vatican pavillion at the World's Fair in 1964-5.

● **Jonas Ancevičius** has written a comedy for television which was bought by CBC. The comedy depicts life of new Canadians. Another of his comedies, which won a prize in a contest, is being rehearsed and will be presented at the Hart House.

● "Cicero Life" of Jan. 8th published Lithuanian artist's **Juozas Pautienius'** painting "Wife's Portrait" and commented that this painting won him first prize at the American Lithuanian Artists' Exhibition. It also mentioned that among 2000 art exhibitions at the University of Illinois recently, Mr. J. Pautienius received the popularity prize.

● An album of **"Art Collection"** on display at the Franciscan Monastery in Maine has been recently published by the Franciscan Fathers. Editor of the collection is Paulius Jurkus, writer and artist. The publication consists of 126 pages with preface, biography notes and captions in English. It is available through the Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine. Price $6.

● **Kipras Bielinis,** former member of the parliament in Inedependent Lithuania, now residing in New York, member of VLIK and the Lithuanian Freedom Committee, celebrated his 80th birthday on September 26th, 1963. He has written memoirs of the 1905 revolution and earlier times. He is the son of Lithuania's famed book carrier, **Jurgis Bielinis,** known as "king of book-carriers", who died in 1918.

● **Prof. Alfred Sennas,** who is of Swiss descent and who lived and worked in Lithuania for ten years in the field of education and lectured at the university in Kaunas, recently represented the University of Pennsylvania at the 78th annual convention of the modern language organization. At the Penn. University Dr. Sennas is the administrative director of the Germanic-Baltic -Slavic department and lectures on philology. As president of the "American Name Society", he presided of the society's program and was chairman of the banquet held at the Palmer House.

● The annual meetings of the International Science Academy were held in Paris. The academy unites about 400 Middle and Eastern European scientists who at the present are in the Free World. Among new members of **Lithuanian** descent to be admitted were: Dr. M. Alseika-Gimbutas, Dr. J. Girnius, Dr. M. Jesaitis, and Dr. V. Pavilanis. Prof. J. Baltrušaitis spoke on Lithuanian cultural institutions established abroad after World War II. The Lithuanian Encyclopedia was on display during the meetings and was well acknowledged by academy members.

● Pope Paul VI recently elevated **Rev. V. Mincevičius** to Rt. Reverend. Rt. Rev. Mincevičius is the chairman of the Lithuanian Community in Italy and dicertor of Spiritual office for Lithuanians. The ceremonies were performed by Archbishop A. Samore, Secretary of the Congregation of Extraordinary Affairs, who spoke kindly to the new prelate and Lithuanians. The affair was attended by other church dignitaries, Minister Lozoraitis, Chief of the Lith. Diplomatic Office, Mr. Girdvainis, Lithuanian Minister at the Holy Sea and all Lithuanians of Rome. (See picture below).

● **Mrs. Maria Volkas** is one of the distinguished Lithuanian migrants in Australia. She came to Canberria, the capital of Australia, in 1948 and married a civil engineer, also Lithuanian. For 9 years Mrs. Volkas worked with the commonwealth employment service as a clerk-interpreter. Among the many fine workers who make the Australia's Good Neigbour Council the successful organization, is Mrs. Maria Volkas. With a thourough knowledge of Lithuanian, Russian, German and English, and smatterings of such languages as Polish and Yugoslav, she has done much to help incoming migrants. In the meantime, her wonderful work, helping migrants in so many spheres, continues. "Canberra Weekly" Magazine, in its No. 51, 1963, sellected her as a Woman of the Week.

● The "Eugene (Oregon) Register" has mentioned the art exhibit of **M. K. Čiurlionis** at the Baxter & Heming galleries. The exhibit was organized by artist Rev. Pius Brazauskas and included 32 prints of Čiurlionis' paintings. The Eugene Register notes: "... Čiurlionis, a Lithuanian painter, composer, was a pioneer in the field of abstract art and is considered the forerunner of the surrealist movement. He also composed symphonic poems, a string quartet, and some hundred works for the piano."

Newly elevated Rev. V. Mincevičius to Rt. Reverend (third from right), Archbishop Samore (second), Rt. Rev. L. Tulaba, Rector of St. Casimir's College in Rome, M. Vaitkevičiūtė-White (cousin of Rt. Rev. Mincevičius).

Kun. V. Mincevičių pakėlus į prelatus: jo pusseserė Margaret Vaitkeviičiūtė-White, ark. A. Samorė, prel. V. Mincevičius, prel. L. Tulaba, Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius.

LB Vakarų Apygardos suvažiavimo sausio 25 d. dalyviai. Pirmose eilėse (iš kairės) Antanas Skirius, LB Los Angeles Apyl. v-bos pirm., M. Aftukienė, Vakarų Apyg. valdybos narė, rašytoja Alė Rūta-Arbienė, LB Tarybos narė, O. Razutienė, Apyl. vald. narė ir kt.
Pictures from the convention of the Western District of Lithuanian Community, Inc.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VAKARŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

LOS ANGELES MIESTE

Suvažiavimo prezidiumas. Jonas Jasaitis (kalba), JAV LB centro v. pirmininkas; už stalo: Milda Lenkauskienė, PLB centro vald. sekretorė, Antanas Mažeika, vienas iš suvažiavimo pirmininkų (kiti pirm. buvo A. Dabšys ir A. Raulinaitis); dr. Julius J. Bielskis, Lietuvos konsulas; K. Liaudanskas, LB Vakarų Apyg. vald. pirmininkas.

L. Kančausko foto reportažas.

LB Los Angeles Apylinkės dešimties metų veiklos atžymėti ir buvusiems jos pirmininkams pagerbti pietūs Lietuvių Namuose, šių metų sausio 26 d. 2 val. p. p.
Pietuose dalyvavo LB veikėjai, organizacijų, spaudos atstovai, viso apie 80 asmenų. Nuotraukoje matyti garbės stalas. Kairėje: programai vadovavęs teis. A. Dabšys, Dapšienė, Lit. Mokyklos vedėjas I. Medziukas, Jūrų Skautų vadas Algis Raulinaitis, ir kt. Dešinėje: LB Švietimo ir kultūros sekc. ved. dr. Jurkūnas, Jurkūnienė, buv. Apyl. pirm. J. Motiejūnas, Motiejūnienė, Vakarų Apyg. pirm. K. Liaudanskas, JAV LB c. v-bos pirm. J. Jasaitis, PLB c. v-bos sekr. M. Lenkauskienė, kan. A. Steponaitis, Lietuvos kons. dr. Bielskis su ponia, LB L. A. Apyl. pirmosios vald. pirm. Audronis su ponia ir k. Šiuo metu LB Los Angeles Apylinkės pirm. yra Antanas Skirius.

LB Los Angeles Apylinkės dešimtmečiui atžymėti pietuose kalba LB Phoenix, Ariz., Apyl. pirmininkė Emilija Josen, pirmoji Vakaruose paaukojusi tūkstantį dolerių Lietuvių Fondui.

Dalis LB Los Angeles Apygardos suvažiavimo prezidiumo: JAV LB cv pirm. J. Jasaitis ir PLB cv sekr. Milda Lenkauskienė. Kalba L. Žurnalistų s-gos Los Angeles sk. pirm. Stasys Paltus.

Kairėje — sekretoriatas: Dalia Karaliūtė, Žibutė Balsytė-Brinkienė ir Leonardas Valiukas, vadovavęs sekretoriatui.

LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

Nr. 1

1964 Donelaičio metai • Sausis

LB VAKARŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

"Tik organizuota tautinė bendruomenė išlaikys lietuvybę tremtyje," — kalbėjo JAV-bių LB Centro valdybos pirm. **Jonas Jasaitis** LB Vakarų apygardos suvažiavime, kuris įvyko 1964 m. sausio mėn. 25 d., šeštadienį, LB Centro salėje, 4415 Santa Monica Blvd., Los Angeles mieste. Be J. Jasaičio suvažiavime dalyvavo dar PLB Centro valdybos sekretorė **Milda Lenkauskienė** iš Clevelando.

Suvažiavimą suorganizavo ir pravedė LB Vakarų apygardos valdyba, kurią sudaro: pirm. **Kostas Liaudanskas,** sekr. **Ignas Medziukas** ir kasin. **M. Aftukienė.** Jiems talkininkavo LB Los Angeles apylinkės valdyba, pirmininkaujant **Antanui Skiriui.** Suvažiavimui pirmininkavo **Aleksandras Dabšys, Antanas Mažeika** ir **Algis Raulinaitis,** gi sekretoriatą sudarė **Leonardas Valiukas, Žibutė Brinkienė** ir **Dalia Karaliūtė.** Suvažiavime dalyvavo ir jį sveikino Lietuvos konsulas **dr. Julius Bielskis.** Suvažiavime dalyvavo visi veiklesnieji bendruomenininkai; savo atstovus į suvažiavimą buvo atsiuntusios beveik visos patriotinės lietuvių organizacijos pietinėje Kalifornijoje. Buvo atstovų ir iš tolimesnių vietų. LB Phoenix, Arizona, negausi apylinkė buvo atsiuntusi net keletą atstovų.

Jasaičio ir Lenkauskienės mintys

Suvažiavimas buvo pradėtas 5 val. po pietų ir tęsėsi apie šešetą valandų. Buvo iš trijų dalių ir kiekvienai teko po maždaug porą valandų.

Pirmoje dalyje kalbėjo svečiai: JAV-bių LB Centro valdybos pirm. **Jonas Jasaitis** ir PLB Centro valdybos sekr. **Milda Lenkauskienė.**

J. Jasaitis kvietė visus suvažiavimo dalyvius jungtis prie LB stiprinimo darbo. Anot jo, mes turime stengtis turėti LB apaštalų kiekvienoje vietovėje, kur tik yra lietuvių. Ragino LB darbuotojus skirti daugiau dėmesio solidarumo mokesčiui ir jo išrinkimo. Anot jo, tikrai būtų puiku, kad ir darželio ir pradžios mokyklos vaikučiai kasmet skirtų nors ir po keletą centų lietuvybės išlaikymo reikalams. Ragino skelbti karą **tautiniam nuosmūkiui.**

M. Lenkauskienė kalbėjo apie **LB organizacinę formą.** Anot jos, atskiriems tikslams reikalingos organizacijos, gi bendriesiems reikalams — būtina Lietuvių Bendruomenė. Organizacijos LB-nės vienybės neskaldančios. LB-nė esanti jau tvirtai įleidusi šaknis JAV-se, tik reikią daugiau darbininkų — LB apaštalų. LB-nėje visi turėtų surasti sau vietą, į ją turėtų jungtis — tapti aktyviais jos nariais — ir čia gimę ir augę lietuviai.

Tautinės gyvybės išlaikymas šeimoje

"Tikiuosi būsiąs arti tiesos, teigdamas, kad bent 99% tremtinių tėvų nori savo vaikus matyti lietuviais, tačiau 90%, manau, arba nieko nedaro arba naudoja tik dalines priemones, kad tie norai taptų realybe," — kalbėjo **Juozas Kojelis,** nagrinėdamas tautinės gyvybės išlaikymo šeimoje problemą. Anot paskaitininko, norint įdiegti lietuvybę jaunime, tam turinti būti gera

Nukelta į 2 psl.

JAV LB Vakarų Apygardos suvažiavimo sausio 25 d. garbės prezidiumas. Iš kairės sėdi — JAV LB c. vald. pirm. J. Jasaitis, PLB centro vald. sekr. Milda Lenkauskienė, vienas iš suvažiavimo pirmininkų A. Mažeika, Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis, Vakarų Apyg. pirm. K. Liaudanskas. Kalba Stasys J. Paltus. Foto L. Kančausko

LIETUVIŲ DELEGACIJA PAS LOS ANGELES MIESTO BURMISTRĄ SAMUEL W. YORTY DĖL VASARIO 16-SIOS PROKLAMAVIMO LIETUVOS DIENA. BURMISTRAS SUTIKO PROKLAMUOTI IR IŠKELTI LIETUVOS VĖLIAVĄ VIRŠUM LOS ANGELES MIESTO ROTUŠĖS.

Iš kairės į dešinę: Lietuvos garbės konsulas dr. Julius J. Bielskis, Felicija Prekerytė, burmistras S. W. Yorty (laiko delegacijos dovanotą S. Zobarsko parengtą knygą Selected Lithuanian Short Stories), Žibutė Balsytė-Brinkienė, delegacijos pirm. — ALT Los Angeles sk. vicepirm. Stasys J. Paltus, ir ALT Los Angeles sk. ižd. K. Liaudanskas. (Skyriaus pirm. Jonas Motiejūnas negalėjo dalyvauti.).

LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

LITHUANIANS IN WESTERN AMERICA

4366 Sunset Blvd., Los Angeles 29, Calif. Tel. NO 4-2919

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas. Leidžia: Antanas Skirius

Prenumerata — metams $3.00. Atskiras nr. — 30 c.

VASARIO 16-TOJI – VISŲ LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Diena ritasi po dienos — ir visos nugrimsta į nežinią ir pamiršimą. Betgi yra dienų, kurios išsiskiria iš pilko vienodumo, kurios nutviska nauja šviesa, kurios pakeičia net mus pačius. Krikščionims tokia diena yra Kalėdos. Bet ir kiekviena šeima, kiekvienas atskiras žmogus turi tokią išskirtinę dieną: sūnaus ar dukters gimimas, šeimos sukūrimo sukaktuvės, brangaus asmens, amžinybėn nukeliavusio, prisiminimas. Tokiu laiku norime pamiršti mus supančią paprastą kasdienybę, norime pasikeisti, norime būti visiems švelnūs ir geri.

Tokia ypatinga diena, išsiskirianti iš visų dienų, yra lietuviams vasario šešioliktoji.

Per metus galime ginčytis dėl mūsų skirtingų politinių ar pasauližvalginių pažiūrų, galime nesutikti dėl asmeninių būdo savybių ar skirtingo galvojimo, galima šaipytis iš vienas kito dėl tarmės skirtybių ar atskirų Lietuvos kraštų papročių tariamų keistybių, bet kai ateina vasario šešioliktoji, visa tai pamirštama, visi skirtumai išnyksta — mes visi esame tik lietuviai.

Met būvyje ne visi visur dalyvaujame. Yra pobūvių, švenčių, minėjimų, į kuriuos ir nenueiname, bet į šešioliktosios minėjimą visi turime sueiti. Negali būti jokių pasiteisinimų ar išsisukinėjimų, negali būti jokių atsikalbinėjimų, nes tai yra visų švenčių šventė: visų lietuvių motinos — Lietuvos diena.

Į tą šventę ateiti yra ne tik pareiga — yra ir malonumas. Šventės rengėjai yra parūpinę tikrai vertingą ir įdomią programą.

Vasario 16-tosios, sekmadienio rytą, 9 val. 15 min., visi kas tik galime renkamės prie Los Angeles miesto rotušės — City Hall, kur bus iškilmingai pakelta Lietuvos trispalvė plevėsuoti viršum didžiojo Los Angeles miesto. Čia tars rimtą žodį Lietuvos garbės konsulas dr. Julius J. Bielskis. Moterys ir mergaitės kviečiamos dalyvauti tautiniais drabužiais. Tai suteiks daugiau iškilmingumo, daugiau grožio ir spalvos.

Po to, 10 val. 30 min., sueiname į šv. Kazimiero bažnyčią dalyvauti iškilmingose pamaldose už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Pritaikytą pamokslą pasakys kun. dr. P. Celiešius.

Didysis minėjimas prasidės 12 val. 15 min. šv. Kazimiero parapijos salėj. Pagrindinę kalbą pasakys dr. Pranas Padalis, Arizonos universiteto profesorius, buvęs VLIKo narys, aktyviai dalyvavęs pogrindžio veikloj prieš okupantus.

Meninėj daly pamatysime vaizdelį "Mūsų senovė", atliekamą skaučių, vadovaujamų L. Pažemėnienės ir A. Pažiūrienės. Po to seks tautiniai šokiai, šokami LB jaunimo ansamblio, vadovaujamo Onos Razutienės.

Solo dainas dainuos mūsų iškilusis bosas Rimtautas Dabšys, akompanuojamas komp. Broniaus Budriūno, ir mūsų jaunoji dainos žvaigždė Zina Kalvaitienė. Jai dailiai akompanuos gabioji pianistė R. Apeikytė.

Ir visą šventę apvainikuos šv. Kazimiero parapijos choras trimis rinktinėmis dainomis. Diriguos kompozitorius Bronius Budriūnas. Akompanuos pianistė Raimonda Apeikytė

Programą įdomiai pranešinės patrauklioji Birutė Lembergaitė.

Ateiti į šventę — visų mūsų tautinė pareiga. Atėjus — bus pasigėrėjimas, malonumas ir džiaugsmas.

Tenebūnie nė vieno, kuris neateitų į Lietuvos Nepriklausomybės šventę!

Vasario šešioliktoji yra tik kartą metuose. Būkime visi kartu tą dieną. Parodykime savo meilę ir pagarbą mūsų senajai Tėvynei, dabar nelaimėj kenčiančiai. Pagerbdami Lietuvą, mes pagerbsime patys save.

Tegu tą dieną visi keliai veda mus visus į Lietuvos laisvės šventę.

S. J. PALTUS

VAKARŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Atkelta iš 1 psl.

dirva šeimoje — čia turinti būti sukurta tikra lietuviška aplinka. Tarp tiesioginių tėvų pareigų, J. Kojelis akcentavo tėvų ryžtingą "ne" vietoje pusiau gailestingo "taip", kai vaiko elgesys ar įnoriai graso lietuviškajam jo apsisprendimui." Tarp pagelbinių lietuviško ugdymo priemonių minėjo paskaitininkas: vaikų leidimą į lituanistinę mokyklą; užprenumeravimą vaikams lietuviškų laikraštėlių ir nupirkimą lietuviškų knygelių; vaikų įjungimą į lietuviškąsias organizacijas ir kt. Anot J. Kojelio, įugdyme į lietuvybę šeima sudaranti vaikui pirmąjį "lietuviškos atmosferos" sluoksnį.

Žvilgsnis į ateitį

"Jaunimą išlaikysime savo tarpe tik turėdami stiprias jaunimo lietuviškas organizacijas," — kalbėjo **Ignas Medziukas**, nagrinėdamas jaunimo išlaikymo tautinėje bendruomenėje klausimą. Jaunimas, anot paskaitininko, nesišalina nuo konkrečių darbų. Tarp kartų — jaunimo ir senimo — ypatingų skirtumų nesą. Tam tikros trinties atsirandą tik dėl skirtingo vertybių supratimo. Anot I. Medziuko, organizacijos, norinčios išlaikyti jaunimą savo tarpe, turinčios paruošti tam tikrą ir įdomią programą, patraukiančią jaunimą.

Lituanistinis švietimas

Lituanistinio švietimo klausimu kalbėjo **J. Jasaitis** ir **dr. A. Avižienis**, lektoriaująs Kalifornijos universitete (UCLA). Abu pranešimai buvo labiau informacinio pobūdžio. J. Jasaitis suminėjo visus LB Centro valdybos darbus ir pastangas lituanistinio švietimo srityje. Anot jo, LB apylinkės turinčios visomis jėgomis padėti išlaikyti lituanistines mokyklas. Dr. Avižienis painformavo apie lietuvių kalbos, kaip atskiro dalyko, įvedimą Kalifornijos universitete. Tai būsiąs keturių semestrų kursas. Lietuvių kalbos dėstytoja esanti dr. M. Gimbutienė, (Daugiau apie tai žiūr. pranešimą 3 psl.).

Tautinės kultūros svarbumas

"Išsigelbėję iš torpeduoto laisvės laivo ir įsikūrę svetur, mes į savo tautinę kultūrą turime atsiremti visu svoriu. Dabar ji mums yra vienintelė ir efektingiausia priemonė mūsų tautinei gyvybei išlaikyti ir bene svarbiausias ginklas Tėvynės nepriklausomybei atgauti," — kalbėjo **dr. Juozas Jurkūnas**, gvildendamas LB apygardų, apylinkių ir organizacijų pastangas kultūrinei veiklai kelti ir ugdyti. Savo paskaitoje dr. J. Jurkūnas akcentavo darbo koordinacijos būtinybę; ragino visus lietuvius apsidėti **lituanistinio švietimo mokesčiu**; visos organizacijos turėtų daugiau skirti dėmesio kultūrinei veiklai; plačiau atidarytinos durys jaunimui į organizacijų postus; stovyklaviečių reikalingumas kiekvienoje lietuvių bendruomenėje. Kvietė visus geros valios lietuvius nepalūžti ir ištverti.

Lietuvių Fondas ir LB organizaciniai reikalai

"LB Vyr. Tarybos rinkimai — tai LB egzaminai,"— kalbėjo J. Jasaitis. Kvietė visus LB darbuotojus skirti tam reikalui didelio dėmesio. Anot J. Jasaičio, šiuose rinkimuose turį dalyvauti visi geros valios lietuviai; balsuotojų skaičius turįs būti keletą kartų didesnis, negu kad buvo prieš trejetą metų. LB apylinkių valdybų nariai, visi LB darbuotojai, organizacijos ir kiti vienetai turį pravesti nepaprastą reklamą, išjudinti tam reikalui visus lietuvius, kurie tik dar domisi kiek lietuviškais reikalais ir Lietuvos laisvinimo darbu.

"Teneliaka nė vieno geros valios lietuvio, kuris neįsijungtų savo įnašu į Lietuvių Fondą," — kalbėjo Stasys Paltus, pasisakydamas savo trumpoje kalboje **Lietuvių Fondo** reikalu. Kalbėtojas kvietė ne tik pavienius lietuvius, bet taip pat ir visas organizacijas tapti LF nariais. Lietuvių Fondas, anot S. Paltaus, būsiąs ateityje visos mūsų veiklos didžiausias ramstis. Vieno miliono dolerių surinkimas galimas ir turįs būti surinktas.

Diskusijos

Trečioji suvažiavimo dalis buvo skirta diskusijoms tais klausimais, kurie buvo kelti ir nagrinėti paskaitininkų ir pranešėjų pirmose dviejose suvažiavimo dalyse.

J. Kojelis: "...Mūsų reikalavimai jaunimui jokiu būdu neturi mažėti... Nedarykime kompromisų... (atsakymas I. Medziukui).

Dr. P. Raulinaitis: "...Kodėl mūsų jaunimas neišmoksta tinkamai abiejų kalbų — lietuvių ir anglų. Tas jiems nieko nekainuoja. Tėvai nieko neima už lietuvių kalbos mokymą, o mokyklos — už anglų kalbos mokymą..."

J. Jodelė: "...dėl vieno kito atsilikėlio lituanistinėse mokyklose nemažintinas standartas kitiems..."

J. Motiejūnas: "...Šeštadieninėse mokyklose skirti daugiau dėmesio teatrui, vaidinimams... Vaikai tuo domisi ir tuo pačiu išmoksta lietuviškai...'

J. Kojelis: "...Didelė stoka literatūros jau kiek paaugusiam jaunimui..."

Balsienė: "...Vadovėliai nėra pilnai išlyginti ir paruošti — vyresniesiems skyriams lengvesni, negu kad žemesniems..."

O. Razutienė: "...Šeštadieninių mokyklų mokinių tėvai turėtų labiau prižiūrėti savo vaikus, kad jie paruoštų tinkamiau pamokas..."

Alė Rūta-Arbienė: "...Nusiskundžiama literatūros stoka jaunimui... Kodėl neskirti premijų jaunimo literatūrai?!"

L. Valiukas: "...Skundžiamasi, kad jaunimas nesijungia į visuomeninę veiklą... Šeštadieninės ir lituanistinės mokyklos turėtų įskiepyti vaikuose meilę lietuviškoms organizacijoms ir visuomeninei veiklai..."

Dr. G. Valančius (atsakydamas dr. J. Jurkūnui): "...Koncentruotis apie **Lietuvių Fondą**... Nebesteigti naujų fondų..."

B. Graužinis: "... Ar LB Centro valdyba yra dariusi pastangų įjungti į LB tam tikras grupeles, kurios vis dar šiaušiasi prieš LB?"

J. Jasaitis: "...Buvo bandyta. Tam tikros grupelės Chicagoje ir kitur dar kiek kartkartėmis pasišiaušia prieš LB-nę ir tai yra tik nuotaikos reikalas..."

L. Valiukas: "...Ar buvo bandyta į LB veiklą įjungti daugiau čia gimusių lietuvių?"

J. Jasaitis: "...Pastangų buvo daug, ir rezultatai dar nėra tokie, kokių kad mes norėtume..."

Jono Jasaičio baigiamosios mintys

"Įgyvendinkime visas sugestijas ir rekomendacijas... Jų tikrai daug ir puikių buvo pareikšta šįvakar... Dirbkime visi nuoširdžiai ir su užsidegimu LB-nei..." (C. C.)

JAV LB Los Angeles Apylinkės dešimtmečio minėjimo garbės stalo svečių dalis: (iš kairės) — kalba dr. J. J. Bielskis, O. Bielskienė, kan. A. Steponaitis, PLB c. vald. sekr. M. Lenkauskienė, JAV LM c. vald. pirm. J. Jasaitis, LB Vakarų Apygardos pirm. K. Liaudanskas.

Foto L. Kančausko

LOS ANGELES APYLINKĖS DEŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Naudojantis LB Vakarų Apygardos atstovų suvažiavimu, kuriame dalyvavo JAV LB ir PLB centrų atstovai, Los Angeles apylinkės valdyba sausio 26 d. suruošė Lietuvių Namuose apylinkės dešimtmečiui paminėti ir buvusiems apyl. valdybų pirmininkams pagerbti pietus, kuriuose dalyvavo apie 100 asmenų.

Los Angeles apylinkė įsteigta 1953 metais. Pirmasis jos pirmininkas buvo Antanas Audronis; po jo sekė Jonas Uždavinys, Bronius Budriūnas, Kazys Alminas, Kostas Liaudanskas (2 metus), Juozas Ąžuolaitis, Jonas Motiejūnas (2 metus) ir dabartinis — Antanas Skirius (antri metai).

Dešimtmečio veiklos apžvalgą padarė Ign. Medziukas (ji bus atspausta kitame nr.).

Pietų programą sumaniai tvarkė teisin. A. Dabžys. Sveikintojų eilė dėl laiko stokos buvo sutrumpinta, taip pat buvo trumpinami ir patys sveikinimai. Daug gerų minčių pastebėta iš praeities ir nemažai mesta į ateitį. Gražūs žodžiai tiko prie skanių pietų.

Po kan. A. Steponaičio specialios maldos pirmasis prabilo A. Skirius, trumpai pranešęs tikslą šio suėjimo ir padėkojęs visiems, prisidėjusiems ir padėjusiems per dešimtį metų augti ir dirbti lietuviškoje dirvoje dar palyginti silpnam diegui — Lietuvių Bendruomenei.

Ilgesnis žodis duotas konsului dr. J. Bielskiui, kuris nuo vietos reikalų nuėjo iki platesnių bendruomenės ir lietuvių žygių, iki statomos Washingtone memorialinės koplyčios ir lietuvių aukų jai.

Toliau sveikino PLB centro sekr. M. Lenkauskienė, JAV LB c. vald. pirm. J. Jasaitis, Vakarų Ap. pirm. K. Liaudanskas, buv. LOK-o pirm. dr. P. Pamataitis, pirmasis apyl. pirm. A. Audronis, kun. dr. P. Celešius, ALT-bos pirm. J. Motiejūnas, LRD pirm. ir LD-nų vyr. red. Brazdžionis, Balfo pirm. V. Pažiūra, Phoenixo apyl. pirm. Emilija Josen, mokyt. ir šokių ansamblio ved. O. Razutienė, Tautinės S-gos pirm. A. Mažeika.

Pietūs baigti Tautos himnu.

Buvęs

JAV LB Los Angeles Apylinkės dešimtmečio minėjime. Sėdi iš dešinės: programos vedėjas A. Dabšys, LB Apyl. pirm. A. Skirius, LB L. A. Apyl. kultūros ir švietimo reikalų ved. dr. J. Jurkūnas su žmona, Alto sk. pirm. Jonas Motiejūnas. (Nugarom į šią pusę sėdi: I. Medziukas, Dabšienė).

Foto Leono Briedžio

LIETUVIŲ KALBA Kalifornijos universitete

Nuo 1963 metų rudens UCLA (University of California, Los Angeles) universitete Slavų Kalbų Departmento globoje yra dėstoma lietuvių kalba.

Lietuvių kalbos kursą dėsto Dr. Marija Gimbutienė, į UCLA atvykusi iš Harvard universiteto. Praėjusį semestrą buvo dėstomas pirmasis kursas 125A (Elementary Lithuanian); ateinantį 1964 metų pavasario semestrą bus dėstomas antrasis kursas 125B (Intermediate Lithuanian). Yra numatoma, kad sekančiais metais bus du semestrai toliau pažengusiems studentams.

Kurso pavadinimas: Slavic Languages 125B — Lithuanian; 3 units.

Laikas: paskaitos vyks pirmadieniais (4-5 p.m.) ir trečiadieniais (4-6 p.m.). Pirmoji paskaita bus pirmadienį, vasario 10 d.

Studentai ir registracija. Kursą gali lankyti iš UCLA ir iš visų kitų Los Angeles ir apylinkių un-tų studentai. Registruojamasi įprastu būdu. Kursas yra "upper division elective" ir užskaitomas kaip "humanities elective" daugelyje mokslo šakų. Sekančiais metais (1964-5) bus galima surinkti 9 unitai.

Visi kiti studentai registruojasi per University Extension, University of California. Daugelis universitetų ir kolegijų priima kreditus už UC Extension baigtus kursus, todėl šiuos lietuvių kalbos kursus galima naudoti kaip "electives" daugelyje universitetų ir daugelyje mokslo šakų. Registracijos mokestis $45 (ne UCLA studentams).

UC Extension adresas: 10851 LeConte Ave., L. A. 24. Valandos: 9 a. m. — 9 p. m. darbo dienomis. Užsiregistruoti bus galima po pirmosios paskaitos.

Smulkesnių informacijų galima gauti paskambinus į UCLA dr. M. Gimbutienei (478-9711, ext. 2951) arba dr. A. Avižieniui (478-9711, ext. 7103; namų telefonas 477-3806). Dr. M. Gimbutienės adresas yra: Dr. M. Gimbutas, Dept. of Slavic Languages, University of California, Los Angeles, Calif. 90024.

(Sekančiame LAV pasistengsime duoti žinių apie šio kurso studentus ir darbą).

Skautų Sąjungos vadovybė

1963 metų rudenį pravestas LSS korespondencinis suvažiavimas 1963 -1966 metų kadencijos Sąjungos vadovybei išrinkti baigėsi. Į LSS vadovybę išrinkta —

Į LSS Tarybą: bendru sąrašu — ps. dr. A. Avižienis, s. A. Dundzila, ps. adv. A. Kėželis, v. s. A. Matonis, v. s. K. Palčiauskas ir v.s. A. Saulaitis; Seserijos sąrašu — s. J. Bobinienė, v. s. S. Gudauskienė, s. F. Kurgonienė ir s. I. Vilkienė; Brolijos sąrašu — ps. K. Cijūnėlis, v. s. Br. Gurėnas, s. J. Raškys ir ps. dr. T. Remeikis; ASS sąrašu — ps. dr. J. Gimbutas, s. E. Korzonas, ps. V. Mikūnas ir ps. L. Petrauskaitė.

Seserijos Vyriausia Skautininke— v. s. O. Zailskienė; VS pavaduotoja — s. M. Jonikienė. Garbės Gynėja— v. s. K. Kodatienė.

Brolijos Vyriausiu Skautininku— j. s. Br. Juodelis; VS pavaduotoju — s. J. Bružinskas. Garbės Gynėju

ASS vadijos pirmininku — s. A. Treinys; pirmininko pavaduotojas — ps. D. Bulgarauskaitė — Bulgarytė.

Į LSS Garbės Teismą — v. s. V. Barmienė, s. Vyt. Kamantas ir s. M. Naujokaitis.

Į LSS Kontrolės Komisija — ps. dr. R. Povilaitis, ps. J. Toliušis ir s. N. Užubalienė.

Rajonų vadais išrinkti: Australijos — v. s. Vyt. Neverauskas, JAV Atlanto — ps. R. Kezys. JAV Vidurio — v. s. V. Tallat-Kelpša, JAV Pacifiko — ps. J. Pažėra ir Anglijos rajono vadu išrinktas s. J. Alkis.

R. K.

Donelaičio 250 metų minėjimas

— Kovo 15 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. dienos metu Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia Kristijono Donelaičio 250 metų sukakties minėjimą. Bus plati ir turininga programa: paskaita apie Donelaičio kūrybą, jo "Metų" vertimai įvairiomis kalbomis, Donelaitis — žmogus ir menininkas ir kt.

Antra programos dalis bus skirta L. R. Draugijos Literatūros premijos mecenatams pagerbti. Kaip žima, LRD kasmet skiria $500 premiją už geriausią praėjusių metų grožinės literatūros veikalą. Ir šiais metais mecenatai (paaukoję po $100) yra losangeliečiai. Tą dieną jie bus pranešti. Premijos įteikimo vakaras bus rengiamas skyrium, programoje dalyvaujant pačiam laureatui. Jury komisija sudaryta iš Rytinėj JAV dalyj gyvenančių rašytojų.

LRD valdybą sudaro: Bern. Brazdžionis, pirm., Br. Raila, vicepirm., Alė Rūta, sekr., J. Tininis, ižd.

JAV L. Bendruomenės Tarybos rinkimai

— JAV LB IV-sios Tarybos rinkimai įvyks 1964 Donelaičio metų gegužės mėn. 9 ir 10 dienomis. Rinkimai vyks penkiomis rinkinėmis Apygardoms. Mūsų, VAKARŲ APYGARDA, yra Pirmoji JAV LB Tarybos rinkiminė Apygarda ir apima: Aliaskos, Arizonos, Californijos, Colorado, Havajų, Idaho, Montanos, Nevados, N. Mexicos, Oregono, Washingtono, Idahos ir Wyomingo valstybes. Jose veikia šios LB Apylinkės: Colorado, Los Angeles, Phoenix, Portland, San Francisco ir Seattle.

Vakarų Apygardos rinkimams pravesti yra sudaryta Vakarų Apygardos Rinkiminė Komisija šios sudėties:

1. Dabšys Aleksandras — komisijos pirmininkas,
. Prišmantas Kazimieras — vicepirmininkas,
3. Jodelė Julius — vicepirm.,
4. Navickienė Dalia — sekretorė,
5. Gilys Juozas — narys.

Komisijos adresas: A. Dabšys, 3517 Crestmont Ave., Los Angeles. Calif. 90026. Telef. NO 5-0566.

Tapkime knygnešiais

— **.Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais sąjūdžio** Los Angeles skyriaus valdyba savo posėdyje sausio 12 d. be kita ko nutarė 1863 metų pinigų telkimo vajų pratęsti iki š. m. vasario 16 d.

Valdyba prašo visus vajaus talkininkus iki minėtos dienos prisiųsti v-bos iždninkui J. Ažuolaičiui aukų lapus su surinktomis aukomis.

L. Bendruomenės Arizonos Apylinkės atstovai Vakarų Apygardos suvažiavime Los Angeles mieste. Iš kairės: Janina Rimavičienė. Algis Rimavičius, Emilija Josen, LB prmininkė, ir M. Bojavienė.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PHOENIX, Arizona

— 1963 kovo mėn. įssteigęs JAV Liet. Bendruomenės Arizonos Apylinkė gerai veikia. Vasario 2 d. susirinkime numatyta Vasario 16-sios minėjimą rengti kovo 1 d. Programai atlikti nutarta kviesti talentai iš Los Angeles, Calif.

Sausio 26 d. Arizonos Apylinkės atstovai Emilija Josen-Jasinskienė, Algis ir Janina Rimavičiai ir Marija Bojevienė dalyvavo Vakarų Apygardos suvažiavime ir Los Angeles Apylinkės dešimtmečio minėjime. Pirmininkė E. Josen Losangeliečiu gražiu žodžiu nuoširdžiai pasveikino.

Minėjimo dalyviai su entuziazmu priėmė malonią žinią, kad E. Josen pirmoji iš Vakarų Apygardos paaukojo $1000 Lietuvių Fondui.

Dabartinę Arizonos Apylinkės valdybą sudaro: pirm. Emilija Josen-Jasinskienė, vicepirm. Alg. Nakas, sekretorė Dalia Vyšniauskienė, ižd. Vladas Green, koresp. Janina Rimavičienė. Revizijos komisijoje yra: Petravičius, A. Rimavičius ir A. Janson. Švietimo ir parengimų komisijon įeina: dr. P. Padalis, Paulina Urbutienė ir Jonas Vyšniauskas.

— Algiui ir Janinai Rimavičiams dešimt metų vedybinio gyvenimo proga, V. Sakalauskai savo bute sausio 26 d. surengė pagerbimo pietus, kuriuose dalyvavo ir kons. dr. J. Bielskis su žmona.

OREGON, Washington

Respublikonų Tautybių komitetas

1960 m. įsteigtas Oregono Respublikonų Tautybių Komitetas. K-to pirmininku paskirtas dr. Vl. Juodeika. I komiteto darbą yra įtrauktos šios tautybės: lietuviai, estai, latviai, suomiai, čekai, ukrainiečiai, rusai, vokiečiai, italai, vengrai ir arabai. Komiteto vadovybėn įeina vadovaujantys tautybių asmenys.

MARY HAMROCK

PIERCE — HAMROCK

M O R T U A R Y

921 Venice Blvd.
Los Angeles, Calif.
Phone: RIchmond 9-6091

VAIKŲ KAUKIŲ BALIUS

Los Angeles ateitininkiškas jaunimas vasario 9 Šv. Kazimiero parapijos salėje organizuoja jau tradicija tapusį vaikų kaukių balių, kuriame kviečiami dalyvauti visi kolonijos vaikai.

Praėjusiais metais vaikų kaukių balius praėjo su milžinišku pasisekimu ir reikia laikyti vienu iš nuotaikingiausių ir jaukiausių iš iki šiol buvusių parengimų vaikams. Visa popietė ištisai buvo skirta vaikams: jie atliko programą, jie šoko, žaidė, dainavo, užkandžiavo. Ir tai ne auditorijai linksminti, bet patys sau.

Šiais metais vaikų kaukių balius vasario 9 (sekmadienį) prasidės 3 val. po pietų. Vaikai yra kviečiami su kaukėmis. Vaikų pasilinksminimo stebėti kviečiami ir suaugieji šeimos nariai. Tai vaikui suteikia daugiau džiaugsmo. Programa bus paruošta iš anksto, tačiau niekam neteks nuobodžiauti: visi bus įtraukiami į veiksmą.

Norintieji apie šį parengimą daugiau informacijų gali kreiptis į D. Polikaitienę (Telef. 666-2568) arba J. Ąžuolaitį (Telef.NO 3-7832).

Du šaunūs dainininkai — Virgis ir Vygis Narbutai dainuos Vaikų Kaukių Baliaus metu, sekmadienį, vasario 8 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

ANTHONY F. SKIRIUS

Insurance & Tax Service

4366 Sunset Boulevard
Los Angeles 29, California
NOrmandy 4-2920

Ramovės Literatūros - meno vakaras

Lietuviai atsargos kariai sausio 18 d. Tautinių Namų gražiai atnaujintoj salėj suruošė pilnutėlę salę publikos pritraukusį vakarą.

Energingasis sk. pirm. K. Liaudanskas, atidaręs vakarą, pristatė PLB sekretorę Mildą Gulbinskaitę-Lenkauskienę žodžio tarti. Viešnia su poetiniu polėkiu pasveikino losangeliečius, linkėdama sėkmės ir toliau gražiai lietuvišką darbą dirbti.

Programai pravesti pakviestas Stasys J. Paltus.

Literatūrinėj daly rašytojas laureatas Juozas Balčiūnas-Švaistas įdomiai paskaitė savo dar niekam negirdėtą neregėtą novelę "Lemiamosios kūčios."

Muzikos meno daly pasirodė dvi "tetulės" — Ona Deveikienė ir D. Mackialienė, svajingai nukeldamos klausytojus į toli likusias tėviškes. Nenuostabu — jų dainos buvo: Ant kalno gluosnys, Plaukė antelė, Alutis ir Linelius roviau ne viena. Joms akordeonu akomponavo Vladas Gilys.

Pianino solo pateikė gabioji Raimonda Apeikytė, žaviai paskambindama S. Rachmaninovo Preliudą G minor ir F. Chopino Polonaise — Opus Nr. 40.

Vyrų oktetas, kurį sudaro Pr. Baltakis, R. Dabšys, Kvirinas Dargis, Vyt. Dargis, Jonas Petronis, Ant. Polikaitis, Br. Seliukas ir Vidmantas Variakojis, su jaunatviška jėga sudainavo Stepo Graužinio-B. Budriūno Jau pravertos dvaro stonys, A. Račiūno-B. Budriūno Karas, E. Gailevičiaus Ramovėnų maršą ir M. Petrausko Gaudžia trimitai. Akomponavo R. Apeikytė

Visų linkėjimas oktetui: neiširkite ir skleiskite stipriai gražią lietuvišką dainą ne tik mūsų vakaruose, bet ir plačiajame Ramiojo Vandenyno krašte.

Trumpą paskaitėlę, paaiškindamas vakaro tikslą, skaitė St. J. Paltus.

Vakaro siekimas buvo sukelti bent 100 dolerių, kuriuos būtų galima įnešti į Lietuvių Fondą, tuo Ramovės skyriui tampant Fondo nariu. Tikslas buvo su kaupu pasiektas. Tai galėtų būti pavyzdžiu kitoms organizacijoms, kaip yra įmanoma, parodant sumanumo ir darbštumo, Lietuvių Fondą paremti. Skyriaus pirm. K. Liaudanską ir visą valdybą tegalima maloniai sveikinti.

Meno gerai nuteikti, vakaro dalyviai šoko ir gražiai linksminosi iki ankstyvųjų kito ryto valandų.

P. Skriaudžiškis

Ar žinoma Lietuva?

Sausio 5 d. 5 val. 30 min. ketvirtuoju televizijos kanalu buvo perduta dviejų kolegijų studentų varžybos (nuolatinė General Electirc kompanijos apmokama programa). Varžybų dalyviams statomi klausimai, į kuriuos jie atsakinėja ir tuo būdu renka taškus. Laimėtojams General Electric kompanija skiria stipendijas.

Tą dieną dalyvavo aštuoni studentai: po keturis iš kiekvienos kolegijos. Į daugelį klausimų studentai neįstengė atsakyti. Tarp kitų klausimų buvo ir toks:

— 1940 m. Sovietų Rusija okupavo tris Pabaltijo valstybes. Pasakykite tų valstybių vardus.

Žiūrovui teko nudžiugti, kad veik visi aštuoni šoko į šį klausimą atsakyti. Taigi, mūsų kraštų nelaimė Amerikos akademiniam jaunimui yra žinoma. Vn.

L. Kančauskas

Foto Studijos "Flatte" savininkas.

6671 Hollywood Blvd., Hollywood 28
Tel. HO 9-8097

Poeto Kleopo Jurgelionio minėjimas

Liet. žurnalistų S-gos L. A. skyrius sausio 11 d. Lietuvių Namų salėj suruošė Kūčių dieną netolimoj Riversaidėj mirusio senesnės kartos poeto-laikraštninko Kleopo Jurgelionio-Kalėdų Kaukės viešą minėjimą.

Kartu su minimuoju buvo taip pat S. J. Paltaus trumpu žodžiu ir visų susikaupimo momentu pagerbti: Kalėdų rytą Brooklyne miręs komp. prof. Kazys Viktoras Banaitis ir sausio 5 d. Bostone užgesęs poetas Faustas Kirša. Ta pačia proga buvo prisiminti ir pagerbti lietuvių spaudai daug davę: prieš 20 metų Clevelande tragiškai žuvęs Antanas Smetona ir Sibire komunistų nukankinti prof. Pranas Dovydaitis ir dr. I. Skrupskelis.

Labai gerai paruoštoj neilgoj paskaitoj "Kleopas Jurgelionis — žmogus, poetas, laikraštininkas" rašytojas Juozas Balčiūnas-Švaistas vaizdingai nupiešė Jurgelionio vaikystę Kupiškio krašte, jo jaunystę ir studijas Petrapily, Krokuvoj, Amerikoj, ir jo kūrybą bei visuomeninį darbą vienoj ir kitoj Atlanto pusėj. Paskaitininkas su giliu įžvelgimu atkreipė visų dėmesį į velionies akotą asmenybę ir jo daugialypius gabumus.

K. Jurgelionio 6 eilėraščius, kurių tarpe buvo "Pasaka" ir "Jūra ir mergos', su jautriu įsigyvenimu meniškai paskaitė D. Mackialienė.

Paklausimuose ir pasisakymuose gyvai dalyvavo: dr. M. Devenis, A. Giedraitis, dr. J. Jusionis, dr. P. V. Raulinaitis, L Balvočius, J. Tininis, S. J. Paltus ir kt. Dr. Devenis ir A. Giedraitis stipriai gynė minimąjį ir jo kūrybą. J. Tininis iškėlė epizodėlį iš Jurgelionio gyvenimo Petraapily, atpasakodamas jo pasikalbėjimą su Aišbe-Kriščiukaičiu ir A. Voldemaru. Prelegentas J. Balčiūnas-Švaistas, atsakydamas paklausėjams bei oponentams, dar paryškino kai kurias savo mintis.

Minėjimui pirmininkavo S. J. Paltus, sekretoriavo V. Irlikienė.

Reikia pastebėti, kad tuo metu, kai vyko kultūringai turiningas minėjimas, gretimoj svetainėj kai kurie, kartais spaudoj išvardijami kultūrininkais ar veikėjais, kultūrą rado skardinėj alaus ir kaladėj kortų. Ar tai nebūtų geriau tikę vėlesnei atvangai? (P. Sk.)

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS

4415 Santa Monica Boulevard,
Los Angeles 29, California

Namų svetainė atdara savaitga-

LOS ANGELES LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLA

Šv. Kazimiero parapijos ir Lituanistinės šeštadieninės mokyklos Kalėdų eglutės, įvykusios 1963 m. gruodžio 29 d., programos dalyviai.

Kalėdų Eglutė . . . .

Šv. Kazimiero par. ir šeštadieninės Lituanistinės mokyklų Kalėdų Eglutė, įvykusi 1963 m. gruodžio mėn. 29 d. Šv. Kazimiero par. salėje, praėjo su gražiu pasisekimu. Buvo suvaidintas J. Juozuko 2 veiksmų vaizdelis: "Paskutinis sapnas žemėje", kuriame dalyvavo apie 70 vaikų. Svarbesniąsias roles vaidino: V. Tumas,A. Mikuckis, R. Draugelytė, J. Zeidotaitė, D. Kojelytė ir A. Ruigytė. Režisavo mokytojos Ona Razutienė ir Birutė Čiurlionienė. Vienu ar kitu būdu talkininkavo:mokyt. A. Balsienė, Grakauskienė, I. Medziukas (vedėjas), muzikai: O. Barauskienė, Br. Budriūnas ir A. Narbutas.

Dekoracijas ir šviesas pritaikė dail. S. Raubertas ir A. Žaliūnas.

"Atvykęs iš Lietuvos" Kalėdų Senelis (Janušauskas) vaikučius apdovanojo, kurių prisirinko apie 170.

Po programos rengėjai ir vaikučiai buvo pavaišinti Šeštadieninės Moyklos tėvų k-to, kurį sudaro: J. Motiejūnas (pirm.), Bužėnas, Dovydaitienė, Kliorikaitienė ir Pažemėnienė.

Sekantieji mokyklų parengimai — Motinos Diena ir mokslo metų užbaigimas.

JAUNIMO ANSAMBLIS

LB Jaunimo Ansamblis, vadovaujamas O. Razutienės, bendradarbiaujant Alei Rūtai-Arbienei, O. Barauskienei, G. Gudauskienei, B. Čiurlionienei, J. Ąžuolaičiui, B. Budriūnui, A. Narbutui, G. Radveniui ir akordeonistams A. Kazakevičiui ir Pažemėnui, gražiai veikia.

Vyr. Tautinių Šokių grupė jau turi 32 narius. Atsiradus daugiau vyrų, ji galėtų sudaryti du vienetus po 8 poras. Vaikų grupes sudaro Šv. Kazimiero par. ir Šeštad. mokyklų mokiniai.

Jaunimo grupė repertuare turi per 20 tautinių šokių. Šiais darbo metais jau turėjo 6 pasirodymus. Numatomi seka: Vasario mėn. 8 d. — blynų baliuje ir Vasario 16-tos minėjime Šv. Kazimiero par. salėj. Bal. 4 d. tarptautiniame koncerte Filharmonijos salėj. Birželio 7 d. Jaunimo šventėje Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Rugpiūčio mėn. 23 d. Pasaulinės Parodos metu "Lietuvių Dienoje" New Yorke ir kt.

J. Ansamblį globoja ir remia LB Los Angeles Apylinkė ir Šv. Kazimiero parapija, kurių patalpomis jis naudojasi nemokamai.

Vyr. Tautinių Šokių grupės tėvų komitetą sudaro:A. Dudienė, pirm., V. Kazlauskienė, Rozenblatienė, P. Pakalniškis ir R. Pažemėnas.

Šie metai J. Ansamblio sukaktuviniai metai — 15 metų nuo jo įsikūrimo.

NAUJOS VALDYBOS

VYČIAI SENIORAI

—**Lietuvos Vyčių Seniorų** 133 kuopa š. m. sausio 17 d. turėjo metinį susirinkimą, kuriame išrinkta nauja valdyba: pirm. J. Kiškis, vicep. Z. Tiknienė, sekr. M. Kiškienė, ižd. F. Korsak, fin. sekr. A. Skirius, Revizijos komisija: J. Andrius, J. Puikūnas ir S. Leonavičienė.

BALFAS

— Naują, 1964 metų, **Balfo** valdybą sudaro: pirm. V. Pažiūra, vicep. I. Medziukas, J. Motiejūnas ir P. Raulinaitienė, sekr. A. Kazakevičius, ižd. V. Čekanauskas, nariai — P. Baltakis, Trasikas, A. Markevičius ir Graužinienė.

Visi tautiečiai yra maloniai prašomi, kurie šiais metais dar nėra atlikę savo pareigos artimui, aukas įteikti bet kuriam valdybos nariui arba siųsti ižd. V. Čakanauskui addresu: 315 Hillhurst, Inglewood.

Valdyba

SLA 75 KUOPA

— **SLA 75 kuopa** pernai metų gruodžio 15 d. susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. Alg. A. Boreišis, vicepirm. L. Jasiukonis, sekr. A. Nausėdienė, fin. sekr. K. Januta, ižd. F. Collins ir iždo globėjais M. Aftukienė ir I. Simokaitienė.

LRK SUSIVIENIJIMAS

— **Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas Amerikoje,** Los Angeles skyriaus **metinis susirinkimas** įvyko vasario bėn. 2 d. Lietuvių Namų salėje. Susirinkimas buvo gausus. Svečiai skaniai pavaišinti. Buvo taip pat meninė programą, kurią atliko Birutė Kazlauskaitė ir Danguolė Razutytė, paskaitydamos dialogą, ir Carol Dombrosky, akomponuojant Jonui Skiriui, padainavo keletą dainų.

Po valdybos pranešimų išrinkta nauja valdyba. Pirmininke ketvirtus metus iš eilės išrinkta Bronė Skirienė. Vicepirmininkais: P. Baltakis ir Emilija Stirbienė; finansų sekretorium Balys Graužinis; protokolų sekr. Petras Gauronskas; iždininke C. Dombrosky; koresp. J. Jakubauskas; programos reikalų vedėja O. Deveikienė. Revizijos komisijon išrinkta: J. Kiškis, J. Kalvaitis, Ona Vilkienė.

Jūros skautai

— Sausio 12 d. Jūrų Skautų Tėvų vai vasario 1 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje surengė šokių vakarą. Buvo šokiai, dainos, šalta vakarienė, bufetas. Visas pelnas skiriamas laivui įsigyti.

Sausio 12 d. Jūrų Skautų Tėvų susirinkime išrinktas 1964 metams Tėvų Komitetas: K. Šakys, R. Jurkūnienė ir W. Račius.

Susirinkime nuodugniai apsvarstytiJūrų Skautų baliaus, kuris rengiamas vasario 1 d., reikalai ir, be to, nutarta steigti Laivo Fondą. Šio fondo tikslas bus sutelkti reikiamą sumą pinigų Jūrų skautams pirkti atitinkamą jūrų sporto pastatą.

Los Angeles jūrų skautai jau turi savo "laivyno" užuomazgą — įsigyta burinė jolė, Pingvino klasės, kartu su automobilio priekaba transportui ir mažu pagalbiniu motoru.

Lietuvių Kredito Kooperatyvas auga

Tik prieš pusantrų metų įsikūręs **Los Angeles Lietuvių Kredito Kooperatyvas,** populiariai vadinamas "Bankeliu", pernai gruodžio 31 d. jau turėjo 190 narių su $83,253.33 narių įnašų. Išduotų paskolų suma pasiekė $73,446.27. Kasoj buvo $12,252.72 grynų pinigų, kurie galėtų būti panaudoti norintiems naujų paskolų prašyti. Tuo būdu kooperatyvas virto rimta lietuvių kredito įmone. Jis gali patarnauti norintiems taupyti, ir taip pat yra pasirengęs padėti tiems, kurie būtų paskolų reikalingi. Tai, tarp kitų reikšmingų faktų, paaiškėjo iš Kredito kooperatyvo pirmininko, ekonomisto Alekso Kiršonio, pranešimo, duoto metiniame susirinkime š. m. sausio 25 d. vakare Tautiniuose namuose.

Kredito kooperatyvui ir toliau lieka vadovauti pirm. A. Kiršonis, turįs didelį toj srityj patyrimą. Kiti valdybos nariai: vicep. Dr. P. Pamataitis, sekr. F. Masaitis, ižd. ir reik. ved. Br. Gediminas ir vald. narys A. Latvėnas.

Į kredito komitetą, kuris sprendžia paskolų davimo klausimus, naujai išrinktas inž. St. Šepetys (vietoj išėjusio inž. V. Varno).

Vietoj pasitraukusio A. Mažeikos į priežiūros komitetą išrinktas Edvardas Stočkus.

Kooperatyvo mokamas 5% dividendas prašoka bankų ir kitų taupomųjų įstaigų mokamas palūkanas. Be to, nariai taupytojai nemokamai gauna gyvybės draudimą. Visi indėliai ir paskolos apdrausti.

Taip pat įsidėmėtina, kad kooperatyvas labai geromis sąlygomis duoda asmenines paskolas iki $3,000, automobiliui įsigyti paskolas iki 70% jo vertės, taip pat netrukus ims davinėti paskolas ir nekilnojamam turtui įsigyti. SJP

Glenard P. Lipscomb Pagerbimo banketas

Kongresmanas Glenard P. Lipscomb (R. - Calif.), rezoliucijų pradininkas, kurio pagerbimas įvyksta š. m. vasario 15 d. Los Angeles mieste.

Kongresmanas Glen Lipscomb (R. - Calif.), rezoliucijų pradininko JAV-bių Kongrese Lietuvos laisvinimo reikalu, iškilmingas pagerbimas įvyks 1964 m. vasario 15 d., šeštadienį, 7 val. vakare **Sheraton-West** viešbutyje (Regency ir Wedgewood salėse), 2965 Wilshire Blvd., Los Angeles mieste. Kongresmano Glen Lipscomb pagerbimą ruošia Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybė. Pagerbimas yra viešas. ir į jį kviečiami visi Los Angeles ir apylinkės lietuviai. Vakarienės (dinner) kaina vienam asmeniui $7.00.

Iškilmingų pietų metu lietuvių vardu žodį tars Lietuvos konsulas **dr. J. J. Bielskis,** LB Los Angeles pirm. **Antanas Skirius,** ALT-bos Los Angeles skyriaus pirm. **J. Motiejūnas** ir **prof. dr. P. Padalis,** kuris rytojaus dieną bus pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16-sios minėjime Los Angeles mieste.

Prieš oficialiąją dalį bus trumpa meninė programėlė, kurią atliks solistai **Birutė** ir **Rimtautas Dabšiai.** Meninę programėlę tvarko komp. **Br. Budriūnas.**

Po pietų ir programos bus šokiai. Krafto orkestrui grojant.

Bilietus į šį kongresmano Glen Lipscomb pagerbimą galima užsisakyti pas šiuos asmenis: J. Andrių, J. Ąžuolaitį, dr. Zigmą ir Žibutę Brinkius, R. Bureiką, A. Dabšį, J. Jodelę, dr. J. Jurkūną, V. Kazlauską, J. Kojelį, S. Kung,į A. Latvėną, B. Lembergaitę, K. Liaudanską, A. Markevičių, I. Mažeikaitę, J. Motiejūną,S. Paltų, dr. P. Pamataitį, A. Skirių, L. Valiuką ir L. Žilevičiūtę.

Lietuvos Vyčių 133 seniorų kuopa. Prieky sėdi: (iš kairės) fin. sekr. A. Skirius, rev. kom. narys J. Andrius, dvasios vadas kan. A. Steponaitis, ižd. Florance Korsak, pirm. J Kiškis, Br. Skirienė ir rev. kom. pirm. J. Puikūnas.

PLUNKSNOS IŠ PO MANO PLUNKSNOS...

Suvažiavimas ar kursai?

LB Vakarų Apygardos atstovai ir svečiai, sugužėję į Lietuvių Namus **š. m. sausio 25 d.** pasigedo Apygardos valdybos r Apylinkių atstovų pranešimų bei apyskaitų. Kažkodėl nerasta reikalo atvykusius iš centrų atstovus ir suvažiavusius iš kitų kolonijų atstovus painformuoti, kas per eilę metų buvo daroma ir kas padaryta organizuojant LB apylinkes. Ne vienam būtų buvę įdomu išgirsti, kad per tris šios valdybos kadencijos metus nepajėgta nuvykti, sušaukti susirinkimus ir įsteigti LB apylinkes čia pat pašony esančioje Santa Monicoje ir kiek tolimesniame San Diego. Taip pat gal būtų buvę pravartu pareikšti užuojautos Apygardos valdybai dėl Long Beach ir Yucapoje mirusių apylinkių ir pakutenti padus giliu miegu užmigusioms San Francisco ir Seattle apylnkėms.

Daugelis stebėjosi, kad vietoj pranešimų suvažiavimo programoje atsirado naujas punktas — dalyvavimas SLA parengime, kuris vyko kitoje salėje. Dėl to vargšas L. A. apylinkės istorijos pranešėjas zovada turėjo perskaityti tuštėjančiai salei pranešimą!

Lietuvybės išlaikymo diskusijose disonansu nuskambėjo kai kurių visuomenės veikėjų pareiškimas, kad LB centras ne tik jų vaikus, bet ir lituanistines mokyklas turėtų aprūpinti importuota literatūra, kitaip manančių nuomonę vadindami "supernaivumu". Bet kas iš tiesų supernaivus, paaiškėjo iš LB c. vald. pirm. J. Jasaičio žodžio; jo paaiškinimą tuo klausimu susirinkimas pritarė karštais plojimais.

Aftukienės pamokslas bendruomenės suvažiavime

...Mūsų jaunimas neina ir neis į prastas saliukes, reikia pastatyti gražią, puošnią, didelę salę... Tas galima, aš viena surinkčiau kelis tūkstančius. Prie šios salės šunelis loja ir per maža vieta... — tokia būtų sutraukta Aftukienės pamokslo bendruomenės suvažiavime mintis.

Sėdėjęs salėje Lietuvių Namų dalininkas manęs paklausė: ką Aftukienė padarė būdama Namų direktore, — ar pastatydino pažadėtą pastogę (patio) tarp virtuvės ir salės, kelis faktinai gavo naujus dalininkus, kodėl net savo 4 šėrus pardavė, ką nuveikė per trejus metus būdama Vakarų Apygardos iždininke, kodėl sugriuvo K. Liaudansko pastangomis įsteigta Yucaipos Apylinkė?

Vienas dalykas yra kritikuoti ir mokyti, net barti, o visai kitas dalykas dirbti. Pasirodo, griauti lengviau, negu organizuoti. Gi nežinant faktų, daromos išvados išeina klaidingos. Kad ir su jaunimu, kuriam reikia puošnios salės! Net jai čia bekalbant, viršuje, savo būstinėje skautai darė fantus Kaziuko mugei, tik prieš kelias savaites akademikai skautai toje pat salėje turėjo naujų metų baliuką, o ateitininkai kas savaitę ruošėsi savo programai. Koks jaunimas laukia, kol Aftukienė pastatys savo puošnią ir didelę salę?

O kad šunelis lojo. ką tu žinai, gal jam nepatiko pamokslas?

Parapijos apyskaita

Sausio 26 d. Šv. Kazimiero parapijos klebonas pamokslo vietoje perskaitė praeitų metų apyskaitą. Pajamų ir išlaidų turėta daugiau kaip $100.000. Būtų reikalinga, kad detalizuota apyskaita būtų paskelbta parapijos biuletenyje — parapiečiai geriau galėtų įsižiūrėti, kaip jų suaukoti pinigai buvo sunaudoti.

Pastebėtina, kad beveik dvigubai užmokėta už mokyklos 3 kambarių pristatymą, už mašinoms statyit aikštelę. Nepaprastai brangiai kaštavo trijų mokyklos kambarių planai — net $2400. Paklauskite lietuvių architektų, už kiek jie padarytų planus?

Nuostabiai mažos pajamos — tik $189 per metus — gauta už salės nuomą. Už ją reikia mokėti mokesčiai, apdrauda, kaštuoja šiluma,, šviesa ir švaros palaikymas; tos išlaidos gali siekti iki $5000. Dažnai salė duodama nemokamai ar tik už šviesos išlaidas. Tokių salės naudotojų tarpe yra organizacijų, kurių nariai visai nelanko bažnyčios ir nieko neaukoja jos palaikymui.

Po pranešimo paskelbta, kad visi parapijos komiteto nariai kviečiami kitą sekmadienį susirinkti į kleboniją — bus renkamas naujas parapijos komitetas. Įdomi rinkimų sistema: ateina senas komitetas ir išrenka naują. Ką tada jis atstovauja — parapijiečius ar patys save?

Kaip senais laikais...

Kai dar neseni šio krašto ateiviai, pabėgę nuo okupanto, laikinai buvo prisiglaudę Vokietijoje ir gyveno vadinamose DP "kempėse", kai laiko turėta marios, tarp kitų įvairių gerų ir negerų pomėgių išaugo ir vienas ypatingas pomėgis arba kaip čia vadina hobby. Tai švabų mosto gabenimas į Lubeką, iš ten silkės į Hanau, prancūzų konjakas į Augsburgą, Hamburgo akmenėliai į Kempteną, o Gmundo sviestas — į Biberachą... Oficialios įstaigos juos vadino spekuliantais, o mūsų humoristai su Pulgiu priešaky — gražiu Krėvės vardu — vaizbūnais. Tas įprotis kai kam taip įsisunkė į kraują, kaip cholesterolis ir pasiliko, matyt, visam amžiui.

Tik pasekite kuriame nors Bendruomenės ar Birutininkių baliuje tokių cholesteroliu sergančių veiklą! Rengėjai dirbo, plušo, samdė sales, orkestrus, sunešė valgius, kad į jų parengimus atėjęs jaunimas bei šiaip geros valios tautiečiai pasilinksmintų, jaukiai praleistų laiką ir savo duokle paremtų bendrus lietuviškus reikalus. Ateina ir buvę vaizbūnai. Bet jie netušti ateina: iš po jų skvernų kyšo bonkos konjako, viskės ar kitokio "mosto". Didelio pelno čia nėra, bet užtat nėra ir didelės rizikos! Bet koks malonumas "apstatyti" baliaus rengėjus: sėdi jų samdytoje salėje, naudojies jų samdyto orkestro muzika ir rengėjams nė šnipšt! Dargi smagu, kad praėjai pro kontrolierių, ir jis tau nieko negalėjo padaryti. Išdidus ironiškas šypsnys nuo veido nenueina visą vakarą! Tai bent malonumas!

Sotiba

JAV Lietuvių Bendruomenės Los Angeles Apylinkės surengto Naujų Metų sutikimo baliaus vaizdas. Foto L. Kančausko

WILLIAM J. GRASSKA, M. D.
OBSTETRICS and GYNECOLOGY
1048 Temple St., L. A. 12. — Cabinet MA 6-3281, If no answer WE 8-6161
4408 Santa Monica Blvd., Los Angeles 29, Calif. Telef.: NO 1-4748
Telefonas: NOrmandy 1-4748

ALBINAS MARKEVIČIUS
Real Estate Salesman
c/o Richey and Associates
Naujas adresas:
2113 Wilshire Blwd. Santa Monica, Calif.
Office — EX 3-9801 Res. EX 4-1601

J. J. GUDAUSKAS, M. D.
Gydytojas ir chirurgas
Įstaigos telefonai: Valandos:
GRanite 9-7755 10—12; 3—7
TRemont 9-0011 Treč ir šešt. 10—12
11660 Gateway Blvd. (prie Barrington), Los Angeles 64, Calif.
Namų telefonas: GRanite 3-3628

JONAS JURGILAS, M.D.
17427 Chatsworth St. — Granada Hills, Calif.
Valandos: 10—12 ir 3—7; šeštadieniais 9—1.
Office: EM 3-5909 Exch. EM 3-8116

UNION TOURS PARCEL SERVICE
Sav. Mr. & Mrs. George Pearl
344 No. La Brea, Los Angeles, Calif. Telef.: WE 5-1545
Seniausia, patikima firma, aptarnaujanti Jus, Jūsų gimines ir bičiulius.
Visuomet siųskite siuntinius tik per Union Tours Parcel Service.
Aplankykite mus — geriausi prieinamomis kainomis maisto siuntiniai.

GLOBE PARCEL SERVICE
Sav. ukrainietis J. Trostianetsky
3216 Sunset Blvd., Los Angeles 26, Calif. Telef.: NO 5-9887
Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus. Be Jūsų atneštų prekių, čia rasite didelį pasirinkimą, ir gana pigiai, tokių prekių, kurios turi geriausią vertę Lietuvoje.
Aplankykite mus —
atdara kasdien nuo 9 a. m. iki 7 p. m.; sekmad. nuo 10 a.m. iki 4 p. m.
ACIREMA INVESTMENTS, Productions & Theater

KAZIO JANUTOS - KLAUSEIKIO ŽYGDARBIAI

Sausio mėn. pradžioje beveik visi Los Angeles lietuviai gavo 1964 m. sausio 8 d. (Nr. 6) Chicagos "Naujienas", kuriose išspausdintas K. Janutos melų ir šmeižtų puslapis — "Iš A. Skiriaus spaudos karalystės". Taip K. J. padaro nebe pirmą kartą, taigi be "Tėvynės Balso" iš Berlyno, L. A. lietuviai dar turi malonumo nemokamai gauti naujieniškos marksistinės propagandos su vietos organizacijų ir asmenų niekinimais.

Kadangi kai kurie paliesti klausimai yra ne mano asmeniški, bet organizaciniai, turiu bent trumpai visuomenę painformuoti.

Dėl politinių gangsterių

Gal būt K. Janutai Stalinas, Churchilis ir Rooseveltas, atidavę Viduriо Europą ir mūsų tėvynę komunizmo kankinimui, didvyriai, tačiau milijonams pavergtų ir išžudytų asmenų jie yra ir bus politiniai gangsteriai. Prieš kelis metus Pavergtų Tautų Komitetui Los Angeles mieste minint negarbingą Yaltos dešimtmečio sukaktį, pagrindinis kalbėtojas, kongresmanas iš Michigano — Machrovic, pats būdamas demokratas, tą patį kaltinimą darė JAV buvusiam prezidentui. Be Europos, Rooseveltas komunimui atidavė beveik visą Aziją. Žinoma, marksistams tie trys vyrai yra didvyriai.

O kaip su "Naujienų" kolchozu?

Žinau, kad jau keletas linotipininkų ir spaustuvės darbininkų dėl per mažų algų išbėgo iš "N. kolchozo" Ar tik ir pats K. J. ne dėl to paliko aną "kolchozą"? Tokių pabėgėlių aš net asmeniškai pažįstu Chicagoje ir L. A. virš 10. Taigi, ko čia K. J. rūpintis mano "skurdžiai" apmokamu kolchozu. Gal žinote, keli iš mano įmonės pabėgo dėl per mažo atlyginimo? Gi "N." reklamuojasi darbininkų "užtarėju" — rašo apie tai straipsnius, organizuoja gegužės 1 d. minėjimus, paskaitas, o daro viską atvirkščiai. Atrodo, kad K. J. dar tebegyvena Vokietijos lagerių dvasia ir dar vis ilgisi Lietuvoj paliktų kolchozų.

Begėdiškas pasijuokimas net iš mirusių

Tiek begėdiškos satyros dar iki šiol niekur spaudoj neužtikau, kaip aprašyme ir pajuokime mano tarnautojo mirusios žmonos, kurios antkapio ir kitoms išlaidoms birutininkės, kaip savo narei, parinko aukų. Gaila, kad ir toji maloni ponia, per tiek metų nukankinta žiaurios artritis ligos, turėjo užkliūti K. Janutai.

K. J. — suteritorintos parapijos gynėjas

Nuo to laiko, kai visos L. A. katalikiškos organizacijos išėjo į kovą atgauti Šv. Kazimiero parapijos lietuviškoms teisėms (nes klebonas sauvališkai parapiją suteritorino), K. J. ar savanoriškai ar pakviestas, išėjo ginti klebono J. Kučingio. Kodėl? Todėl, kad jam ta parapija nerūpi; jis niekad tai parapijai neaukojo ir nedirbo. O dabar susidarė gerą progą įsiteikti klebonui, kuris neliko skolingas ir, malonėjo ateiti į jo klubo susifinkimą, ir uždėjęs ranką ant pečių, pasakė: perrinkite tą vyrą į pirmininkus ar sekretorius! Tuo tarpu tas pats klebonas, būdamas katalikiškos organizacijos dvasios vadu (o kai kurių net nariu) per dešimtį metų nėra įkėlęs kojos į jų susirinkimus.

K. Januta-Klauseikis mini, kad aš nusigręžęs nuo savo klebono ir kelinti metai blaškausi... Man klebonas dar ne Dievas ir prie jo prisigręžimas — dar ne tikėjimas. Klebonas šiandieną tas, už kelių metų gal bus kitas. Gal K. J. turi kokių išskaičiavimų, kad taip visomis keturiomis giną kleboną, kurio netekęs, netektų savo korespondencijoms gausaus šaltinio.

Janutai blogai, kad Altui gerai

1962 m. K. Januta pradėjęs šmeižimo kompaniją prieš ALT-bos vietos skyrių, paskelbė "Naujienose", kad tais metais buvę surinkta aukų $1500 ir kad visa ta suma sunaudota vietoje. Tada atsakiau, kad tai yra melas, nes Los Angeles kolonijos istorijoj tiek vienais metais nebuvo surinkta aukų. K. J. čia ALTui nėra aukojęs, nėra buvęs Alto valdyboj ir nežino aukų rinkimo tvarkos. Jis mane vadina melagiu, kam aš parašęs, kad 1962 vasario 16 d. minėjimo metu buvo surinkta tik 824.75, vėliau rašyta, kad 883.00, o iki metų galo pasiekta iki 909.75. Suma, kaip matome, augo. Ko čia kaltinti tą ar kitą, kad suma auga, o ne mažėja! K. J. nežino, kad po paminėjimo ALT-bos iždininkas dar daug aukų gauna laiškais iš tų, kurie dėl susidėjusių aplikybių negalėjo dalyvauti minėjime. Tos aukos tęsiasi per kelis mėnesius, paskui prisideda Birželio įvykių minėjimo pelnas ir nuošimčiai.

Kas kam "mina ant mazolio"?

Negeriau K. J-tai sekasi nė apie Bendruomenės Aylinkės finansus rašant, nė valdybos posėdžio "nutarimus" skelbiant. Dėl LAV atspausto vienbalsiai 1962 m. priimto laiško spaudai K. Januta parašė "N-se", kad Apylinkės valdybos posėdis "nutarė" pareikšti pirmininkui papeikimą. Jokio panašaus nutarimo nebuvo, atvirkščiai, pasidalinus mintimis, daugumas valdybos narių pritarė ir pirmininko veiksmą pateisino.

Kitą juoką K. J.-J. Kl. išfantazuoja dėl 1960 metų buvusio iždininko St. Deveikio; tuo, esą, pirmininkui A. Skiriui "užminta ant mazolio". Tik Janutos logikai įmanoma dabartinį pirmininką kaltinti už nesusipratimus, kurie įvyko kitam pirmininkaujant. Į S. Deveikio bylą K. J-ta įsipainiojo, kaip viščiukas į pakulas: ankstesniame N. nr. jis kaltino mane dėl to, kad buv. iždininkui negrąžinama skola; kai LAV buvo parašyta, kad ne Bendruomenė Deveikiui skolinga, bet Deveikis su Bendruomene neatsiskaitė (kasos knyga ir sąskaitos), tai dabar "N-nų" Nr. 6 K. J. rašo: "Vadinasi, pats pirmininkas nė nežino, kad **kasa netvarkoje.** Mums nė dabar nesvarbu, katras su katruo neatsiskaitę, bet faktas, jog bendruomenės atskaitomybėje netvarka, žinotinas. Bendruomenė priekaištingai ragina mokėti solidarumo mokestį, einame į bendruomenės parengimus — organizaciją remiame, tai galime nesibijoti, ar ponui A. Skiriui patinka, ar ne, ir faktą iškelti, jog net trejus metus bendruomenėje tebesiginčijama su buvusiu iždininku."

Nuo kada irgi ponas K. Januta pasidarė bendruomenės rėmėju? Visą laiką pažinome kaip šmeižėją. Iš kur tos žinios, kad kasa netvarkoje? 1961 m. vasario 25 d. padaryta revizija (G. A. Petrausko ir J. Puikūno); metiniam susirinkime buvo duotas revizijos komisijos pranešimas ir ižd. S. Deveikio pranešimas ir abu pranešimus susirinkimas priėmė. Nuo to laiko jau trečias iždininkas veda bendruomenės kasą, ir niekas, kas padėtį žino, nesiskundžia. Tik irgi ponui K. J-tai, stovinčiam nuošaliai, kyla visokie neaiškumai. Kam tad pačiam turint kasos netvarkos baimę gasdinti bendruomenę ir skelbti savo fantazijoj gimusias insinuacijas?

Kad nemalonų nuplagijuotos žinutės faktą užtušuotų, ponas K. J-ta knisasi po senus LD numerius, ieškodamas korektūros klaidų. Taigi, pagal jį ir čia aš kaltas, jei koks bendradarbis padarė ar skaitęs korektūrą praleido klaidą. Kažin ką sakytų ponas K. Januta, jei už P. Orintaitės knygose paliktas klaidas imtų kas kaltę mesti jam?

Čia neliesiu Liudo, nei jo Epopėjos, nei jo "Lietuviai Amerikos Viduriuose", nes nenoriu įsitraukti į ginčus dėl asmens, ne taip senai grįžusio iš ligoninės.

Nevartoju vien J. Klauseikio slapyvardžio, nes labai daug asmenų klausė, kas tas per slapukas. Tai kogi man jį vėl slėpti? Turime medžiagos, kaip K. Januta stengėsi Balfo skyriaus teises atimti, kaip rengė su klebonu kartu 1963 m. atskirą Vasario 16-tos dienos minėjimą, kaip kovojo ir tebekovoja su tais, kurie rūpinasi Lietuvos laisvinimu (Rezoliucijų komitetu, Altu), bet tai panaudosime vėliau.

Gavau iš bendradarbio ištraukas iš spaudos apie K. J. šantažus 1962 metais. Štai ką jis rašo:

Janutos "veiklos" rezultatai nuo jo atsikėlimo iš Čikagos maždaug tokie:

1. Naujienose per savo šmeižtų "šarangą" yra perleidęs šias Los Angeles lietuvių organizacijas: Altą, Balfą, Bendruomenę, Lietuvių Namus, Kultūros klubą, Rezoliucijoms Remti Komitetą.

2. Žemo lygio niekinimais, pastiprintais nemažomis insinuacijų dozėmis Naujienose piktai yra palietęs šiuos kolonijos gyventojus: Arbą, Gliaudą, Jodelę, Kojelį, Motiejūną, Skirių, Valiuką...

1962 m. liepos mėn. 19 d. Draugo dienraštyje tuometinis Alto sk. pirmininkas inž. Julius Jodelė viešai pareiškė protestą, kuriame Janutos "žurnalistinė veikla" buvo aptarta taip:

"Naujienų redaktoriaus valios vykdytojas Los Angeles kolonijoje K. Januta-Klauseikis, prasilenkdamas su elementariais padorumo principais, skleidžia melą... verčiasi šantažu ir insinuacijomis. Kadangi Los Angeles kolonijoje Naujienų skaitytojų nedaug, tai K. Januta iš savo "boso" gauna didesnius kiekius Naujienų, kur telpa jo korespondencijos, ir siuntinėja kolonijos gyventojams."

"Grigaičio-Janutos įžūlus visos eilės Los Angeles ir kitur gyvenančių lietuvių dergimas liudija pasibaisėtinai gilų Naujienų žurnalistines etikos nuosmūkį."

Kaip reagavo Januta? Gi nauju šantažu: terminuotu ultimatumu spaudoje pareikalavo Jodelę šį kaltinimą atšaukti. Jodelė neatšaukė, o Januta iki šiol jokių žygių nedrįsta daryti.

Matyt, Januta įsitikino, kad Jodelės kaltinimai teisingi. **A. Skirius**

SUMAŽINAMI MOKESČIAI

dar šiais metais nebus, bet kiekvienas turėtų žiūrėti, kad nesumokėtų veltui perdaug mokesčių nuo savo pajamų.

Jeigu turite kokių rūpesčių ar abejonių dėl savo INCOME TAX'ų, atvykite pas mus ir būsite visai patenkinti.

Pildome Income Tax'us įvairių profesijų asmenims ir biznio įmonėms.

H. L. YANG, Ph. D., menedžeris,

BLOCK, INC., 4261 Cranshaw Blvd., Los Angeles 8, Calif.

Nuo 9 val. ryto iki 6 val. p. p. Telefonas: 296-0140

LIETUVIŲ AMERIKOS VAKARUOSE DĖMESIUI

Speciali kelionė į Europą per šiaurės polį, sustojant
Londone, VILNIUJE Vienoje
Copenhogoje Paryžiuje
Maskvoje Waršuvoje Amsterdame
ir New Yorke Pasaulinėje Parodoje.

Lėktuvas išskrenda *liepos* 11 d. ★ grįžta *rugpiūčio* 8 d.

Visos kelionės kaina, įskaitant viešbučius, ekskursija ir kt. $1,670.40.

Kam reikalinga, gali naudotis FLY NOW, PAY LATER planu.

Suinteresuoti kreipkitės į

Eugenijus Laidas

SHARP TRAVEL SERVICE

703 Market St., SAN FRANCISCO, Calif. Tel. YU 6-1654

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY

NADIA ABRAMIAN & ONIK ABRAHAMIAN

107 S. Vermont Ave., Los Angeles 4, Calif.

siunčia siuntinius į Lietuvą iš atneštų prekių ir parinktų jų įstaigoje.

Telefonas: DUnkirk 5-6550

LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

LOS ANGELES, CALIFORNIA 90029
4364 Sunset Boulevard
NO 4-2919

Buvo...

Pasaulis be vyrų

— Los Angeles **Dramos Sambūris** sausio 26 d. parapijos salėje suvaidino vieno veiksmų moterų sapną "Pasaulis be vyrų". Vaidino: E. Dovydaitienė, A. Dudienė, G. Gustaitė, D. Mackialienė, O. Naudžiuvienė, J. Pėterienė, D. Vebeliūnaitė. Režisavo D. Mackialienė, padedant V. Giliui ir K. Šakiui. Vakarą rengė SLA 75 kuopa.

— **Ateitininkai Sendraugiai** sausio 5 d. surengė viešą paskaitą apie Vatikano suvažiavimą. Referavo Jonas Puškorius, talkininkavo J. Jodelė ir J. Raulinaitis. Apie suvažiavimą manoma dar dvi paskaitas suruošti.

—**Dailininkas Jonas Andrašiūnas** padovanojo pilną kolekciją paveikslų — Lietuvos valdovų portretų nuo seniausių laikų iki naujausių. Paveikslai, padedant A. Žaliūnui ir D. Vebeliūnaitei, tvarkomi, įrėminami ir netrukus bus pakabinti Lietuvių Namų patalpose.

Bus...

— Kovo mėn. 2 d. 133 kuopos — senesnieji ir jaunesnieji **Vyčiai** paminės Šv. Kazimiero dieną.

9 val. ryto išklausys šv. Mišių ir priims šv. Komuniją šv. Kazimiero bažnyčioje 10 val.. Po to Lietuvių Namuose bendri pusryčiai ir inž. Juliaus Kiškio paskaita apie šv. Kazimierą.

— Kovo 7 d., šeštadienį, 7 val. vakaro **Daliųjų Menų Klubas,** kurio pirmininku dabar yra J. Tininis, rengia viešą mirusiųjų rašytojų minėjimą. Kviečiami dalyvauti visi.

— Kovo 8 d., sekmadienį, šv. Kazimiero parapija švenčia savo patrono dieną. Numatyta paskaita ir meninė programa parapijos salėje.

— Kovo 14 d., šešt., **Lietuvių Žurnalistų S-gos Los Angeles skyrius** ruošia diskusijas. Vieta: Tautiniai Namai. Laikas: — 7 val. vak.

— Kovo 22 d., sekm., skautai ruoia šv. Kazimiero "rinkelėje" tradicinę "Kaziuko Mugę".

— **Romas Gudas** iš Toronto, Canadoje, dabar studijuojąs Los Angeles miesto kolegijoj, žaisdamas futbolą, nusilaužė ranką. Kadangi pragyvenimui jis pats užsidirbo ir neturi tėvelių, prašomos organizacijos ir asmenys jam padėti, kol išgis. Kreiptis į Evą Jankauskienę, 179½ S. Vermont, L.A. Tel. 388-7963

REIŠKIAME UŽUOJAUTAS

— **Architektui Tadui Visgirdai,** Sacramento, Calif., ir dailininkui **Viktorui Vizgirdai,** Boston, Mass., mirus Lietuvoje jų broliui Juozui Vizgirdai, buvusiam Lietuvos teatro ir operos administratoriui, reiškiame užuojautą.

— Solistei **Elenai Sadauskaitei-Richards,** mirus sausio 13 d. jos vyrui Gordon H. Richards.

— Broliams **Jonui ir Petrui Baltrėnams, mirus** jų mamytei Domicelei Baltrėnienei š. m. sausio 27 d.

—**Onutei Samsonaitei,** vasario 2 d. mirus jos broliui, Amerikos kariuomenės veteranui K. Samsonui.

— **Stasiui ir Zuzanai Tikniams,** sausio mėn. gale mirus Antanui Tikniui, Irvingtone, N. J.

— **Juozui Bričkui,** Chicagoje mirus jo mamytei Onai Bričkienei.

— **O. Barauskienei ir M. Žymantienei,** mirus prof. Viktorui Biržiškai Chicagoje, Ill.

— Sausio 25 d. mirė **Domas Kardinskas,** 65 metų amžiaus. Laidojimu rūpinosi atvykęs pusbrolis J. Kardinskas.

Elena ir Gordon H. Richards prie gimtadienio baliaus stalo.

Sausio 31 d. Gordon H. Richards mirė ir palaidotas Valhala Memorial Park kapinėse.

Elena Sadauskaitė-Richards savo laiku buvo žinoma solistė New Yorke, o jos vyras Gordon H. Richards — dramos artistas.

Gerbiamas skaitytojau,

jau gavote keletą "Lietuviai Amerikos Vakaruose" numerių susipažinti. Prašytume LAV užsisakyti ir užsakyti savo giminėms, draugams, gyvenantiems kitose valstybėse ir kraštuose. Prenumerata metams bet kuriame krašte $3.00. Galite siųsti kartu su "Lietuvių Dienų" žurnalo prenumerata. Red. ir Adm. adr.: 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029. Tel.: NO 4-2919.

Bendruomenės rengto Naujų Metų sutikimo baliaus programos atlikėjai:

I. (viršuij): **V. Korsakaitė su Jonu Puodžiūnu šoka čigonišką šokį "Rhapsodą".**

II. (vidury): **Rūta Skiriutė šoka moderišką šokį "Let there be drums".**

III. (apačioj): **V. Radvenis ir V. Duda dainuoja moderniškas amerikiečių dainas, pačių verstas lietuvių kalbon.** Foto L. Kančausko

Baliai

Losangeliečiai netik dirba, bet mėgsta ir pabaliavoti. Tai rodo ir Naujų Metų sutikimo baliai, kurių šiemet turėta net keli. Vieši baliai buvo du: Lietuvių Bendruomenės ir Tautinių Namų. Liet. Bendruomenės baliai kasmet sutraukia po 350-400 dalyvių. Šiemet balius buvo paruoštas ypatinga gražiai: puikiai išdekoruota salė, paimtas 5 asmenų orkestras, puikiai šeimininkių pagamintas maistas, įdomi programa. Todėl šis parengimas ir sutraukia tiek dalyvių, ypač daug jaunimo. Pažymėtina yra šių metų programa: V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas, mūsų žinomi baletininkai, pašoko Romansą ir Rapsodiją, Rūta Skiriutė šoko moderišką šokį "Let there be drums", o V. Duda ir V. Radvenis padainavo duetu verstines dainas "Vėjelis ir vieversys". Jaunimui patiko, kad iš jų pačių tarpo dalyvavo programoje.

PARDUODAMA VALGYGLA

Pasadenoje, miesto centre, gerai einanti prekyba — valgykla parduodama.

Kas domitės, dėl smulkesnių informacijų kreipkitės po 3 val. p. p. telef. SYcamore 2-1538.

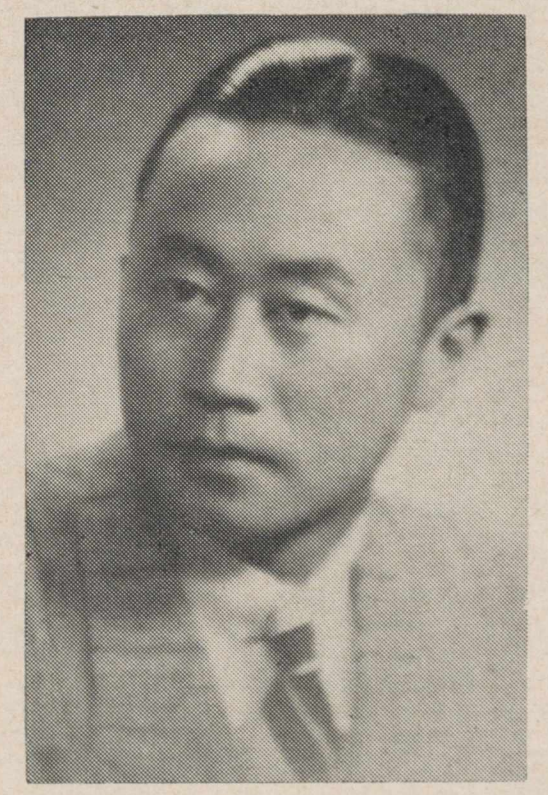

Henrikas Lee Yang, Ph. D., turbūt, vienintelis kinietis, kuris laisvai lietuviškai kalba. Augęs ir mokęsis Lietuvoje, jis Chicagoje turėjo savo buhalterijos ir mokesčių apskaičiavimo įmonę. Dabar persikėlė gyventi į Los Angeles ir yra Block Co. Inc. vedėju.— 4261 Crenshaw Blvd., Los Angeles 8, Calif. Tel.: 295-0141. (H. L. Yang biografinį aprašymą skaitykite kitame LAV nr.).

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojomo šeštadieniais 9 val. ryto
iš KBLA — 1490 kc stoties.
Direktorius **Bruno Gediminas,** 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260
Reikalų vedėjas — **George Rudelis,** 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa
WCSS — 1490 klc.
Sekmadieniais 7-8 val. vakaro.
Programos vedėjas - **Juozas Olšauskas.**
Reikalų vedėjas ir pranešėjas:
Leonardas Hartvigas
17 Eagle St., Amsterdam, N. Y.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
WBMD 750 kilocycles
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa
Sekmadieniais — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bangomis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI
penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"

radijo valandėlė jau nebeveikia.
Buv. vedėja serga ligoninėj. Paskutiniuosius dvejus metus valandėlę vedė Anelė Ambrazienė.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekvieną šeštadienį 4:30-5:30 pp.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Vedėjas **Ralph Valatka.**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

"LITHUANIAN VOICE"

WQRS stotis, FM banga 105,1.
Sekmadienio rytą nuo 8:30 iki 9 val.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas,**
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
Hartford — WPOP — 1410 klc.
Kiekvieną sekmadienį 11:00 iki 12:00.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS RADIJO BIURAS MADRIDE

TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS
transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55 Lietuvos laiku (arba 19:35—1955 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. (Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42 metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val. 42metrų banga (9.370 kl.).

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1264 White tS., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 3:40 iki 4:30 p.p.
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Valandėlės vedėjas **Adolfas Gaigalas.**
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rasyti: "Bendruomenės Balsas", 335 Titan St., Philadlphia 47, Pa., Tel. HO 7-4176

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir **Gertruda Dargiai.**
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse St (21); **Pr. Puidokas,** pirm. 38 St. Jacob St. (21); **A. Cieminis,** vicepirm. 226 Lux St. (21), **Vyt. Žmuidzinas,** ižd. 235 Furlong St. (21); **R. Kiršteinas,** sekr. 213 Berlin St. (21); **Br. Krokys,** narys 10 Dudley St. (5).
Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: **R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurilienė, H. Žemelis.**

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,** 974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.
Telef.: LE 4-1274 — Daina Co.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON D.C.

Voice of America — Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.
Pusės valandos programa duodama kasdien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. — 11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis; jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutine 251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir 49 m. bangomis.
Pastaba: **vasaros laiku,** kai Lietuvoj 19:30, — Washingtone 12 val. 30 min. dieną, Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto, o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šestadienio vakarą
6:40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury, Con.
Telefonai: PLaza 3-2787 ir PL 3-8898

LITHUANIAN MAPS

Andrius, with the technical assistance of Profs. A. Salys, Stp. Kolupaila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka.
is now available, compiled by J.
A multicolored map of Lithuania
This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

Only a limited supply available.

Wall map, approx. 35x46: **$4.50**
Book map, in folder: **$3.50**

Now available to Lithuanian Days **readers**

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST.:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
Brooklyn, N. Y.— J. Pašukonis,
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. Mikus,
Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Brazdžionis, V. Grebliūnas; J. Karvelis; Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtėnas.
Cicero, Ill.— J. Memėnas, E. Stangenbergas.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L Musteikis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.

ISPANIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.

NAUJ. ZELANDIJOJE:
Auckland — G. Procuta.

VENECUELOJE:
Rev. A. Perkumas. Z. Domeika

ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.

KANADOJE:
Toronto Ont. — A. Kuolas J. Smolskis Time Cigar Store, V. Aušrotas.
Hamilton, Ont. — J. Pleinys, S. Bakšys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que.— P. Rudinskas (Parish Library)
Winnipeg, Man. — S. Bujokas.
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.
Welland,Ont. — K. Žukauskas.

AUSTRALIJOJE:
Melbourne — A. Vingis, B. Zumeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Geelong — L. Bertašius.
St. Kilda — P. Bienkevičius, N. Butkūnas
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Cabramatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

SKAITYKITE
"LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS
IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite, kad nesusitrukdytų žurnalo siuntimas.

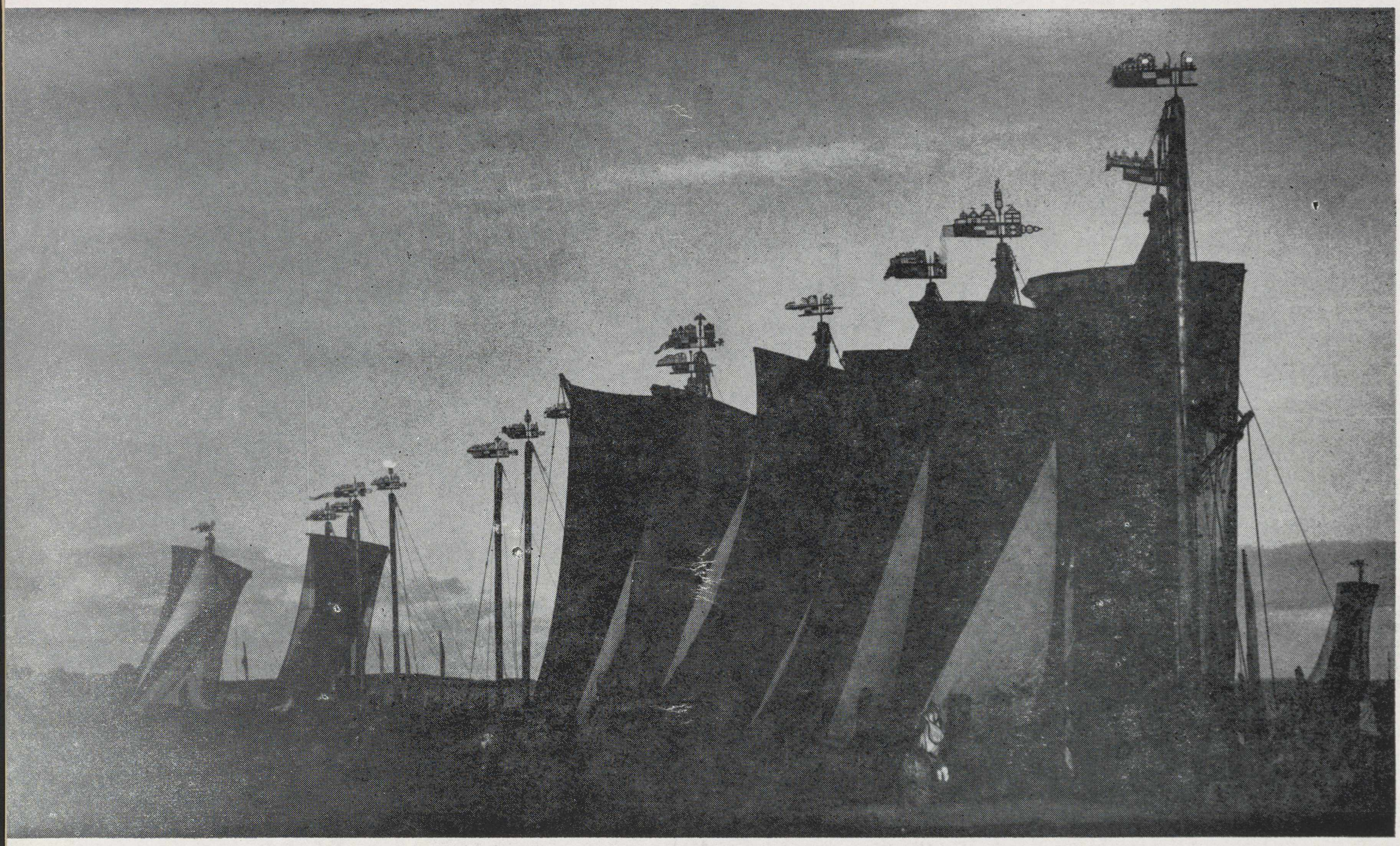

ŽVEJŲ LAIVAI NIDOJE LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAIS.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
JANUARY/SAUSIS 1964